

**T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YÖNETİM ORGANİZASYON BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DE ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATININ EĞİTİMİ
VE
VERİLEN HİZMETLER İÇİNDEKİ ROLÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MURAT YALABIK

İstanbul, 2006

**T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
YÖNETİM ORGANİZASYON BİLİM DALI**

**TÜRKİYE'DE ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATININ EĞİTİMİ
VE
VERİLEN HİZMETLER İÇİNDEKİ ROLÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MURAT YALABIK

TEZ DANIŞMANI: Yrd.Doç.Dr. İBRAHİM SUBAŞI

İstanbul, 2006

EDUCATION OF PRIVATE SECURITY ORGANIZATION IN TURKEY AND ITS PLACE IN GIVEN SERVICES.

Presented by: Murat YALABIK

Abstract

In this study, it is tried to answer the questions (Which kind of training do private security staff have?, Do they get Central Training or In-Service training?) which appeared after getting 'The Law of Security' passed. In the first unit, "Security" word and its necessity is searched, in the second unit, "The History Private Security" is searched, in the third unit, Private security training in Turkey and in the last unit, Turkey is compared with Europe and searched the differences between them. In the light of this study it's seen that when compares with Europe, Private security training is inadequate in Turkey. Particularly about 'practise' as mostly, again there is much theoretic knowledge but lack of 'practise'. As a result to make training practises acceptable when compares with Europe we must take SECURITY SECTOR more serious and we must realize that it's not advertisement. We can only make an advance by behaving like this.

Key Words: Private Security, Security, Education

TÜRKİYEDE ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATININ EĞİTİMİ VE VERİLEN HİZMET İÇİNDEKİ ROLÜ

Tezi Hazırlayan: Murat YALABIK

Özet

Bu çalışmamızda 5188 sayılı Özel Güvenlik Yasasının çıkması ile özel güvenlik görevlilerinin eğitimi ile ilgili ne tür çalışmalar yapıldığı, hizmet içi eğitim mi, merkezi eğitim mi, sorularına cevap aranmaya çalışılmıştır. Birinci bölümde güvenliğin güvenlik kavramının ve güvenlik ihtiyacı, ikinci bölümde Özel Güvenliğin tarihçesi, üçüncü bölümde Türkiye’de Özel Güvenlik Eğitimi, sonuç bölümünde ise Avrupa ile Türkiye karşılaştırması ve aradaki farklar incelenmeye çalışılmıştır. Bu çalışma neticesinde Özel Güvenlik eğitiminin Avrupa ülkelerine nazaran yeterli düzeyde olmadığı ve yine her çalışmadaki gibi verilen eğitimlerinde sadece kitabi eğitimler olduğu pratikle ilgili hiçbir çalışmanın yapılmadığı anlaşılmıştır. Sonuç olarak eğitim çalışmalarının Avrupa kriterlerine uyabilmesi için güvenlik sektörünün reklâmdan çıkıp ‘GÜVENLİK’ olabilmesi ve ona göre eğitim verilmesi ile ilerleme sağlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özel Güvenlik, Güvenlik, Eğitim

İÇİNDEKİLER

Yemin Metni	
Jüri Sayfası	
Türkçe Özet ve Anahtar Kelimeler	
İngilizce Özet ve Anahtar Kelimeler (Abstract)	
Tablolar Listesi.....	V
Kısaltmalar.....	VI
Giriş.....	1

I. BÖLÜM

GÜVENLİK

1. GÜVENLİK.....	3
1.1.Güvenlik Kavramı.....	3
1.2.Sosyal Bir Olgu Olarak Güvenlik.....	4
1.3.Güvenlik Bilimi.....	5
1.4.Anayasal Hukuki Temeller.....	5
2. TÜRKİYE’DE İÇ GÜVENLİK	7
2.1.Genel Kolluk	7
2.1.1.Polis.....	7
2.1.1.1.Polisin Parmak İzi ve Fotoğraf Alma Yetkisi.....	8
2.1.1.2.Polisin Arama Yetkisi.....	8
2.1.1.3.Polisin Faaliyetten Men Etme Yetkisi.....	9
2.1.1.4.Polisin Yakalama Yetkisi.....	9
2.1.1.5.Polisin Gözaltına Alma Yetkisi.....	10
2.1.1.6.Polisin El Koyma Yetkisi.....	10
2.1.1.7.Polisin Kimlik Tespiti ve İfade Alma Yetkisi.....	10
2.1.1.8.Polisin İstihbarat Yapma Yetkisi.....	11
2.1.2.Jandarma.....	11
2.2.Özel Kolluk.....	13
2.2.1.Belediye Kolluğu.....	13
2.2.2.Çiftçi Mallarını Koruma Bekçileri.....	14
2.2.3.Tekel Takip Memurları.....	14
2.2.4.Gümrük Muhafaza Memurları.....	14
2.2.5.Orman Muhafaza Memurları.....	14
2.2.6.Sahil Güvenlik Örgütü.....	15
2.2.7.Liman Kolluğu.....	15
2.2.8.Hudut ve Sahiller Sağlık Kolluğu.....	15
3. ÖZEL GÜVENLİK PERSONELİ.....	16

3.1. Teşkilat.....	16
3.2. Personel.....	18
3.3. Özel Güvenlik Teşkilatlarının Faaliyet Alanları.....	19
3.3.1. Koruma Hizmetleri.....	19
3.3.2. Devriye Hizmetleri.....	20
3.3.3. Zırhlı Araç Hizmetleri.....	21
3.3.4. Teknolojik Güvenlik Gereçleri Hizmetleri.....	22
3.3.5. Danışma Hizmetleri.....	22
3.3.6. Araştırma Hizmetleri.....	23
3.3.7. Alarm Sistemleri ve Merkezleri.....	23
3.4. Özel Güvenlik Teşkilatlarının Gelişim Süreci ve Geleceği.....	25
3.4.1. Özel Güvenlik Hizmetlerinin Olumlu ve Olumsuz Yönleri.....	27
3.4.2. Özel Güvenlik Hizmetlerinin Olumlu Yönleri.....	27
3.4.3. Özel Güvenlik Hizmetlerinin Olumsuz Yönleri.....	30

II. BÖLÜM

ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATI

1. ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLAT VE ŞİRKETLERİ.....	34
1.1. Özel Güvenlik Kavramı.....	34
1.2. Özel Güvenliğin Tarihçesi.....	36
1.3. Özel Güvenlik Sisteminin Hukuki Temelleri.....	39
1.4. Özel Güvenliğin Kolluk Hizmetlerindeki Konumu.....	44
1.5. Özel Güvenlik Şirketlerinin Kuruluşu.....	49
1.6. Özel Güvenlik Şirketlerinin Görev ve Yetkileri.....	52
1.6.1. Özel Güvenlik Şirketlerinin Görevleri.....	52
1.6.2. Özel Güvenlik Şirketi Personelinin Yetkileri.....	53
1.6.2.1. Zor Kullanma Yetkisi.....	54
1.6.2.2. Silah Taşıma Yetkisi.....	55
1.6.2.3. Silah Kullanma Yetkisi.....	55
1.6.2.4. Kimlik Sorma ve Kimlik Tespit Etme Yetkisi.....	58
2. ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATININ EĞİTİMİ	59
2.1. Özel Güvenlik Teşkilatları Personelinin Eğitimi.....	59
2.1.1. Eğitimin Amacı.....	59
2.1.2. Özel Güvenlik Eğitimi ve İzni.....	61
2.1.3. Müracaatların Değerlendirilmesi.....	61
2.1.4. Eğitimde Verilecek Ders Konuları.....	62

2.1.5. Eğitim Programı.....	63
2.1.5.1. Yenileme Eğitimi.....	63
2.1.5.2. Eğitim Kurslarına Devam Zorunluluğu.....	64
2.1.5.3. Eğitim Sonrası Sınavlar.....	64
2.1.5.4. Özel Güvenlik Eğitimi Sertifikası.....	65

3. ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATININ EĞİTİM ŞEKLİ..... 66

3.1. Programın Amaçları.....	66
3.2. Programın Uygulanmasıyla İlgili Açıklamalar.....	67
3.3. Programın Süresi.....	67
3.4. Değerlendirmeye İlgili Esaslar.....	67
3.5. Yöntem ve Teknikler.....	67
3.6. Program Esnasında Kullanılacak Araç ve Gereçler.....	68
3.7. Eğitim Genelgesi.....	68

III. BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİNDE ÖZEL GÜVENLİK

1. AVRUPA BİRLİĞİ ÖZEL GÜVENLİK ENDÜSTRİSİNİ DÜZENLEYEN MEVZUATA GENEL BAKIŞ..... 71

1.1.Özel Güvenlik Endüstrisinin Faaliyet Alanı.....	72
1.2.Yasal Düzenleme Düzeyi.....	73
1.3.Kuruluş Şartları.....	74
1.3.1.İzinler.....	74
1.3.2.Mali Açıdan Güvenilir Yapı.....	75
1.3.3.Sahip ve Yönetim Takımının Geçmişleri Hakkındaki Sınırlandırma.....	75
1.3.4.Adli Sicil Kaydı.....	75
1.3.5.Başka Faaliyetler.....	76
1.3.6.Yaş Sınırı.....	76
1.3.7.Eğitim.....	76
1.4.Çalışanların Geçmişleri Hakkındaki Sınırlandırmalar.....	77
1.4.1.Adli Sicil Kaydı.....	77
1.4.2.Diğer Faaliyetler.....	78
1.4.3.Yaş Sınırı.....	78
1.4.4.Eğitim.....	78
1.5. Performans Şartları.....	78
1.6. Eğitim.....	79
1.6.1. Temel Eğitim.....	79
1.6.2. Sınavlar.....	80
1.6.3. Sürekli Eğitim.....	80
1.6.4. Eğitimcilerin ve Eğitim Kuruluşlarının Yeterlilik Sertifikası.....	80
1.7. Üniforma\ Ekipman.....	80

1.8. (Ateşli) Silah Taşıma ve Kullanma.....	81
1.8.1.İzin.....	81
1.8.2.Ateşli Silahların Saklanması.....	82
1.8.3.Eğitim.....	82
1.9. Köpeklerin Kullanımı.....	82
1.10.Devlet kontrolü ve Yaptırımlar.....	82
2. İNGİLTERE'DE EĞİTİM.....	82
2.1. SIA.....	82
2.2. Onaylanmış Yüklenici Planı.....	83
2.3. Lisanslı Personel.....	83
2.4. Eğitim.....	84
2.4.1.Güvenlik Görevlisi Lisans Eğitimi.....	84
2.4.2.Kapı Denetçisi Lisans Eğitimi.....	84
2.4.3.Nakit ve Değerli Eşya Taşıma Eğitimi.....	85
2.4.4.Kamu Alanı Gözetleme Eğitimi.....	86
2.4.5.Yakın Koruma Eğitimi.....	86
3. DANİMARKA'DA ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATLARI.....	87
3.1.Faaliyet Alanları.....	88
3.2.Üniforma.....	89
3.3.Denetim.....	89
3.4.Personel Seçimi ve Eğitimi.....	90
3.5.Uluslar arası ilişkiler.....	90
3.6.Değerlendirme.....	90
4.AVUSTURALYA'DA GÜVENLİK HİZMETLERİ İLE İLGİLİ OLARAK TALEP	91
EDİLEN BİLGİ ROL VE SORUMLULU	
4.1.APS'nin Yapısı.....	91
4.2.Eğitim.....	92
4.3.Yasal Yetki.....	92
4.4.Hizmetler.....	92
4.5.Kullanılan Ekipman.....	93
4.6.Üniforma.....	93
5. HOLLANDA ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATLARI.....	93
6. KANADA ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATLARI.....	96
6.1.Vasıflar.....	97
6.2.Eğitim.....	97
6.3.Kıyafet.....	97
6.4.Genel Düşünceler.....	97
SONUÇ.....	99

EKLER.....	102
Ek-1 ÜLKELERE GÖRE ÖZEL GÜVENLİK SEKTÖRÜ.....	
Tablo 1. Her bir üye ülkedeki endüstriyi düzenleyen önemli yasalar ve sektörün genel özellikleri.....	102
Tablo 2. Şirketler için kuruluş şartları.....	106
Tablo 3. Sahip ve yönetici kadrosunun geçmişi hakkındaki sınırlandırmalar.....	107
Tablo 4. Çalışanların geçmişleri hakkındaki sınırlandırmalar.....	110
Tablo 5. Performans şartları.....	113
Tablo 6. Eğitim.....	114
Tablo 7. Üniforma ve ekipman.....	116
Tablo 8. (Ateşli) silah taşıma ve kullanma.....	117
Tablo 9. Köpeklerin kullanımı.....	118
Tablo 10. Devlet kontrolü ve yaptırımlar.....	119
Tablo 11. Lisans Zorunluluğu.....	120
Ek-2 ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİ EĞİTİM MÜFREDATI	
1. Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları.....	121
2. Güvenlik Tedbirleri.....	124
3. Etkili İletişim.....	126
4. Olay Yeri Koruma.....	129
5. Temel İlk Yardım.....	131
6. Kalabalık Yönetimi.....	137
7. Güvenlik Sistem ve Cihazları.....	140
8. Silah Bilgisi ve Atış.....	143
9. Kişi Koruma.....	144
10. Uyuşturucu Madde Bilgileri.....	147
11. Yangın Güvenliği ve Tabii Felaketlerde Müdahale Tarzı.....	149
12. Patlayıcı Maddeler.....	151
KAYNAKLAR.....	153
ÖZGEÇMİŞ.....	157
...	

TABLolar LİSTESİ

TÜRKİYE'DE ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATININ EĞİTİMİ

IV

VE

IV

VERİLEN HİZMETLER İÇİNDEKİ ROLÜ

IV

YÜKSEK LİSANS TEZİ

IV

TÜRKİYE'DE ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATININ EĞİTİMİ

V

VE

V

VERİLEN HİZMETLER İÇİNDEKİ ROLÜ

V

YÜKSEK LİSANS TEZİ

V

2.2. ONAYLANMIŞ YÜKLENİCİ PLANI

82

DÜZENLEME

102

YASALARLA KAPSAM ALTINA ALINMIŞ ALANLAR

102

SEKTÖRÜN GENEL ÖZELLİKLERİ

102

KISALTMALAR LİSTESİ

A.e.	: Aynı Eser
a.g.e.	: Adı Geçen Eser
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
APK	: Araştırma Planlama Koordinasyon
AŞ	: Anonim Şirket
Bkz	: Bakınız
CMUK	: Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu
Çev.	: Çeviren
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
ETK	: Emniyet Teşkilatı Kanunu
MİT	: Milli İstihbarat Teşkilatı
PVSK	: Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
s.	: Sayfalar
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
t.y.	: Basım Tarihi Yok
y.y.	: Basım Yeri Yok

GİRİŞ

Güvenlik ihtiyacı Maslow'un ihtiyaçlar piramidinde olduğu gibi insanın en önemli ihtiyaçlarından biridir. Ancak güvenlik ihtiyacı kadar bunun nasıl sağlandığı sorunu da insanlar için ayrı bir önem arz etmektedir. İnsanlar zaman içinde güvenlik ihtiyaçlarının karşılanmasını yani koruma ve kollama görevinin sorumluluğunu devlet adına verdiğimiz kuruma yüklemişlerdir. Bu sebepten dolayı da emniyet ve güvenlik konusu uzun yıllardan bu yana devletin en önemli etkinlikleri arasında yer almıştır ve hala da yer almaktadır. Devletlerin en zor anlarında dahi güvenlik ve emniyet konularında yaptıkları aşırı harcamalar bu durumu açıkça ortaya koymaktadır.

Dünya nüfusunun hızla artması, yerleşim alanlarının çoğalması, çok katlı plaza, alışveriş merkezleri, turizm ve ticaret merkezlerinin oluşması, terör ve asayiş olaylarının tırmanması neticesinde; devletin mevcut personel ve maddi imkanları ile bu tür yerleri tam olarak koruyamayacağı ortaya çıkmıştır.

Bu eksiği gören kuruluşlar ve özel sektör kendi güvenliklerini kendilerinin sağlaması ihtiyacını hissetmişlerdir. Bu inançlara da kendi bünyelerinde 'Özel Güvenlik Teşkilatı' oluşturma yoluna gitmişlerdir. Teşkilatlar yasal bir zemine çekilebilmesi için 1966 yılından bu yana Türkiye'de çeşitli atılımlar yapılmaya çalışılsa dahi fazla bir ilerleme kaydedilememiştir.

Günümüzde Avrupa Birliği uyum sürecinin başlaması sebebi ile Özel Güvenlik Sektöründe de düzenlemelere gidilmeye başlanmıştır.

Özel kişi ve kuruluşlar, yasalar çerçevesinde bazı güvenlik hizmetlerini ihtiyaç duyan kişilere ve kurumlara belirli bir ücret karşılığında sunmaktadır. Elbette bu hizmeti sunacak olan personelin eğitimi çok büyük önem taşımaktadır. Özel güvenlik teşkilatı personelinin eğitiminin amacı kendilerine verilen görevlerin gereği gibi yapılması ve yetkilerin yeterince kullanılması için bu personelin mesleki ve genel bilgilerle donatılması, hizmetin gerektirdiği bedeni, fikri ve fiziki kabiliyetlere sahip kılınması ve geliştirilmesidir.

Türkiye'de Özel Güvenlik Şirketleri ile ilgili kanuni düzenleme daha iki yıllık bir mazisi olması sebebiyle bazı eğitim sorunları ve uygulama sorunları ile karşılaşmaktadır. Bu sorunların geneli eğitimin şekil şartlarından daha çok içerik konusunda problemlerin olduğu diğer ülkelerin eğitim biçimlerinden de anlaşılmaktadır. Sorun her kanuni

düzenlemede olduğu gibi bu meselede de yine kanun koyucular ile kanunu uygulayacak ve bu kanunla yönetilecek kişilerden habersiz bir şekilde kanunun çıkarılmış olmasıdır.

Bu çerçevede üç bölümlük bu çalışmanın ilk bölümünde, güvenlik kavramının üzerinde durulmuştur. Ayrıca, kolluk ve işlevlerine özellikle kolluğun sınıflandırılmasına, Türkiye'deki kolluk güçlerinin konumu, çeşitleri ve yetkileri incelenmeye çalışılmıştır.

İkinci bölümde, özel güvenlik kavramının açıklanması, tarihi gelişimi, yapısı, özel güvenlik hizmetlerinin ülkemizdeki kolluk gücü içerisindeki kolluk hizmeti veren güvenlik gücü olarak konumu, özel güvenlik personelinin seçimi, eğitimi, eğitim sırasında verilecek olan ders müfredatı ve bu personelin tepkileri üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Üçüncü ve son bölümde ise özel güvenlik teşkilatının Avrupa ülkelerinde nasıl kurulduğu, eğitimlerinde nelere dikkat edildiği incelenmeye çalışılmıştır.

Sonuç kısmında ise, özel güvenlik teşkilatlarının ülkemizdeki eğitim programı ile yurt dışındaki eğitim programı kıyaslanmaya çalışılmıştır. Farklılıklar ve benzerlikler üzerinde durulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

GÜVENLİK

1. GÜVENLİK

1.1. Güvenlik Kavramı

İnsan topluluklarının ve bu toplulukları oluşturan insanların en önemli gayelerinden biri, her bir insanın kendisini ve içinde yaşadığı toplumu ve ortamı çevreden gelebilecek tehlikelere karşı korumak ve kollamak olmuştur.

Öncelikle çalışmamıza güvenliğin genel bir tanımı yaparak başlamak hiç kuşkusuz en doğru girizgâh olacaktır. Tanımı yapmaktaki zorunluluk neyin yapılmasının istendiğini ve bugüne değin nelerin yapıldığını veya yapılmaya çalışıldığını anlamamız bakımından hayati bir öneme haiz olmasındandır. Güvenlik, ortaya çıkan sorunların çözümünü, halini ve herhangi bir sorun veyahut sıkıntı olmaması durumunda dahi bu durumlardan kaçınmayı, ortada herhangi bir sorununun vuku bulmaması halini ifade eder. Güvenliğin daha genel bir tanımının yapılabilmesi için öncelikle karşılaştığımız sorunların ya da zihinlerde istifham olarak yer edinen soruları bulmaya çalışmalıyız.

Bu soruları kısaca şöyle sıralayabiliriz;

- Her şeyden önce güvenlik neyi ifade eder? Ve problemin olmaması halini aşması durumunda çözüm nasıl gerçekleştirilebilir.
- Güvenlik ihtiyacı neden kaynaklanmaktadır?
- Güvenlik dediğimiz olgunun ilgi alanı neresi olmalıdır?
- Ne tarz hadiseler ve realiteler bir güvenlik tanımına temel teşkil eder ve elbette güvenliğin oyuncularını kimlerdir?
- Güvenliğin olası ortak çözüm metotları nelerdir?

Esasında bütün problem güvenliğin tanımının ne olduğu veyahut nasıl olması ve ilgi alanının neler olduğu sorularının cevaplarında yatmaktadır. Güvenliğin ansiklopedik tanımı "tehlikeden veya endişeden korunma veya bunlardan özgür olmaktır"¹. Güvenliğin kısa tanımını yapmak bu problemlerin temeline inmemizde kısıtlı bir hareket alanı handikapı yaşatabilir. Dolayısıyla güvenliğin genel bir tanımını yapmamız kaçınılmazdır. Genel anlamda güvenlik; casusluk, hırsızlık gibi istenmeyen olayları önlemek için

¹ Giovanni Manunta, Esse come Int Magazine, çeviri Yangın ve Güvenlik Dergisi, sayı 31, s.52.

kullanılan önlemlerdir.² Devletlerin topluma dönük yerine getirmiş olduğu hizmetlerin zamanla gelişmesiyle beraber güvenlik ünitelerinin hizmet sorumluluğu gün geçtikçe artmış ağırlaşmış ve sunulan hizmetin niteliğine olumsuz olarak etkileyecek boyutlara ulaşmıştır.

1.2. Sosyal Bir Olgu Olarak Güvenlik

Kişilerin mevcut varlıklarını koruma ve tehlike olarak addettiği hadiselerden kaçınma sakınma olarak tarif edilen güvenlik hususunda güvenliğin çağımızın toplum hayatındaki ve beşeri ilişkiler ilişkisindeki mevcut yerine ve ehemmiyetine değinmek gerekir. Güvenliğin önemi çağlar boyunca gittikçe artan bir trend halini almıştır. İlkel toplulukların güvenlik ihtiyacına kıyasla uzay çağı veyahut başka bir deyimle bilişim çağı insanların güvenliğe olan ihtiyaçları muhakkak kat be kat nispeten fazla olacaktır. Sanayi inkılabı sonrası toplumlarda en çok göze çarpan hususiyetlerden biride büyük çaplı ekonomik işletmeler, icatlar sonrasında insanların refah düzeylerindeki artış olmaktadır. Dolayısıyla insanoğlu daha fazla kazanmaya ve daha fazla harcamaya başlamıştır. Elbette yapılan harcamanın artışıyla paralel olarak daha fazla kazanma isteğiyle hasıl olacaktır. Bu da sos yo-ekonomik gelir dağılımında eşitsizliklere ve toplumsal çatışmayı beraberinde getirecektir. Bir silsile şeklinde zincirleme reaksiyon gösteren bu toplumsal hareketlenmeler sonrasında günümüzün toplum yapısı da pek tabi daha karmaşık ve muhtelit bir hal alacaktır ve almıştır. Yaşanan tüm bu hadiseler toplum hayatının değişimine ve dolayısıyla insanoğlunun güvenliğe karşı ihtiyaçlarının artışına sebebiyet vermiştir.

Günümüzde toplum hayatının karmaşıklığı ve bunu binaen suçların nispi anlamda artışıyla beraber devlet fonksiyonlarından en başta gelen güvenlik hususiyetlerinde bir takım zaafllara sebebiyet vermektedir. Devlet açısından hadiseye bakıldığında toplumsal hayat üzerinde en egemen unsur olan devletin görevleri de mevcut toplumsal gelişmelerle paralel olarak arttığını görmekteyiz. Muhakkak devletin toplum üzerindeki asli görevlerinden en başta gelen güvenlik hususunda yaşanan bu zafiyetler toplumsal yaşamda, kaosa yol açmıştır. Bu gibi istenmeyen durumlara mahal vermemek adına egemen unsur devletin ve toplumsal yaşamın en minik unsuru olan insanın etkin çözümler üretme zorunluluğu vardır dolayısıyla özel güvenlik denilen olgunun kaynağı güvenlik hususunda

² Fay J. F. ; Eucyclopedia of Security Management, London,1981;(Çev. A.İhsan Karaca); Risk Yönetimi ve Güvenlik, Yangın ve Güvenlik Dersi, s.22.

devletin halkın ihtiyaçlarına cevap verememesi, yetersiz kalması ve güvenliğin kapsamının genişlemesi neticesinde zuhur etmiştir.³

Güvenlik hizmetleri klasik kamu hizmetlerinden sayılmakla birlikte; kamu gücüne dayalı, koruyucu karışmacı, bütünüyle özel güvenliğe bırakılmaz özelliği ile kamu hizmetlerinden ayrılır.⁴

1.3. Güvenlik Bilimi

Tüm bilgiler enine boyuna incelendiği vakit güvenlik hadisesinin bir bilim olarak sayılıp sayılamayacağı konusunda değerlendirme zorluğu göze çarpmaktadır. Daha sağlam ve sağlıklı sonuçlara ulaşılabilmesi hususunda doğru teşhislere varabilmek için şarttır. Pratik anlamda güvenlik bir birim sayılabilir. Lakin teorik bağlamda aynı sonuca ulaşmak pek mümkün görülmemektedir. Çünkü güvenliği bir bilim dalı olarak değerlendirmeye yetecek resmi belge ve kaynaklar yeteri düzeyde yoktur. Bir hadisenin bilim dalı olarak değerlendirilmesi için öncelikle teorinin oluşturulması bunun için de bir takım hipotezlerden yola çıkararak formülasyon üretim zorluğu vardır. Aynı durum güvenlik hususunda da geçerlidir. Güvenlik tüm problemlerin çözümünde olduğu gibi bir takım metot ve yöntemler dâhilinde özümlemelidir. Güvenliği bir problem olarak ele alırsak ki: Güvenliği bu zaviyeden ele almamız gerekmektedir problemlerin tanımlanabilir ortak bir takım kapsamlardan meydana geldiği unutulmamalıdır. Zuhur eden etkiler tekil bir yaklaşıma ve metodolojiye göre değerlendirilebilir. Tüm bu hususiyetler üst üste konulup yekûnu çıkarıldığında güvenlik probleminin genel kural ve ilkelere göre analiz etmenin mümkün olduğu göze çarpacaktır. Tüm bu veriler ele alındığı vakit kendi içinde bir metodolojiye sahip olan güvenliğin bir bilim olarak sayılabileceği kanaatine varmak mümkündür.

1.4. Anayasal Hukuki Temeller

Daha öncede belirttiğimiz üzere insanoğlu içinde yaşadığı toplumun kamusal düzeniyle ilgili olarak emniyet ve güvenliğin sağlanması konusunun toplumu idare eden devlet kurumundan beklemişlerdir. Çağdaş ve demokratik günümüz devletlerinde temel hak ve özgürlükler ve elbette birey güvenliği anayasal güvence altına alınmıştır. Türkiye Cumhuriyetinin 5. maddesinde şöyle denilmektedir:” Devletin temel amaç ve görevleri,

³ Karatepe ř., İdare Hukuku, Üniversite Kitapevi, İzmir,1993, s.223.

⁴ Akgüner T., - Giritli İ., İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul,1985 s.2.

Türk milletinin bağımsızlığı ve bütünlüğünü, Ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.”⁵

Yine anayasanın 13. maddesinde şöyle denilmektedir.”Temel hak ve hürriyetler, devletin ülkesi ve milletliyle bölünmez bütünlüğünün, milli egemenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağlığın korunması amacı ile ayrıca Anayasanın ilgili maddelerinde öngörülen özel sebeplerle, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabilir. Temel hak ve hürriyetlerle ilgili genel ve özel sınırlamalar demokratik toplum düzeninin gerçeklerine aykırı olamaz ve öngörülükleri amaç dışında kullanılamaz.”⁶

Toplum içinde güvenliği ve asayişini sağlamakla görevli bulunan kolluk kuvvetleri(Genel ve Özel kolluk) güçlerine; anayasaya dayalı olarak çıkarılan kanunlardan almaktadır. Bu kanunlardan bazıları şunlardır:

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu

3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu

2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkiler Kanunu

1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fillerin Önlenmesi Hakkında Kanun,

1918 sayılı Kaçakçılığın ve Men ve Takibine Dair Kanun

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu

6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçak ile diğer Aletler Hakkında Kanun

2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu

2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkındaki Kanun

6831 sayılı Orman Kanunu

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun

⁵ Yıldız A., Ceza Yargı Kolluk Mevzuatı, İstanbul, 2005, s.8.

⁶ Şimşek S., Kolluk Mevzuatı, İstanbul, 2006, s.10.

2. TÜRKİYEDE İÇ GÜVENLİK

İç güvenlik Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilinde genel ve özel kolluk görevlileri(kolluk teşkilatı) tarafından sağlanmaktadır. Temel amaç ve görev toplumsal huzurun, kamu masuniyetinin ve ammenin istirahatının sağlanması ve bu sayede sağlanacak toplumsal barışın muhafaza edilmesidir. TC sınırları dahilinde kamusal düzeni sağlama ve koruma görevi genel kolluk adı verilen polis ve jandarma teşkilatına verilmiştir. Bunun yanında bir de yardımcı kolluk sıfatıyla çarşı ve mahalle bekçileri, köy korucuları ve kır bekçileri toplumsal düzeni sağlamaya yardımcı olmaktadır.

2.1.Genel Kolluk

Başta 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ve 2803 sayılı jandarma teşkilat görev ve yetkileri kanunu olmak üzere temel kanunlarda yer alan güvenlik hizmetlerini yürütmek üzere ülke genelinde en yaygın olarak kullanılan kolluk teşkilatıdır⁷.Genel kolluk ismi silahlı bir güç olan ve ülke genelinde emniyet ve asayiş sağlama göreviyle yükümlü olan polis ve jandarma teşkilatlarına verilen isimdir.

Genel kolluk; ETK'nın 1. maddesine göre “umumi zabıta polis ve jandarmadan meydana gelir ve emniyet ve asayiş temin ile yükümlüdür. Bu tanımda; kamu düzeninin güvenlik ögesini, aynı kanunun 9.maddesi “İdare polis içtimai ve umumi intizamı temin etmekle mükelleftir.” Demek suretiyle de kamu düzeni kavramının dirlik ve esenlik ögesi ifade edilmektedir. Kamu düzeninin sağlık ögesi ise 1930 yılında çıkarılan Umumi Hıfzısıhha Kanununda düzenlenmiştir. O halde genel kolluk; sözü edilen mevzuata göre, kamu düzenine ve kamu düzeninin her 3 ögesine(güvenlik, dirlik ve esenlik, sağlık) sağlamakla yükümlüdür.

Genel kolluk, başta İçişleri Bakanı olmak üzere vali ve kaymakamın emri altında görev yapmaktadır.⁸Genel kolluk polis ve jandarma olmak üzere iki birimden oluşur.

2.1.1. Polis

Kolluğa(Zabıta) polis de denmektedir.⁹ Polis; silahlı icra ve inzibat kuvvetidir. Başka bir deyimle polis kamu düzenini ve güvenliğini sağlayan, kamu düzeni bozulduktan sonrada eski haline dönebilmesi için gerekli önlemleri alan silahlı bir kuvvettir.¹⁰Polis,

⁷ Şafak, Ali, Emniyet Teşkilatı Kısımları, Görevleri, Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989, s.305.

⁸ Giritli, İ.,-Bilgen P., İdare Hukuku, İstanbul 1973, s.108.

⁹ Derbil, S., İdare Hukuku, Ankara 1949, s.406.

¹⁰ Karagöz, A., Kolluğun İdari Görevleri, Ceza Hukuku El Kitabı, İstanbul 1989, s.329.

toplumda dirlik ve düzeni, kamunun ve kişilerin temel haklarını kullanma güvencesini, konut dokunulmazlığını, halkın ırz, can ve malını korur. Toplumun huzur ve güven içerisinde yaşamasını sağlar. Yardım isteyenlere, yardıma ihtiyacı olan çocuk, sakat ve düşkünlere yardım eder, yasa ve tüzüklerin kendisine verdiği görevleri yapar.¹¹

Polis, tüm yurt sathında kamu düzenini ve güvenliğini sağlamakla görevlendirilmiş ve teşkilat olarak da illerde Emniyet Müdürlüğü, ilçelerde İlçe Emniyet Müdürlüğü veya Amirliği, bucak, iskele ve istasyonlarda ise Emniyet Komiserliği olarak teşkilatlanması 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı kanununun 7. maddesinde öngörülmüştür. Bunun ile birlikte polis teşkilatlarının yurt sathında henüz tam olarak teşkilatlanamadığından, belediye hudutları dışında polis teşkilatlarının bulunmadığı yerlerdeki polise ilişkin görevler, jandarma tarafından yürütülmekte, yetkiler de jandarma tarafından kullanılmaktadır.

Polisin idari görevleri nitelik yönünden: önleyici görevler ve yardım edici görevler olmak üzere iki grupta toplanabilir. Özel Güvenlik Teşkilatı personelinin görevleri ile mukayeseli olarak incelemek üzere, polisin önleyici görevleri kapsamında yetkileri üzerinde kısaca durulacaktır.

2.1.1.1. Polisin Parmak İzi ve Fotoğraf Alma Yetkisi

Olay yerine bırakılan izlerden en önemlilerinden birisi parmak izleridir. Parmak izi parmağın en uç boğumundan tırnak dibine kadar olan bölgedeki şekillerin bir yüzeyi üzerinde bıraktığı izlerdir. Değişmez-değiştirilemez, benzemez-benzetilemez, tasnif edilebilme özelliği, kişileri tanımada, olayları, aydınlatmada, dolayısıyla suçluları yakalamada önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Bu itibarla suç işleyenler ile kendisi suç konusu olabilecek yahut suç işleyebilecek şahısların parmak izlerinin alınması¹² yetkisi 2559 sayılı PVSK'nın 5. maddesinde belirtildiği şekliyle polise verilmiştir.

2.1.1.2. Polisin Arama Yetkisi

Suç ve suçlunun tespitinde, suçun önlenmesinde arama işlemi yapmanın büyük önemi vardır. Mevzuatımızda nerelerde ve ne zaman arama yapılacağı ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Arama: Saklanan sanığın ve delillerin elde edilmesi için bir kimsenin meskeninde, üzerinde ve eşyasında yapılan araştırma işlemidir.¹³ Arama yetkisi iki türdür; aramaya

¹¹ Gözübüyük, A.,Ş., Yönetim Hukuku, Ankara 1983,s.185.

¹² Yılmaz, T., Emniyet Teşkilat Kanununun ile Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, Ankara 1988,s.44.

¹³ Kunter, N., Muhakeme Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 1986, s.408.

genel emniyet ve asayişin korunması için (önleme araması) veya suçun işlenmesinden sonra suç ve suçlunun ortaya çıkarılması için yapılır (adli görevle arama).¹⁴

Önleme Araması: Polisiye tedbiri olarak yapılan bu tür aramanın amacı, kamu emniyeti veya kamu düzenini tehlikeye sokan kişi veya eşyaları bulmak onları polisin koruması altına almaktır. Bu tür bir arama kişilerin üzerlerinde, eşya üzerinde veya evde yapılabilir. Önleme araması idari bir işlem olduğundan, polise arama emrini il sınırları içinde vali, ilçe sınırları içinde ise kaymakam yazılı olarak verir.¹⁵ Aramanın hukuksal bir çerçevede asıl gerçekleştirileceği çeşitli kanunlarda düzenlenmiştir.¹⁶

2.1.1.3. Polisin Faaliyetten Menetme Yetkisi

PVSK'nın 7. maddesi ve 19. maddelerinde: otel, gazino, kahve, içki yerleri, bar, tiyatro, sinema hamam gibi umuma mahsus istirahat ve eğlence yerlerinin açılması önceden izne tabidir. İzin alınmadan açılan bu yerler polis tarafından kapatılır.

Polis; sokak meydan ve umuma mahsus yerlerde intizamı temin ve seyrüsefer talimatnamesindeki vasıflara uygun olmayan nakil vasıtalarını işletmekten ve bu vasıtaları sarhoş olarak veya seyrüseferin intizam ve selametini bozacak surette idare edenleri çalışmaktan men eder. Polisin devriye işlemlerinde bulunması, bir plan içerisinde suç işlemeye yönelik kişileri kararsızlığa iter.¹⁷ Böylelikle polis suç işleme arzusunda olanları bu hareketlerinden men etmiş olur. Polisin devriye sırasında kimlik kontrolü yapması da bir suç önleme faaliyetlerindedir.

2.1.1.4. Polisin Yakalama Yetkisi

Yakalama, kişinin geçici bir süre için nezaret altına alınarak, özgürlüğünün kısıtlanması demek olup, ya bir tehlikenin önlenmesi için veya suç işlendikten sonra sanığın ele geçirilmesi için yapılır. İlk halde önleme yakalamasından, ikinci halde ise adli yakalamadan söz edilir.¹⁸

Kamu emniyeti ve kamu düzeninin korunması için gerekli olan hallerde, bir suç işlenmiş olmasa bile, polis kişi özgürlüğünü kısıtlayıcı nitelikte tedbirler alabilir. Polisin idari görevi çerçevesinde kalmak üzere, toplumu tehdit eden tehlikelerden korumak amacı

¹⁴ Yenisey, F., Hazırlık Soruşturması ve Polis, İstanbul 1993, s.154.

¹⁵ Cihan, E.,-Yenisey, F., Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 1996, s.209.

¹⁶ Bkz. daha geniş bilgi için CMK, PVSK, OHSK. Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair kanun.

¹⁷ Akıncı, F., S., Polis, Toplumsal Bir Kurum Olarak Gelişmesi, Polis Al t Kültürü ve İnsan Hakları, İstanbul 1990, s.108.

¹⁸ Cihan, E., Ceza Muhakemesi Hukuku, s.249.

ile bireylerin özgürlüklerini kısıtlama yetkisi vardır. Ayrıca polisin önleme amacıyla eşyaya el koyması ve arama yapması kabul edilmiştir.

2.1.1.5. Polisin Gözaltına Alma Yetkisi

Yakalanan kimsenin durumuna “gözaltına alma” veya "nezaret altında bulundurma" denildiği de vardır.¹⁹Gözaltı aslında adli soruşturmanın güvenlik içinde yürütülmesini amaçlayan bir önlemdir.

Avrupa Konseyine dahil olan ülkelerde gözaltı süresinin 24 saat olduğu, bazılarında ise bu sürenin 48 ve 96 saat kadar çıkabildiği, terör ile ilgili suçlarda, sıkıyönetim ve olağanüstü hallerde bunun 7 ila 10 güne kadar uzayabildiği görülmektedir.²⁰

2.1.1.6. Polisin El Koyma Yetkisi:

El Koyma; Bir eşya üzerinde, rızası bulunmamasına rağmen, zilyedinin tasarruf yetkisinin kaldırılması anlamına gelmektedir. El Koyma, bir adli soruşturma nedeniyle suçun oluşma vasıtalarından olan eşyalar ile müsadereye tabi tutulan bir takım eşyanın sahibinin rızasına bakılmaksızın tedbir niteliğinde olmak üzere yetkili resmi makamlarca muhafaza altına alınarak sahibinin veya sahibi sayılan kimsenin geçici olarak zilyedine ve tasarruf emniyetine son veren bir işlemdir.²¹

2.1.1.7. Polisin Kimlik Tespiti ve İfade Alma Yetkisi

Polis, suç işlenmesini önlemek veya işlenmiş olan suçların faillerini bulabilmek için şüpheli gördüğü şahıslardan kendisinin polis olduğunu belirleyen kimliğini gösterdikten sonra kimliğini sorabilir. Bu İstek karşısında herkes nüfus hüviyet cüzdanını, pasaport veya resmi bir belgeyi göstererek kimliğini ispat etmek zorundadır. Kimliğini bir belge ile veya polise tanınan kişilerin tanıklığı ile ispat edemeyenlerin ve gösterdikleri belgenin doğruluğundan şüphe edilen kişiler aranan kişilerden olup olmadığı anlaşılıncaya kadar, 24 saati geçmemek üzere polisçe gözaltına alınabilir. Bu kişilere kimliklerini ispat etmede gerekli kolaylıklar gösterilir (PVSK,m.17).

2.1.1.8. Polisin İstihbarat Yapma Yetkisi

¹⁹ Centel, N., Ceza Muhakemesi Hukukunda Tutuklama ve Yakalama, İstanbul 1992,s.194;Yurtcan, E., Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Şerhi ve İlgili Mevzuatı, İstanbul 1988, s.311.

²⁰ Yurtcan, E., Ceza Yargılaması Hukuku 1993 Değişiklikleri, İstanbul 1993, s.2.

²¹ Karagöz, A., Hüsrev, Polisin Adli Görevleri İle İlgili El Kitabı, Ankara, 1988, s.44.

Polis, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, anayasa düzenine ve genel güvenliğine dair önleyici ve koruyucu tedbirleri almak, emniyet ve asayişini sağlamak üzere, ülke genelinde istihbarat faaliyetlerinde bulunur. Bu amaçla bilgi toplar, değerlendirir, yetkili mercilere veya kullanma alanına ulaştırır. İstihbarat bir bakıma haber alma, bilgi toplama işlemidir. Devletin diğer istihbarat kuruluşları ile işbirliği yapar (PVSK, ek m.7). Polis, gelecekte herhangi bir tehlikenin beklenmesi, anormal hususların farkına varması ve şüphenin belirli kişilere yoğunlaşmış olması durumunda suçun işlenmesini önlemek amacıyla bilgi toplar.

2.1.2. Jandarma

Jandarma emniyet, asayiş ve kamu düzeninin korunmasını sağlayan, diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı askeri bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir (JTGYK,m.3).

Jandarma Genel Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetlerinin bir parçası olup, silahlı kuvvetlerle ilgili görevler ile eğitim ve öğretim bakımından Genelkurmay Başkanlığına, emniyet ve asayiş işleriyle, diğer görev ve hizmetlerin ifası bakımından İçişleri Bakanlığına bağlı bir kuruluştur.

Belediye hudutları içerisinde polis görev yapar. Jandarmanın genel olarak görev ve sorumluluk alanı; polis görev sahası dışı olup, bu alanları il ve ilçe hudutları dışında kalan veya polis teşkilatı bulunmayan yerlerdir.(JTGYK,m.10/1). Belediye hudutları dışında kalan yerlerde ise, kolluk hizmetleri jandarma tarafından yürütülür. Belediye hudutları içinde kalmakla birlikte, meskûn olmayan ve polis karakollarına çok uzak olan yerlerde, jandarma bölgesine bitişik olmak kaydıyla jandarma yetkili kılınabilir. Görüldüğü gibi, polis ile jandarmanın yaptıkları görev aynıdır. Ancak fark, görev alanı bakımındandır.²²

Ülke içerisinde polis ile birlikte, genel güvenliği, asayişini ve kamu düzenini korumakla görevli jandarma kendisine verilen görevleri aşağıda belirtilen yetkileri kullanarak yapmaktadır.

- Genel düzeni sağlama yetkisi,
- Uyarıda bulunma ve emir verme yetkisi,
- Kanun ve kişiler aleyhine işlenen eylem ve hareketleri yasaklama yetkisi,
- Kimlik sorma yetkisi,
- Kişileri arama yetkisi,

²² Yenisey, F., Hazırlık Soruşturması ve Polis, s.79.

- Genel arama yetkisi,
- Kapalı yerlere girme yetkisi,
- El koyma yetkisi
- Çağrı, sorgulama ve bilgi isteme yetkisi,
- Parmak izi ve fotoğraf alma yetkisi,
- Zor kullanma yetkisi,
- Silah kullanma yetkisi.

Türkiye’de genel idari kolluk örgütü; yani kamu düzenini genel yetkilerle ve doğrudan ihlallere karşı koruyan örgüt, devlet, içindeki İçişleri Bakanlığı ile belediye ve köylerdir.²³ Devlet adına kolluk işlemlerinin asıl yürütücüsü İçişleri Bakanlığıdır. İçişleri Bakanlığı; Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı vasıtasıyla idari kolluk faaliyetlerini yürütür. İl, ilçe ve bucaklar da, İçişleri Bakanlığına bağlı kolluk üstleri (Vali, Kaymakam ve Bucak Müdürü) ile diğer görevliler (Emniyet Müdürü, Emniyet Amiri, Komiserleri ile Jandarma Komutanları) vardır. Bütün bu devlet görevlilerinin emrinde; üniformalı ve üniformasız polislerle, jandarma ve çarşı mahalle bekçileri çalışır. Çarşı ve Mahalle Bekçi Teşkilatı, en büyük mülkiye amirinin emrinde, genel kolluğa yardımcı silahlı bir kuruluştur (772,S.K.m.2).

Belediye ve köylerde de kolluk faaliyet ve örgütleri vardır. Belediye kolluğu tamamen sağlık ve esenlik konularıyla görevlidir. Belediye başkanına bağlı olarak çalışır. Köylerde de muhtar, dirlik ve düzenliği korumak, köylünün aşılınıp hastalıklardan korunmasına çalışmakla görevlidir. Ayrıca kaymakamın emri ile işe başlayan ve muhtarın emri altına görev yapan köy korucuları vardır.²⁴

Bütün bunlara ilaveten, kamu düzeninin olağan kolluk kuvvetleriyle korunamaması halinde, vali en yakın askeri komutanlardan yardım isteyebilir.²⁵

2.2. Özel Kolluk

Emniyet Teşkilatı Kanununun “umumi zabıta” dediği genel kolluk dışında kalan ve “mahsus kanunlarına göre teşekkül edip muayyen vazifeleri gören zabıta kuvvetleri” (ETK,m.3) “hususî zabıta” veya “özel idari kolluklar"dır.

²³ Yayla, Y., İdare Hukuku, İstanbul 1985, s.58.

²⁴ Kıratlı, M., Koruyucu İdari Hizmetler, Ankara, 1993, s.34.

²⁵ Yayla, Y., İdare Hukuku, s.59.

Özel idari kolluk teriminin iki anlamı olduğu kabul edilmektedir.²⁶Bunlardan ilki genel kolluk gibi, toplumda güvenlik, sükûn ve sağlığı temin ettiği halde, özel bir hukuki rejime tabi olan kolluktur. Örneğin yıkılmaya yüz tutmuş binaların İmar Kanunu hükümlerine göre yıkılması, sağlığa aykırı binalarda oturma izni verilmemesi gibi, belediyeye yetkilileri sağlık ve güvenliği korumak amacındadırlar. Fakat özel bir hukuki rejime ve farklı kolluk otoritelerinin emindedirler.

Özel idari kolluk kavramının ikinci anlamı asıl kavramına daha uygundur. Buna göre amaç: Genel idari kolluğun yöneldiği güvenlik sağlık, dirlik-esenlik dışında tamamen farklı bir alan ve konuda korunmak ve sağlanmak istenen düzendir.

Bu anlamda polis içerisinde yer alan “Trafik polisi” ve “çevik kuvvet” özel idari kolluk değil, genel idari kolluğun belli alanlarda uzmanlaşmış birimleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Özel kolluğun görevi hizmet alanı ile sınırlıdır. Sadece bazılarının silah taşıma ve kullanma yetkileri vardır. Özel kolluk görevlileri kural olarak “önleme yetkisi” ile donatılmışlardır. Başlıca özel kolluk çeşitlerini başlıklar halinde inceleyebiliriz.

2.2.1. Belediye Kolluğu

1580 sayılı Belediye Kanununa göre; Belediye sınırları içinde düzen sağlık ve huzuru sağlamak ve korumak, kamuya ait yerlerin değişik amaçlar için kullanılmasını düzenlemek, başıboş hayvanları toplamak, genel yerlerin temizliğini denetlemek, dilenmeyi önlemek ve kanunla verilmiş diğer işleri yapmakla görevlidir. Belediye kolluğu doğrudan doğruya belediye başkanının, şubelere ayrılmış yerlerde belediye müdürlerinin emri altındadır.²⁷ En büyük belediye kolluğu amiri ise; zabıta müdürüdür. Belediye kolluğuna karşı gelenler polis ve jandarmaya karşı koyanlar gibi ceza görürler.

2.2.2. Çiftçi Mallarını Koruma Bekçileri

4081 sayılı Çiftçi Mallarını Koruma Kanununa göre ortaya çıkmıştır. Görevleri, çiftçi mallarını korumak, bu malları verilen zararın devamına engel olmak, meydana gelen zararın belirlenmesini sağlayacak delilleri toplamak ve durumu ilgililere bildirmektir.

²⁶ Giritli, İ. ; Bilgen, A., İdare Hukuku, s.108.

²⁷ 1580 sayılı Belediye Kanunu m.107.

Köylerde ihtiyar meclisi, şehir ve kasabalarda koruma meclisi tarafından seçilen çiftçi mallarını koruma bekçileri, vali ve kaymakam onayı ile göreve başlar.²⁸ Silah ve cephaneleri devletçe temin edilen koruma bekçileri 442 sayılı kanunun 77. maddesinde gösterilen durumlarda, silah ve zoru kullanmaya yetkilidir.

2.2.3. Tekel Takip Memurları

Tekel maddeleri kaçakçılığını engellemek, izlemek ve incelemekle görevlidirler. Tekel takip memurlarının merkezde doğrudan bağlı bulunduğu bir birim yoktur. Bunlar gümrükten sorumlu Devlet Bakanlığının taşra örgütünü oluşturan tekel başmüdürlükleri bünyesinde faaliyet gösterirler. Tekel takip memurlarının suçüstü yapmaları durumlarında, yakalama, zor kullanma yetkileri bulunmasına karşılık, silah kullanma yetkileri yoktur.

2.2.4. Gümrük Muhafaza Memurları

Liman alanlar ile gümrük bölgelerinde kaçakçılığı engellemek, gemi ve uçaklarda arama yapmakla görevlidirler.

Gümrük muhafaza memurları, merkezde Maliye Bakanlığı'na bağlı Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü, taşrada ise, Gümrükler Muhafaza Müdürlüğü'nün bünyesinde görev yaparlar. Yasalarda belirtilen koşullarda silah kullanmak ve gümrük bölgesi içerisinde şüpheli şahıs ve araçları arama yetkileri vardır.²⁹ Gümrük muhafaza memurları, kara hudutlarındaki gümrük kapıları ile pasavan kapılarında ve gümrük teşkilatı bulunan hava ve deniz limanlarında ve serbest bölge ve çeşitli antrepo ve iç gümrük v.b yerlerde gümrük muhafaza görevleri ile kaçakçılığın men, takip ve tahkik görevleri verilmiştir. Aynı zamanda gümrük muhafaza memur ve amirleri ile tekel memurları kaçakçılığı men, takip ve tahkik ile yükümlüdürler.³⁰

2.2.5. Orman Muhafaza Memurları

Orman alanlarının korumak, orman yangınlarının en seri araçlarla jandarmaya haber vermek, asıl görevliler bulunmadığı zamanlar kaçakçılığı engellemek ve izlemek, ruhsatsız ve izinsiz avlanmaları engellemekle görevlidirler. Orman muhafaza memurları

²⁸ Yılmaz, A., Genel Kolluk Özel Kolluk İlişkileri, s.270.

²⁹ Gümrük Muhafaza Personeli için İç Hizmet Yönetmeliği,m.4,16.7.1984.

³⁰ 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun,m.3.

görev yaptıkları alana göre Orman Bölge Başmüdürlükleri veya Orman Bölge Şeflikleri'ne bağlı olarak çalışırlar. Silah taşıma yetkisine haiz olan orman muhafaza memurları yasalarda belirtilen hallerde silah kullanmaya yetkilidirler.³¹

2.2.6. Sahil Güvenlik Örgütü

Bu özel güvenlik örgütü deniz yolu ile yapılan kaçakçılığın önlenmesi, izlenmesi ve suçlular hakkında gerekli işlemlerin yapılması görevlerinin yerine getirirler. Sahil Güvenlik Komutanlığı görev ve hizmet yönünden İçişleri Bakanlığına, idari yönden Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlıdır.

2.2.7. Liman Kolluğu

618 sayılı “Limanlar Kanunu” ile oluşturulması öngörülmüş olmasına rağmen ülkemizde limanların güvenliğin sağlamak amacıyla ayrı bir kolluk kuvveti bulunmamaktadır. Bu görev genel kolluk tarafından yürütülmekte, ayrıca limanlarımızda gümrük muhafaza örgütü de görev almaktadır.

2.2.8. Hudut ve Sahiller Sağlık Kolluğu

Uluslar arası ulaştırma ve ticaret nedeniyle gelebilecek salgın hastalıklara karşı sınır ve kıyıları korumakla görevlidir. Türkiye’de hudut ve sahiller sağlık kolluğu olarak kolluk niteliklerine haiz ayrı bir kolluk bulunmamaktadır. Söz konusu görevleri, Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü hudutlarımızda yerine getirmektedir. Limanlarımızda ise Sağlık Denetleme merkezleri bu görevleri yerine getirmekte, kolluk görevlerinin ise genel kolluk yapmaktadır.³²

3. ÖZEL GÜVENLİK PERSONELİ

3.1. Teşkilat

³¹ Sahil Güvenlik Komutanlığı Tanıtıcı Konferans Metni, İzmir, 1987, s.1.

³² Yılmaz, A., Genel Kolluk Özel Kolluk İlişkileri, s.270.

Özel güvenlik teşkilatı, bağlı olduğu kuruluşu kanun hükümleri dairesinde korumak ve güvenliğini sağlamakla görevli ve yetkileri yasayla sınırlı özel bir kolluk kuvvetidir.³³ Özel güvenlik teşkilatı bulunan kuruluşların korunması ve güvenliklerinin sağlanması sorumluluğu, devlete ait kuruluşlarda en büyük amirine, özel şahıslara ait kuruluşlarda sahibine ve hükmi şahıslara ait kuruluşlarda idare amirine aittir. Sorumlu kişiler asli sorumluluk kendilerinde kalmak üzere yetkilerini kuruluşun özel güvenlik teşkilatı koruma ve güvenlik müdürü, koruma ve güvenlik amiri veya koruma güvenlik şefine devredebilir.

Özel güvenlik teşkilatı, resmi elbiseli, silahlı, hizmetin özelliğine göre hiyerarşik ve disiplin içinde göre yapar. T.S.K. ve E.T.'da olduğu gibi ast-üst ilişkisi ve belli bir disiplin çerçevesi içinde hareket ederler. Disipline uymayanlar hakkında 2495 sayılı kanuna dayanılarak yönetmelikte belirtilen disiplin cezaları uygulanır.

Özel güvenlik teşkilatının kuruluşu ve kadroları hiyerarşik bir yapı içerisinde düzenlenmiştir. Bu kuruluşların bünyesinde, kuruluşun büyüklüğüne ve personel sayısına göre;

- a-) Koruma ve Güvenlik Müdürü,
- b-) Koruma ve Güvenlik Müdür Yardımcısı,
- c-) Koruma ve Güvenlik Amiri,
- d-) Koruma ve Güvenlik Amir Yardımcısı,
- e-) Koruma ve Güvenlik Şefi,
- f-) Koruma ve Güvenlik Grup Amiri,
- g-) Koruma ve Güvenlik Grup Şefi,
- h-) Koruma ve Güvenlik Memuru,

Şeklinde düzenlenmiş hiyerarşik bir düzen vardır.

a-) Koruma ve Güvenlik Müdürü: Konusunda uzman, deneyimli ve genel kolluğun yönetim kadrolarında sorumluluk üstlenmiş kişilerden oluşmaktadır. Görev yaptığı kuruluşta personelden sorumlu genel müdür yardımcısına bağlıdır. Bünyesinde 100'den fazla güvenlik personeli çalıştıran kuruluşlar mutlaka güvenlik ve koruma müdürü istihdam etmelidir.

b-) Koruma ve Güvenlik Müdür Yardımcısı: Özel güvenlik personel sayısı 200'e kadar olan kuruluşlarda bir, 200'den fazla olan kuruluşlarda ise 2 müdür yardımcısı istihdam edilmektedir.

³³ 2495 Sayılı Kanun, Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerini Sağlanması Hakkında Kanun, m.8.

c-) Özel güvenlik personel sayısı 100 kişiye kadar olan yerlerde güvenlik müdür veya müdür yardımcısı yerine vekâlet eder.

d-) Koruma ve güvenlik şefi, grup amiri, grup şefleri de özel güvenlik teşkilatı bulunan teşkilatın personel yapısına göre yapılandırılırlar.

e-) Koruma ve güvenlik memurları: Kuruluşun güvenlik ve korumasının nokta, devriye görevlisiyle yerine getiren personeldir.

Özel güvenlik teşkilatı, güvenlik ve koruma hizmetinden verimli bir şekilde sonuç alabilmesi için, öncelikle iyi bir teşkilat yapılanmasına ihtiyaç vardır. Bu yapılanmayı gerçekleştirmek için, personel sayısı, korunan yer, korunan kişi, donanım durumu ve sayısı nazara alınarak özel güvenlik ve koruma teşkilatının yapısı oluşturulmaktadır.³⁴

Normal bir özel güvenlik ve koruma teşkilatının yapısında:

- İdari büro
- Koruma bürosu
- Hizmet bürosu
- Destek bürosu
- Elektronik cihazlar denetim bürosu
- Garaj bürosu

Oluşturulan bu bürolarda da hizmetin özelliğine ve ihtiyaçlarına göre yeterli sayıda personel istihdam edilmektedir.

Özel güvenlik teşkilatları görevlerini yaparken silah taşıma yetkilerinin mevcut olduğunu görmüştük. Her kuruluşun özel güvenlik teşkilatında çalıştıracağı personel ve bulunduracağı silah sayısı, azami tasarrufa riayet edilmek ve ilgili kuruluşun görüşü de dikkate alınarak, o kuruluşun bulunduğu ilin özel güvenlik teşkilatı koordinasyon kurulu tarafından belirlenir ve İçişleri Bakanlığının onayına sunulur. Özel Güvenlik İl Koordinasyon Kurulu kuruluşun, ürettiği madde, gördüğü hizmetin cins ve niteliği, tehdit, tehlike ve tecavüzlere karşı hassasiyeti, bulunduğu yerin coğrafi ve tomografik şartları, bir saldırı halinde yardım alabilme açısından mahalli kolluk kuvvetlerinin yakınlığı haberleşme ve ulaşım imkânları göz önünde bulundurularak ne kadar silaha ihtiyacının bulunduğu belirlenir. Özel güvenlik teşkilatı bulunan kuruluş ihtiyacı alan silahları, özel güvenlik teşkilatı kaldırılan kurum ya da kuruluşlardan, Emniyet Genel Müdürlüğünden,

³⁴ 04.10.1996 tarih 2174,2003 sayılı genelgelere Tek Metin Haline Getirilmesi Hakkındaki Genelge

zor alım silahı olarak Milli Savunma Bakanlığından veya Makine Kimya Endüstrisi Kurumundan satın alabilirler.³⁵

Özel güvenlik teşkilatı mensupları silah ve teçhizatını ancak görev alanları içerisinde veya görev dışarıda sürdürülüyorsa görev süresince giyebilir ve taşıyabilir. Bu kurala aykırı olarak silah, cephane ve teçhizatını görev dışında taşıyanlar ve bunların herhangi bir şekilde başkalarının eline geçmesine sebep olanlar cezalandırılırlar. Haklarında verilen ceza kesinleşirse, bu şahısların görevlerine son verilir.

Kuruluşça alınan silahlar, o kuruluşun silah demirbaş defterine kaydolunur ve silahın özelliğiyle, silahın teslim edildiği personel kimliği liste halinde mülki amire bildirilir. Bu silahları sadece adına özel güvenlik teşkilatı kimlik belgesi ve silah taşıma belgesi düzenlenen kişiler taşıyabilir.

3.2. Personel

Özel güvenlik teşkilatı, personelini seçerek almaktadır. Bu amaçla alınacak personele standart getirilmiştir. Özel güvenlik personeli olarak çalışacak personelde aranan şartlar, aşağıdaki şekilde sıralanmıştır.³⁶

a-) Türk vatandaşı olmak,

b-) Silahsız olarak görev yapacaklar için en az sekiz yıllık ilköğretim veya ortaokul; silahlı olarak görev yapacaklar için en az lise veya dengi okul mezunu olmak.

c-) 18 yaşını doldurmuş olmak.

d-) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, ağır hapis veya altı aydan fazla hapis veyahut affa uğramış olsa bile devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, emniyeti suiistimal, sahtecilik v.b. suçlardan dolayı hükümlü bulunmamak.

e-) Kamu haklarından yasaklı olmamak

f-) Görevin yapılmasına engel olabilecek vücut ve akıl hastalığı ile özrü bulunmamak.

g-) 14. maddede belirtilen Özel Güvenlik Temel Eğitimini başarıyla tamamlamak.

Özel güvenlik teşkilatına alınması, ilgili kuruluşça istenen ve 2495 sayılı yasada belirtilen şartlara haiz olana personel hakkında, kuruluşun bulunduğu il emniyet

³⁵ Bozkurt, A., V., Yönetim Fonksiyonu Açısından Özel Güvenlik Görevlilerinin Örgütlenmesi ve Türkiye’de Uygulama Örnekleri, İstanbul, 1999, s.78.

³⁶ Güran, H., Polisin Kimlik Sorma Yetkisi”, Yargı Aylık Dergisi, İstanbul ,1980. s.11.

müdürlüğünce gerekli güvenlik soruşturması yapıldıktan sonra, durumu uygun görülenler valiliğin onayı üzerine ilgili kuruluşça göreve atanır.

Özel güvenlik teşkilatında görevli personel, statü ve özlük hakları bakımından, genel olarak bağlı bulunduğu kuruluşun mevzuatına tabidir.

Özel güvenlik teşkilatı personeli, kanunlarda öngörülen haller dışında, 2495 sayılı kanunda gösterilen görevlerden başka işte çalıştırılmaz, lokavt dolayısıyla işten uzaklaştırılmaz, sendika, dernek ve siyasi partilere üye olamazlar ve grevlere, her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşlerine hiçbir şekilde katılamaz ve katılmaya teşvik edilemez ve zorlanamazlar.

2495 sayılı kanunun 13. maddesi özel güvenlik teşkilatı bünyesinde görevli olan personelin Türk Ceza Kanunu uygulamasında memur sayılacağını, bunlara karşı görevleri sırasında veya görevlerine bağlı olarak suç işleyenlerin devlet memurları aleyhine suç işlemiş gibi cezalandırılacaklarını hükme bağlamıştır. Bu nedenle gerek memur statüsünde olanlar, gerekse İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edilenler kamu hizmeti görmeleri nedeniyle cezai soruşturma yapılması bakımından Memurun Muhakemat Hakkında Kanunu Muvvakat hükümlerine tabi olmaları gerekir.³⁷

Özel güvenlik teşkilatı personelin yer değiştirmesi ve il içi ve il dışı geçici görevlendirilmesi, kuruluşun bağlı olduğu il valiliğince yapılabilmektedir.

3.3. Özel Güvenlik Teşkilatlarının Faaliyet Alanları

Özel güvenlik teşkilatlarının faaliyet alanları, 2495 sayılı kanunun 11. maddesinde de belirtildiği gibi, bağlı oldukları kuruluşun faaliyet sahasıdır. Ancak toplumumuzda son yıllarda değişik güvenlik ihtiyaçları ortaya çıkmış ve bu ihtiyaçları da gidermek için, çeşitli güvenlik hizmetleri sunan özel firmalar kurulmuştur. Bu özel firmaların sunmuş oldukları güvenlik hizmetlerini sıralayacak olursak; koruma hizmetleri, devriye hizmetleri, zırhlı araç hizmetleri, teknolojik güvenlik gereçleri hizmetleri, danışma hizmetleri, araştırma hizmetleri ve alarm merkezlerini sıralayabiliriz.

3.3.1. Koruma Hizmetleri

³⁷ Bkz. Danıştay 2. Dairesi, 7.4.1995 t.E.1994/210, K.1995/987.

Koruma, her zaman her yerde bir şekilde karşımıza çıkan bir kavramdır. Hayatımızı çevreleyen kırılmaması gereken ince bir kabuktur. Genel anlamda koruma: can ve mal emniyetini bozmaya yönelik mevcut veya muhtemel tehlikelere karşı alınan tedbirler bütünüdür.³⁸ Koruma ile ilgili hizmetler oldukça çeşitlidir. Koruma ile ilgili güvenlik hizmetlerini koruyucu güvenlik hizmetleri ve caydırıcı güvenlik hizmetleri şeklinde ikiye ayırabiliriz. Bunlardan ayrı olarak bir de fiziki güvenlik tedbirleri vardır.

Koruyucu güvenlik hizmetleri, kuruluşlarda istenmeyen olaylar meydana geldiğinde, bu olayların en az zararla atlatılabilmesi için tesisin kuruluş aşamasında alınması gereken tedbirlerdir. Kurumun kuruluşu sırasında tüm güvenlik önlemleri en ince teferruatına kadar düşünülmeli, kuruluşun yeri güvenlik önlemleri çerçevesinde seçilmelidir.

Caydırıcı güvenlik hizmetleri, kuruluşun faaliyet sahası içinde, güvenliğinin sağlanabilmesi amacıyla, özel güvenlik elemanları tarafından alınan her türlü önlemi ifade etmektedir. Bunlar; nokta nöbeti, devriye hizmetleri, giriş ve çıkış kontrolleri gibi hizmetlerdir.

Fiziki güvenlik tedbirleri de, kurum ve kuruluşların faaliyet sahalarını güvenlik altına almak amacıyla başvurdukları ve uyguladıkları fiziki önlemlerdir. Fiziki güvenlik önlemleri olarak, kuruluşun etrafına örülen ve yetkisiz kişilerin faaliyet sahasına girmelerini önleyen duvarları, tel örgüleri, gözetleme ve nöbet kulelerini, araç girişini önleyen bariyerleri ve kapanları, erken uyarı sistemlerini ve aydınlatma sistemlerini sayabiliriz.

Son yıllarda, toplumun güvenlik hizmetleri ile ilgili ihtiyaçlarında meydana gelen değişiklikler sonucunda, koruma hizmetlerinde de değişik hizmetler ortaya çıkmıştır. Buna örnek olarak, halk içinde “body guard” olarak bilinen yakın koruma görevlilerini gösterebiliriz. Amerika’da yapılan bir araştırmaya göre kişiler ve şirketler psikolojik olarak teknik cihazların yeterli olamayacağı düşüncesi ile koruma personelini tercih etmektedir. Özel mülkiyetin korunmasında ise, daha fazla teknoloji tercih edilmektedir. Bunun nedeni ise koruma görevlilerini daha masraflı olması, koruma elemanlarının yetersizliği ve silahsız olmasıdır.

3.3.2. Devriye Hizmetleri

³⁸ Karagöz, A., Suç Önleme Hizmetleri, Ankara 2002,s.79.

Devriye, güvenlik görevlisinin, korumakla görevli olduğu kuruluşun faaliyet sahası içerisinde meydana gelebilecek muhtemel olayları önlemek, herhangi bir olay olduğunda olayın faillerini yakalamak için yürütülen, yaya ve araçlı olarak icra edilen ve üniforma ile yapılması gereken bir hizmettir.

Özel devriye servisleri, yaya veya araçla değişik konut ve arazilerin periyodik kontrollerini yapmak suretiyle sağlanır. Bu devriye hizmetleri aynı kişiye ait işyerlerinin kontrolü şeklinde yapılabileceği gibi, farklı kişilere ait birbirine yakın birkaç işyerinin kontrolü şeklinde de olabilir. Devriye hizmetlerinin zamanı ve sıklığı müşteri ile yapılan anlaşma ile belirlenir.

İngiltere’de 1989 yılında yapılan bir araştırma, en az 504 polis olmayan devriyenin, işyerleri ya da özel kişiler tarafından kurulduğunu ortaya çıkarmıştır. Böyle gelişmeler, toplumun sokaklarda göze çarpan üniformalı polis görme isteğine polis yetmemesinden ortaya çıkmaktadır. Avustralya’nın Victoria şehrinde kamu hizmetinden memnun olmayan grupların konut bakanlığına baskı yaparak evlere ait devriye için özel güvenlik şirketlerini kullandıkları bilinmektedir. Tüketici tercihini belirten bu uygulama, bireylere, mahallerini hangi tür polisin koruyacağı hakkında veto hakkı vermektedir. Melbourne’da bir şirket suçtan korkmanın artmasından yararlanarak özel bir ev gözetleme programı başlatmıştır. Ücret karşılığında ev sahipleri birleşerek, gün boyunca sokaklarında devriye dolaştırabilir ya da isterlerse evler rutin olarak kontrol edilebilir.³⁹ Buna benzer uygulamalar ülkemizde de görülmektedir. Özellikle sanayi sitelerinde, iş hanlarında ve iş yerlerinin bulunduğu pasajlarda, esnaf, buldukları ortamın güvenliğini sağlamak amacıyla ve özellikle gece hırsızlıklarının önüne geçmek amacıyla, kendi aralarında para toplayarak, güvenlik görevlisi tutma yoluna gitmektedir. Ayrıca bu yol oldukça tercih edilen bir yoldur, çünkü görevini layıkıyla yerine getirmeyen görevlinin işine derhal son verilerek yerine yeni bir görevli alınabilmektedir. Bu yöntem sayesinde, özel güvenlik görevlileri de görevlerinde daha duyarlı ve müteyakkız olmaktadır.

3.3.3. Zırhlı Araç Hizmetleri

Son yıllarda ekonomik alanda yaşanan sıkıntıların fazlalığı nedeniyle mala ve cana karşı olan saldırılarda da büyük artışlar olmuştur. Bu alandaki boşluğu gören bazı müteşebbisler de bu açığı kapatmak için, özellikle araçların zırhlı hale getirilme işlemlerini yapan ve müşterilerine zırhlı araç hizmeti veren özel firmalar kurmuşlardır.

³⁹ Yılmaz, A., Genel Kolluk Özel Kolluk İlişkileri, s.58.

Zırhlı araç servisleri daha çok para naklinde, kıymetli eşyaların bir yerden başka bir yere güvenlik içinde nakledilmesi işlerinde kullanılmaktadır. Bunun yanında, belirli ateşli silahlara karşı dayanıklı, özel imal edilmiş veya daha sonradan dayanıklı hale getirilmiş, insan ulaşımını sağlayan özel yapım araçlar da vardır.

3.3.4. Teknolojik Güvenlik Gereçleri Hizmetleri

Günümüzde güvenlik hizmetleri alanında kullanılan birçok teknolojik alet vardır. Bu teknolojik aletleri kullanmaktaki amaç, güvenlik görevlilerinin işini kolaylaştırmak ve oluşacak olan muhtemel riskleri en aza indirmektir. Ayrıca güvenlik görevlileri tarafından yapılan kontrollerde, arama işlemi uzun zaman almakta ve bazı hoş olmayan görüntülerin meydana gelmesine de sebep olmaktadır. Teknolojik güvenlik aletleri sayesinde büyük ölçüde bu sorunların önüne geçilmiştir.

Teknolojik güvenlik araçları olarak; el tipi metal detektörleri, kapı tipi metal detektörleri, X ray cihazı, patlayıcı koklama detektörü, posta kontrol cihazları, güvenlik kamerası, yangın erken algılama ve uyarı cihazları, kapalı devre televizyon sistemleri, görüntü iletim sistemleri, çevre koruma sistemleri, alarm izleme hizmetleri, gaz algılama ve erken uyarı sistemleri, acil aydınlatma ve yönlendirme hizmetleri, bina otomasyon hizmetleri, bina içi koruma sistemleri, üst ve bagaj arama cihazları, haberleşme alanında da telefon ve telsizi sıralayabiliriz.

Özel güvenlik teşkilatlarının kullandığı teknik cihazlar oldukça çeşitlilik arz etmektedir. Bunlardan bazıları, telefon dinlemeyi önleyici aletler, bilgisayar bilgilerinin çalınmasına ve tahrip edilmesine karşı uygulanan çeşitli programlardır.⁴⁰

3.3.5. Danışma Hizmetleri

Değerli mallarını korumak isteyen veya riskleri azaltmak için bilgi almak isteyen birçok firma, polis yerine bu konuda uzmanlaşmış olan özel güvenlik sektörüne başvurmaktadır. Her meslekte olduğu gibi, burada da bir grup uzman görev yapmakta ve bilgilerini ücret karşılığında satmaktadır.⁴¹

Özel güvenlik firmaları, güvenlik konusunda ihtiyacı olan firmalara her türlü danışmanlık hizmetini vermektedirler. Bu hizmetler içinde; bina ve tesis korumasından, değişik kontrol sistemlerinden kişi korumasına kadar her türlü danışmanlık hizmeti vardır.

⁴⁰ Karaman, Ö.,-Seyhan, K., Olumlu ve Olumsuz Yanları İle Özel Güvenlik hizmetleri, Polis Bilimleri Dergisi, Cilt.3,Sayı.3-4, s.153.

⁴¹ Yılmaz, A., Genel Kolluk Özel Kolluk İlişkileri, s.58.

3.3.6. Araştırma Hizmetleri

Özel araştırma hizmetleri, kişilerin bazı konuların araştırılmasında devlete değil de bu konuda hizmet veren özel firmalara müracaat ettiğinde kullanılan hizmetlerdir. Özel araştırma hizmetlerinin faaliyet alanı oldukça geniştir. Bunları sayacak olursak; ürün korsanlığı, sigorta veya kredi talebinde bulunan şahıslar hakkında bilgi toplama, mallarda taklitçilik, işyerlerinden malzeme, araç ve gereç çalınması gibi konuları sayabiliriz.

Özel güvenlik acentelerinin gittikçe artan oranda, araştırma ile daha çok ilgilendiği gerçeği gözlerden uzak tutulmamalıdır. Bu durum polis organizasyonlarının ve ilgili yasaların yetersizliğinden kaynaklanmaktadır. Örneğin Hollanda'da sigorta şirketleri, bankalar ve endüstri kuruluşları, iç güvenlik ve çek sahtekârlığı için özel dedektifler tutmaktadır. Hatta özel güvenlik sektörü ticari sahtekârlık için ileri kompüter ize "Data-Bank" geliştirerek polis tarafından yapılan soruşturmalardan daha ileri bir teknik kullanmaktadır. Özel sektördeki profesyonel araştırmacının hizmetlerinin talep edilmesi, çoğu kez bir iş düzenlemesi veya oldukça özel koşullarda araştırma gerektiren hukuksal herhangi bir işten dolayı olmaktadır.

Özel araştırmacı, gerçek ve tüzel kişiler adına, gerçek ve tüzel kişilerin verdiği konu ile sınırlı kalarak araştırma, inceleme yapan, bilgi toplayıp değerlendiren, bu hizmetlerin yürütülmesi sırasında bir suçla karşılaştığında görevli polis gelinceye kadar suça el koyan, suç kanıtlarını koruyan kişidir.⁴²

3.3.7. Alarm Sistemleri ve Merkezleri

Kurum ve kuruluşları, her çeşit saldırılardan, hırsızlık ve soygundan, sabotajdan korumak için ve güvenliklerinin tam olarak sağlanabilmesi için, herhangi bir müdahalede sesli olarak çevreyi uyaran ve aynı zamanda, bağlantılı olduğu merkezleri sinyallerle veya telefonla uyaran sistemlere alarm sistemi denmektedir. Alarm sistemlerinin bağlı olduğu merkezlerde alarm merkezleridir.

Alarm sistemlerinin polis haber merkezi ile doğrudan irtibatlandırılmış olmaları nedeniyle herhangi bir abonenin alarminin devreye girmesi ile haber merkezi kolluk kuvvetlerini anında olay yerine yönlendirmektedir.⁴³ Bu konuda yapılan incelemeler göstermiştir ki, alarm ihbarlarının çoğunluğunu asılsız ihbarlar oluşturmaktadır. Bu asılsız

⁴² T.B.M.M' ne sunulan Özel Dedektiflik Kanun Tasarısı, m.3.

⁴³ Karagöz, A., Suç Önleme Hizmetleri, s.73.

ihbarlar yanlış kullanmadan veya yanlışlıkla alarm düğmesine basılmasından kaynaklandığı gibi, elektrik tesisatlarındaki bozukluktan da kaynaklanmaktadır. Özellikle yağışlı havalarda, yağmurun yağmasının ardından bu tip arızalar çok rahat ve sık şekilde görülebilmektedir. Asılsız ihbarların sayısındaki fazlalık, güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinde lakaytlığa ve gevşekliğe sebep olabilmektedir.

Alarm merkezindeki görevliler kurum ve kuruluşlardan alarm aldıklarında alarmin kaynağını, doğruluğunu bizzat giderek veya iletişim vasıtalarını araştırarak kolluk kuvvetlerine bildirerek müdahaleyi sağlamalıdır. Günümüzde büyük şehirlerimizde alarm merkezleri kurulmuş ve faaliyet göstermektedirler. Alarm merkezinde bulunan görevliler, oldukça duyarlı olmak zorunda ve edindikleri bilgileri derhal kolluk kuvvetlerine bildirmek zorundadırlar. Aksi takdirde işletme belgeleri iptal edilir.

Kuruluşlara alarm merkezi kurma ve işletme yeterlilik belgesi verilmesi için bazı şartlar vardır. Bunlar;

- Merkeze giriş kapısının şifreli, anahtarlı ve darbeye dayanıklı çelik kapı olması,
- Giriş kapısı dışında, çevreden giriş olmaması,
- Merkeze yapılan giriş ve çıkışların kontrol altında olması,
- Gerekliğinde telsiz muhaberesi sağlanması,
- Kamera sistemi ile 24 saat merkez içi ve merkeze giriş bölgelerinin kayıt edilmesi ve bu kayıtların en az altı ay saklanması,
- Teknik arızalar için teknik eleman ve müdahale ekiplerinin bulunması ve 48 saat içinde arızanın giderilmesi,
- Büyükşehir statülü illerde en geç 30 dakika diğer illerde 15 dakika içerisinde alarm gelen aboneye ulaşacak şekilde gözetim ve kontrol ekiplerinin görevlendirilmesi,
- Merkezde elektrik kesintileri için kesintisiz güç kaynağı ve jeneratörün bulundurulması,
- Merkezde görevli personelin zaruri ihtiyaçlarını karşılayacak imkânların olması,
- Yangın söndürme cihazının bulunması gerekmektedir.

Görevini yapmayan, bilgi edindikleri olaylarla ilgili kolluk kuvvetlerinin zamanında haberdar etmeyen alarm merkezlerinin işletme belgeleri iptal edilir. İşletici ve yöneticilerine bir daha alarm merkezi kurma ve işletme yeterlilik belgesi verilmez.⁴⁴

⁴⁴ 2495 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 60. Maddesine Eklenen ve 26 Kasım 2000 tarih ve 24242 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Yönetmeliğin 4.Fıkrası.

3.4. Özel Güvenlik Teşkilatlarının Gelişim Süreci ve Geleceği

Daha önceki kısımlarda da söz ettiğimiz gibi, özel güvenlik teşkilatlarının gelişim süreçleri oldukça seri bir şekilde meydana gelmiştir. Hatta çoğu ülkelerde özel güvenlik firmaları, devletin kamu güvenlik personelinin sayısından çok daha fazla bir sayı ile güvenlik hizmeti vermektedirler. Bu güvenlik firmalarının gelişimleri sadece personel yönünden değil, çok yönlü olarak meydana gelmiştir. Bunlar içinde en önemli gelişmelerden biri de teknolojik güvenlik aletlerini, güvenlik hizmetleri alanında güncel olarak kullanmak olmuştur.

Teknolojik güvenlik tedbirleri, güvenlik personeli tarafından dikkatli ve usulüne uygun kullanıldığında güvenlik ve koruma hizmetlerinde başarı artar.⁴⁵ Özel güvenlik firmaları, güvenliğin sağlanmasında, güvenlik personeline yardımcı olacak teknolojik güvenlik aletlerini de oldukça yaygın kullanmaktadırlar. Teknolojik güvenlik aletleri aynı zamanda istihdam edilen personel sayısından da önemli bir tasarruf yapılmasını sağlar ve etkili bir caydırıcılık özelliği de vardır. Teknolojik güvenlik aletlerinin kullanılması ile güvenlik personelinin hata yapma oranı da azalmış olacaktır.

Yine daha öncede belirttiğimiz gibi Türkiye’de “özel güvenlik” kavramı, 1970’li yıllarda meydana gelen terör olaylarından sonra görülmeye başlanmıştır. Bu yıllarda genel kolluk kuvvetlerinin yetersiz kalmasından dolayı, bazı kurum ve kuruluşların, ayrıca bazı özel kuruluşların korunması için özel güvenlik elemanlarının kullanılması gündeme gelmiştir. 1981 yılında çıkarılan 2495 sayılı kanunla da, özel güvenlik teşkilatlarının kurulması mümkün olmuş ve özel güvenlikle ilgili düzenlemeler yapılmıştır. Ancak, ortaya çıkmalardan sonra hızla gelişmeye başlayan özel güvenlik firmaları, zamanla 2495 sayılı kanunun sınırlarını zorlamaya başlamıştır.⁴⁶

Bu nedenle 2495 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılmış ve bu kanunun uygulamasında dair yönetmelik de çıkarılmıştır. Yapılan değişiklikler olumlu olmasına rağmen, bu alanda hizmet veren özel güvenlik firmaları için yeterli olmamış ve onların ihtiyaçlarına tam anlamıyla cevap verememiştir. Bu nedenle 2495 sayılı kanunda bazı değişiklikler yapılması tasarlanmış ve bu amaçla hazırlanan, 2495 sayılı kanunda ciddi değişiklikler yapacak olan, Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerin Sağlanması Hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair kanun tasarısı 1999 yılında TBMM’ne gönderilmiştir.

⁴⁵ Karagöz, A., Suç Önleme Hizmetleri, s.124.

⁴⁶ Domaç, Ç., Özel Güvenlik Personeli Eğitimi, İstanbul, Umud Matbaacılık, 1998. s.77.

Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de özel güvenlik sektörünün önü açık ve gelişmeye oldukça müsaittir. Özel güvenlik sektörünün önü açıldığında neler yapabileceği, şimdiye kadar ortaya koydukları icraattan ve performanslarından rahatlıkla anlaşılabilir. Çünkü henüz 2495 sayılı kanun kapsamında olmamasına rağmen özel güvenlik sektöründe çalışanların sayısı neredeyse devletin resmi polis güçlerinin sayısına yakındır. Ancak, özel güvenlik sektörünün önü açılırken, dikkat edilmesi gereken konular da vardır. Bunların en önemlileri, bu sektördeki elemanların eğitimi ve denetimidir. Her iki faktöründe etkin bir şekilde yerine getirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de artık özel güvenlik şirketlerinin kanun kapsamına girme taleplerine olumlu cevap verilmesi çok görülmemelidir. Aksi bir durum ve tutum kendi kendimizi inkâr olur. Şu anda sık karşılaşılan hukuki açmazlar yeniler eklenir. İnsan, sorunları ürettikçe değil, sorunları çözdükçe yararlıdır, yararlı ve başarılı hizmet sunar. Suç öncesi kolluğun hizmetlerinin önemli bir kısmı artık özel kolluğa bırakılmalı milli polis daha çok siyasi kolluk (suç sonrası kolluk) hizmetlerinde yoğunlaşmalıdır. Böylece poliste, insan ve kaynak israfının önü alınmış olur.

2495 sayılı kanunda değişiklik yapılması amacıyla hazırlanan ve TBMM’ne gönderilmiş olan kanuna göre; her türlü spor müsabakaları, konserler, sahne gösterileri ve toplantıların yapıldığı yerler, ayrıca ilgili mevzuat hükümleri gereğince haklarında koruma kararı alınan kişiler, bunun yanında geçici koruma talepleri uygun görülen kişiler, kurum ve kuruluşlar 2495 sayılı kanunun kapsama alanı içine alınarak, buralarda özel güvenlik elemanı görevlendirilebilmesine imkân verilecektir. Bu kanun ile kanunsuz olarak çalışan özel güvenlik firmalarının da kanun kapsamı içine alınması amaçlanmıştır.

Özel güvenliğin çalışma alanları Türkiye’de de giderek genişlemektedir. Önceleri büyük mağazalarda ve ticaret merkezlerinde görevlendirilen özel güvenlik elemanları artık birçok fabrikanın güvenliğini sağlamakta, fabrika girişlerinde ve çıkışlarında araç, kimlik ve üst kontrolü de yapmaktadır.⁴⁷

2495 sayılı kanunda değişiklik yapılması ile ilgili kanun tasarısı gerçekleştiğinde kamu kurumu ve kuruluşları ile özel kurum ve kuruluşların ve tüzel kişiliklerinde, özel güvenlik firmalarından güvenlik hizmeti almalarının önü açılmış olacaktır ve bu durum hem özel güvenlik firmalarını hem de onlardan hizmet alan kişi ve kurumları

⁴⁷ Ünal, Ç., Türkiye’ de Özel Güvenlik Sektörü Risk Yönetimi ve VIP Koruma, Türkiye’ de Güvenlik ve Bilgi İletişim Teknolojilerinin Sektörlerdeki Yansımaları, Ankara, 2001, s.35.

rahatlatacaktır. Zaten bu kanun tasarısının da esas amacı özel güvenlik firmalarının önünü açmak aynı zamanda da bu firmaları kontrol altına almaktır.

Tasarı ile özel güvenlik alanında görevli personelin eğitim ve denetimine ilişkin konularda İçişleri Bakanlığı görevlendirilmiştir. İçişleri Bakanlığı, özel güvenlik personelinin eğitimi amacıyla, uygun göreceği polis okullarını bu amaçla kullanabilecektir. Tasarının kanunlaşması ile toplumun ihtiyacı olan yetişmiş özel güvenlik elemanı ihtiyacı karşılanacak, koruma ve gözetim hizmetlerinin kamunun denetiminde kısmen özelleştirilmesiyle birlikte, özellikle kamu kurum ve kuruluşlarında kadro yığılmaları önlenecek, istihdam arttırılacak, devletin giderleri azalacak, vergi gelirleri artacak, daha güvenlik ve daha huzurlu bir toplum olma yolunda önemli yararlar sağlanacaktır.⁴⁸

3.4.1. Özel Güvenlik Hizmetlerinin Olumlu ve Olumsuz Yönleri

Özel güvenlik teşkilatları gerek sayısal bakımdan gerekse de teknolojik bakımdan, dünyanın birçok ülkesinde, polis hizmetlerinin önüne geçmeyi başarmıştır. Bu ilerlemede, güvenlik hizmetlerine ihtiyaç duyanların, özel güvenlik hizmetlerini tercih etmesinin büyük rolü vardır.

Özel güvenlik hizmetlerindeki hızlı büyümenin iki temel sebebi vardır. Birincisi, polis özel mülklerin korunması için buralara devriye gönderme konusunda isteksiz kalmaktadır. İkinci olarak da, özel mülk sahipleri, sahip oldukları malların daha iyi korunması konusunda özel güvenliği tercih etmektedir.⁴⁹

3.4.2. Özel Güvenlik Hizmetlerinin Olumlu Yönleri

Özel güvenlik hizmetlerinin birçok olumlu yönü vardır. Bu olumlu yönlerin başında, alınan hizmetin kalitesi ve maliyet hesabı gelmektedir. Güvenlik hizmeti alan müşteri, kriterlerini ortaya koyup bu kriterlere göre hizmet isteyebilmektedir. İhtiyacı olduğunda ek güvenlik hizmeti talep edebilmekte veya ihtiyaç fazlası olan güvenlik hizmetinden de vazgeçebilmektedir.

Özel güvenlik şirketlerinin sunduğu hizmetlerin, özel güvenlik birimi hizmetlerinden daha ucuz olduğu kabul edilmektedir. Özel güvenlik görevlileri görev yaptıkları firmanın genel ücret politikasına bağlı olduklarından ve ücretleri birçok durumlarda pazarlık sonucu belirlendiğinden ücretleri sözleşmelilere göre yüksek olmaktadır. Ayrıca kısa süreli koruma

⁴⁸ Ünal, Ç., Türkiye' de Özel Güvenlik Sektörü, s.38.

⁴⁹ Fyfe, M.R, Policing the City, Urban Studies 1995, s.759.

hizmetleri için özel güvenlik servisi kurulması, başlangıç maliyetinin yüksek olması nedeni ile pratik de değildir. Mecburi sigorta, üniforma, malzeme ve eğitim için harcanan paralar ve zaman, hastalık izinleri ve tatiller, bir özel güvenlik kuvveti kurarken düşünülmesi gereken ilave maliyet faktörleridir. Sözleşmeli personel tutulması, herhangi birinin hastalanması veya işi bırakması gibi durumlarda, yapılan güvenlik programının boşluk yaratmadan uygulanması gibi idari sorunların çözümü sözleşmeli şirketlerde daha kolay olmaktadır.

Sözleşmeli hizmeti alan firma, hizmeti veren güvenlik firmasının çalışmasını her an kontrol etmek ve ilave olarak her zaman tatmin edici bir hizmet verilmesini isteme hakkına sahiptir. Bu açıdan bakıldığında hizmeti alan firma yönetimi, idari sorumluluklardan kurtulamamaktadır.

Güvenlik hizmetlerinin özelliği nedeniyle personel ihtiyacı değişkenlik gösterir. Çünkü olaylar ani olarak meydana gelebildiği gibi, hiç beklenmeyen bir anda da gelişebilir. Firma ölçeğinde örgütlenen özel güvenlik birimlerinde personel esnekliği çok azdır. Acil durumlarda kullanılmak üzere personel bulundurulması ve personelin boş kaldığı sürece cari giderlerin karşılanması masraflara yol açmaktadır. Benzer şekilde personel sayısında bir azalma yapıldığında veya ekstra personel işten çıkarıldığında, bir süre sonra önemli olaylar olursa, ilave personel kiralamakta ve gereksiz masraf ve işlemler doğurmaktadır.⁵⁰

Özel güvenlik teşkilatlarının bir diğer olumlu yönü de, daha önce de belirttiğimiz gibi verilen hizmetteki kalite ve titizliktir. Özel güvenlik firmaları işleri konusunda çok hassas olmak zorundadırlar çünkü bu işi, kazanç getirici bir iş olarak yapmaktadırlar. Verdikleri hizmet dolayısıyla herhangi bir eleştiriye uğramaları veya verdikleri güvenlik hizmetlerinde yetersiz kalmaları, müşteri kaybına yol açacaktır. Özel güvenlik firmalarının çalıştırdıkları personel de son derece dikkatli ve titiz olmak durumundadır. Aksi takdirde firmasının iş kaybına sebep olabilecektir. Bu durumu çok iyi bilen özel güvenlik firmaları da, gerek istihdam ettikleri personeli seçerken ve gerekse de çalıştırırken denetlemeye ve iş düzenine, iş ciddiyetine çok önem vermektedirler. Tüm bunlarda kaliteli bir güvenlik hizmetini beraberinde getirmektedir.

Olumlu yön olarak sayabileceğimiz bir diğer konu da, özel güvenlik firmalarının, yönetici olarak, emekli veya istifa nedeniyle işinden ayrılmış olan emniyet mensuplarını, silahlı kuvvetler mensuplarını ve milli istihbarat teşkilatı mensuplarını bünyelerinde istihdam etmeleridir.

⁵⁰ Yılmaz, A., Genel Kolluk Özel Kolluk İlişkileri, s.65.

Özel güvenlik teşkilatları, müşterilerine ne kadar iyi hizmet sunduklarını göstermek veya daha fazla müşteri çekebilmek gayesiyle, personeli işe alırken, daha önce polis amir ve memurluğu yapmış polisler, askerler ve subaylar arasından istifa etmiş veya emekli olmuş kimseleri tercih etmektedirler.⁵¹

Türkiye’de de aynı durumu gözlemek mümkündür. Hatta 2495 sayılı kanunun 16. maddesi, özel güvenlik teşkilatlarına alınacak personelde aranacak şartları saydıktan sonra “Yukarıdaki şartları haiz olanlar için, daha önce güvenlik hizmetlerinde çalışmış olmak göreve alınmada tercih sebebi sayılır.”demektedir. Keza, özel güvenlik teşkilatları hakkındaki mevcut kanunda değişiklik yamak üzere TBMM İçişleri Komisyonunda kabul edilen, Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun Değişikliği Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına göre, 2495 sayılı kanunun 8/V. Maddesini şu şekilde değiştirmiştir:

Özel güvenlik şirketlerinin kurucu veya temsil ve ilzama yetkili yöneticilerinin en az yarısının

- Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarından subay sınıfından, Emniyet Hizmetleri sınıfı mensuplarından en az baş komiser rütbesinden,
- Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı mensuplarından en az şube müdürü unvanından,
- Mülki İdare Amirliği hizmetleri sınıfı mensuplarından olup en az on yıl hizmet yapmış olanlardan,
- Yargı mensuplarından en az on yıl avukat, savcı veya hakim olarak görev yapmış olanlardan, emekli veya kendi isteği ile vazifesinden ayrılmış kişilerden olması gerekir.⁵²

Endüstriyel alanda çalışan çoğu özel güvenlik görevlileri daha önce polis olarak çalışmış, ya da yarı özel olarak dedektiflik yapmış veya daha önce çeşitli askeri birimlerde asker veya subay olarak çalışmış kişilerden oluşmaktadır.⁵³ Bu şekilde istihdam edilen personelin mesleki tecrübelerinden de istifade edilmiş olmaktadır. Bu da özel güvenlik firmaları açısından olumlu bir yöndür. Bunun bir diğer olumlu yönü de, erken emekli olan veya herhangi bir nedenle mesleğinden istifa etmiş olan emniyet ve silahlı kuvvetler mensuplarına bir iş sahasının açılmış olmasıdır.

⁵¹ Clifford, S.E, Private Security in America, New York, 1998, s.155.

⁵² Karaman, Ö.,-Seyhan, K., Olumlu ve Olumsuz Yanları İle Özel Güvenlik Hizmetleri, Polis Bilimleri Dergisi, Cilt.3,Sayı.3-4, s.157.

⁵³ Bünyan, T, The History and Practice of The Political Police in Britain, London, 1983, s.239.

Yakın geçmişte polisin yapması gereken pek çok işin özel güvenlik teşkilatları tarafından yapılması gerektiği görüşü gitgide daha çok taraftar kazanmaktadır. Çünkü biliminde çok önemli bir unsur olan verimlilik açısından daha olumlu bir konumdadırlar. Mesela İngiltere’de Polis federasyonu (The Police Federation) başkanlığı yapan, Fred Broughton, herkesin girip çıktığı, insan kalabalıklarının olduğu büyük alışveriş merkezlerinde ve çevresinde, resmi polisin değil, özel güvenlik görevlilerinin devriye gezmesi gerektiği hususunu dile getirmektedir.⁵⁴ Buralarda resmi polisin ikinci planda olması, ihtiyaç halinde olaya müdahale etmesi gerekir. Fakat özel güvenlik görevlileri görevlerini yaparken, halka karşı muamelelerinden dolayı sorumlu olacakları makamlar ve sorumluluk standartlarının açık olarak belirlenmesi gerekir. Ayrıca, Özel güvenlik teşkilatlarını denetleyen bağımsız komisyonların da kurulması gerekmektedir.⁵⁵

Güvenlik görevlisine olan ihtiyacın büyük ölçülerde iniş ve çıkışlar gösterdiği durumlarda sözleşmeli güvenlik servislerinin, büyük ve stabil güvenlik kuvvetlerine ihtiyaç olan durumlarda ise özel güvenlik birimlerinin faydalı olacağı söylenebilir.⁵⁶

3.4.3. Özel Güvenlik Hizmetlerinin Olumsuz Yönleri

Özel güvenlik hizmetlerinin olumsuz yönleri konusunda karşımıza çıkan en önemli konulardan biri, özel güvenlik hizmetlerinin denetim mekanizmalarının tam ve etkin olarak görev yapamamasıdır ve dolayısıyla denetlenememesidir. Özel güvenlikle ilgili kapsamlı bir kanun çıkmadığından, özel güvenlik firmalarının sayısı kontrolsüz bir şekilde ve hızla artmaktadır. Bu da verilen hizmetteki kalitenin düşmesine neden olmaktadır. Şu anda hizmet veren özel güvenlik firmalarının çoğu 2495 sayılı kanun kapsamında bulunmamaktadır. Bu nedenle özel güvenlik firmalarının uyması gereken standartlar biran önce oluşturulmalı ve firmaların bu standartlara uyup uymadıkları denetlenmelidir.

2495 sayılı kanun hükümleri dışında faaliyet gösteren özel güvenlik şirketlerinin faaliyetlerine, 04 Ekim 1996 tarih ve 206 sayılı Emniyet Genel Müdürlüğü genelgesi ile tabanca, job, kelepçe v.s. taşıtmamak ve kıyafetlerinin özellikle polis, asker ve kanunla kurulmuş özel zabıta kuvvetlerinin kıyafetlerine renk ve şekil itibarı ile benzetilmemesi kaydıyla izin verilmiştir. Devlet denetiminden uzak olana bu şirketlerde çalıştırılana personelin, eğitim ve denetim işlemleri başta olmak üzere yasal bir çerçeveye alınması

⁵⁴ Karaman, Ö.,-Seyhan, K., Olumlu ve Olumsuz Yanları İle Özel Güvenlik Hizmetleri , s.158.

⁵⁵ The Daily Telegraph, 16 July 1998.

⁵⁶ William, C.C.,- Taylor, T., H., Private Security and Police in Amerika, The Hallcrest Report, , USA, 1985, s.89.

zorunlu görülmüştür. 2495 sayılı kanunun uygulanmaya başlandığı tarihten geçen süre içerisinde, uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların giderilebilmesi ve zaman içerisinde ekonomimizin gelişmesi sonucu iktisadi hayatımızın temel dayanağını oluşturan ticari, sanayi ve turistik tesislerimizin artması nedeniyle, ortaya çıkan fiziki koruma ihtiyacının, kuruluşların bünyeleri dışında, özel hukuk hükümlerinden yararlanılarak kurulan şirketler tarafından daha profesyonel kadrolarla yapılmasında zaruret görülmesi nedeniyle, 2495 sayılı kanunun çerçevesini genişleten bir kanun hazırlanmıştır. Bu tasarı şu an TBMM Genel Kurulu gündemindedir.⁵⁷ Şu anda Ankara ilinde tahmini rakamlarla 32'nin üzerinde özel güvenlik şirketi bulunmaktadır. İzmir ve diğer sanayileşmiş büyük şehirlerimizde de buna yakın sayılar vardır. İstanbul'da 150'nin üzerinde sadece personel güvenliği konusunda hizmet veren özel güvenlik firması bulunmaktadır. Ancak bu firmaların ne kuruluş aşamasında ve ne de daha ileriki safhalarda uymaları gereken bir kurallar bütünü ve standartlaşma bulunmamaktadır. Her firma kendine göre doğru bildiği yoldan güvenlik hizmeti vermektedir ve bu hizmetler denetimden uzaktır. Bu durumda özel güvenlik hizmetlerinin olumsuz yönlerinden birini ve bu hizmetlerde görülen düzenleme yetersizliğini ve önemli bir aksaklığı ortaya koymaktadır.

2495 sayılı kanun kapsamına giren özel güvenlik teşkilatlarının denetim işlemleri İl Emniyet Müdürlükleri tarafından yapılmaktadır. Önceleri denetleme işleri asayiş şube müdürlükleri tarafından yapılırken, şu anda yeni kurulmuş bulunan özel güvenlik şube müdürlükleri tarafından yapılmaktadır. Özel güvenlik şube müdürlüğü bulunmayan il emniyet müdürlüklerinde bu görev, koruma şube müdürlüğü bünyesinde bulunan, özel güvenlik büro amirliği tarafından yürütülmektedir. Gerek özel güvenlik şube müdürlüklerinin, gerekse de özel güvenlik büro amirliklerinin denetleme yönünden imkânları oldukça yetersizdir. Bu yetersizlik içinde personel yetersizliği ve teknik yetersizlik önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle büyük şehirlerdeki özel güvenlik şirketlerinin sayıları göz önüne alındığında, özel güvenlik şube müdürlüklerinde görülen yetersizlik daha da açıkça ortaya çıkmaktadır.

Diğer bir meselede bu özel güvenlik görevlilerinin temel ve meslek içi eğitimleridir. Bu fonksiyon da yine İl Emniyet Müdürlüklerindeki Özel Güvenlik Şube Müdürlükleri tarafından yürütülmektedir. Özel güvenlik mensupları toplam 60 saatlik eğitim içinde silah bilgisi ve atış eğitimine sadece 12 saatlik bir zaman tahsis edilmiştir. Özel güvenlik

⁵⁷ Yaşar, Y., 2495 Sayılı Kanunun Hukuki Boyutu, Türkiye'de Güvenlik ve Bilgi İletişim Teknolojilerinin Sektörlerdeki Yansımaları, Ankara, 2001, s.52.

görevlilerinin bazıları silah taşımakta ve 2495 sayılı kanuna dayanılarak çıkarılan uygulamada yönetmeliğinin 30. ve 35. maddelerine göre bunlara, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu(CMUK) ve Polis Vazife ve Salahiyet Kanunundan (PVSK) kaynaklanan, görev esnasında şiddet uygulama ve silah kullanma yetkilerinin verildiği görülmektedir. Durum böyle olunca, aynı silah kullanma yetkisine sahip olan polis memurlarının bir yıllık⁵⁸ eğitiminde iki dönemde de silah dersi lüzumlu görülürken, özel güvenlik görevlilerinin eğitiminde 12 saatle yetinilerek bunlara silah kullanma yetkisinin verilmesi bir uyumsuzluk teşkil etmektedir. Silah eğitim konusun sadece bir örnektir, özel güvenlik görevlilerinin eğitimi diğer sahalarda da yetersizdir. 2495 sayılı kanunun uygulanmasına dair yönetmeliğin 36. maddesinde eğitimin önemi şöyle vurgulanmaktadır.

Özel güvenlik teşkilatı personelinin eğitiminin amacı; kendilerine verilen görevlerin gereği gibi yapılması ve yetkilerin yeterince kullanılması için bu personelin mesleki ve genel bilgilerle donatılması, hizmetin gerektirdiği bedeni, fikri ve fiziki kabiliyetlere sahip kılınması ve geliştirilmesidir.⁵⁹ Ayrıca özel güvenlik teşkilatı mensuplarına, İl Emniyet Müdürlükleri bünyesinde verilen yıllık eğitimlerin konusu da her yıl aynı olmakta ve bu durumda güvenlik görevlileri üzerinde bir bıkkınlık meydana getirmekte ve dolayısıyla da verilen eğitim cazibesini yitirmektedir. Bu konuya daha ileriki bölümlerde, eğitim konusunda değinilecektir.

Özel güvenlik teşkilatlarının denetimi ile ilgili bir başka problem de şudur: Özel güvenlik teşkilatları hakkındaki kanun ve yönetmelikler, yapılacak işlerin teferruatından bahsetmemektedir, sadece temel konulara yer verilmiştir. Kuruma ne şekilde personel alınacağı, bu personelin eğitiminin ve denetiminin nasıl olacağı konusunda pek açıklık yoktur. Özel güvenlik firmalarının denetlenmesi konusunda da benzer aksaklıklar mevcuttur. Özel güvenlik teşkilatlarının denetimleri yetersiz olduğundan, birçok kurum ve kuruluşta, özel güvenlik görevlilerini başka işler yaparken görmek mümkündür. Bankadaki güvenlik görevlisini, bankanın müşteri yönünden kalabalık olduğu günlerde, bilgisayarın başında müşterilere bankacılık hizmeti verirken görmek mümkündür. Başka yerlerde güvenlik görevlisini, araba yıkarken veya çay taşıırken görmek mümkündür. Bunlar güvenlik görevlisinin yapmaması gereken işlerdendir. Ancak denetimin yetersiz

⁵⁸ 4652 Sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanununun m.10'a göre, 2000-2001 Öğretim yılından itibaren Polis Okulları kaldırılarak Yerlerine Önlisans seviyesinde Polis Meslek Yüksek Okulları Kurulmuş ve polis memuru adaylarının eğitim ve öğretim süresi de iki yıla çıkarılmıştır.

⁵⁹ Karaman, Ö.,-Seyhan, K., Olumlu ve Olumsuz Yanları İle Özel Güvenlik Hizmetleri, s.161.

olmasından dolayı ülkemizde bu manzaralarla her an karşılaşmak mümkündür. Bu durumun önüne de ancak etkin bir denetim ve eğitim sistemi ile geçmek mümkündür.

Özel güvenlik teşkilatlarının yeterli bir şekilde kontrol edilememesi, çeşitli olumsuz durumların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Bunların başında, özel güvenlik şirketi kuran kişilerin, personel eğitimine gereken önemi vermemesi gelmektedir. Ayrıca, hukuk dışı ve dürüstlük, ahlak anlayışı ile bağdaşmayan durumların ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir. Örnek olarak, telefon dinleme, çeşitli dinleme aletleri ile mesken ve işyerlerini dinleme, özel hayatın ihlal edilmesi ve sanayi casusluğu gibi faaliyetler sayılabilir.⁶⁰

Özel güvenlik teşkilatlarıyla ilgili karşılaşılan bir diğer sorun da, özel güvenlik personelinin giymiş olduğu kıyafetlerin, polis kıyafetlerine benzetilmesidir. Bu konuda İçişleri Bakanlığının yayınlamış olduğu birçok genelge olmasına rağmen bu aksaklığın önüne geçilememiştir. Özel güvenlik firmaları bu durumu birazda bilerek gerçekleştirmektedir. Çünkü, özel güvenlik görevlilerinin polise benzemesi, işlerini icra ettiklerinde, kendilerine büyük kolaylık sağlamaktadır. Ancak bu güvenlik personelinin gerek güvenlik konusunda gerekse de normal eğitimleri yetersiz olduğundan, toplum içinde yanlış hareketler yapabilmektedirler. Veya kendilerini polis olarak tanıtip, değişik işler peşinde olabilmektedirler. Bunun faturası da tabi ki, polise çıkmaktadır.

İçişleri Bakanlığı tarafından 04.10.1996 tarihinde yürürlüğe konulan 7206 sayılı genelgede şöyle denilmektedir: Kamu ve özel sektöre ait kurum ve kuruluşlara güvenlik hizmeti veren şirketlerle bunların bünyesinde çalışan vatandaşların mağduriyetlerine sebebiyet vermemek için uygulamalarda dikkatli davranılması, bu tür hizmet görmekte olan şirketlere bünyelerinde çalışan kişilere her ne suretle olursa olsun tabanca, cop, kelepçe v.s. taşıtmamak ve kıyafetlerinin özellikle asker, polis ve kanunla kurulmuş özel zabıta kuvvetleri kıyafetlerine renk ve şekil olarak benzetilmemesi kaydı ile giydikleri tanıtıcı özel kıyafetlere karışılmaması, genel ve özel kolluk sahasına girmeksizin buldukları yer çevresinde koruma hizmeti vermelerde sakınca görülmemektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

1. ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLAT VE ŞİRKETLERİ

1.1. Özel Güvenlik Kavramı

⁶⁰ Karaman, Ö.,-Seyhan, K., Olumlu ve Olumsuz Yanları İle Özel Güvenlik Hizmetleri, s.162.

200 yıl öncesinin ‘Vahşi Batı’ topraklarında altın arayan Amerikalıların, hırsız kovboylara karşı koydukları ‘posta arabalarını koruma timleri’ ile ortaya çıkan ilk özel güvenlik ihtiyacı bugün önemli bir sektör haline geldi. Yabancı sermayeli şirketlerin yanı sıra askeri güvenlik bölgeleri, büyük holdingler, bankalar, kamu kurum ve kuruluşları güvenlik sistemlerini teknolojinin son imkanlarıyla yenilenmeye, özel yetiştirilmiş personel istihdam edilmeye başladı.⁶¹

‘Koruma’ özel veya resmi bir statüsü olan kişilerin ve özel veya kamuya ait kuruluş ve tesislerin güvenliğini sağlamak amacıyla alınan tedbirler ile diğer hizmetlerin tümünü ifade eden bir kavramdır. Koruma hizmetlerini görmekle görevlendirilmiş ve bunun için özel olarak seçilecek eğitilmiş personel de ‘koruma görevlisi’ olarak tanımlanabilir.

“Özel”in tanımındaki güçlük nedeniyle Amerikan Literatüründe özel güvenliğin genel geçer bir tanımı yapılamamaktadır. Buna bir de özel güvenliğin, özel alan dışına taşma eğilimi de eklendiğinde tanım daha da zorlaşmaktadır.

Öteden beri kamusal sayılan spor karşılaşmaları, konserler, sahne gösterileri gerçekte özeldir.⁶²

Özel güvenliğin kamusal alana taşma eğilimi, kamusal alanda özel güvenlik hizmeti verilmesidir. Bir sokaktaki apartman yöneticilerinin birleşerek sokaklarında devriye hizmeti verilmesi için bir özel güvenlik şirketi ile anlaşmaları buna örnektir. Veya umumi bir mahalde (Altın park, İzmir Fuarı) özel güvenlik hizmeti verilmesi gibi. Bu taktir de özel güvenlik hizmeti verilen alanları ikiye ayırmak gerekir. Birincisi özel alanlar, ikincisi kamusal alanlar.

Mustafa Gülcü (Mustafa Gülcü ile Söyleşi, Yangın ve Güvenlik Dergisi) birincisine özel güvenliğin çekirdek alanı adını vermekte ve şöyle tanımlamaktadır. “Yaşam, mülkiyet, zilyetlik ve işletme yönetimi haklarının korunması ve sürdürülmesi amacıyla alınan özel güvenlik tedbirleridir”⁶³

2495 Sayılı Yasa döneminde, Yasanın amaç maddesinden esinlenerek yapılan bir tanım şöyleydi: “Milli ekonomiye veya devletin savaş gücüne önemli ölçüde katkısı bulunan, kısmen veya tamamen yıkılmaları ülke güvenliği veya toplum hayatı bakımından olumsuz neticeler yaratacak, kamuya veya özel kişilere ait kurum ve kuruluşların sabotaj,

⁶¹ Volkov, V., Between Economy and The State: Private Security and Rule Enforcement in Russia, Sage Publications, 2000, s.485.

⁶² Domaç, Ç., Özel Güvenlik Personel Eğitimi, s.19.

⁶³ Mustafa Gülcü ile Söyleşi, Yangın ve Güvenlik Dergisi

yangın, hırsızlık, soygun, yağma, yıkma burada bulunmaları zorla işten alıkoyma, sağlıklarını ve vücut, bütünlüklerini tehdit ve tehlikelere karşı korumak ve güvenliklerini sağlamak amacıyla alınan her türlü tedbirler bütününe özel güvenlik denir.⁶⁴

Bu tanımın, yapıldığı dönemde bile sorunlu olduğu bilinmektedir. Öncelikle tanımın kökeni Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'dur. Askeri literatürün, özel güvenliğin tanımı bakımından elverişli olmadığı, milli savunmanın daima kamusal nitelik taşımasından dolayı ortadadır.

Danıştay'da ise 2495 sayılı Yasa döneminde görülen davalarda, yasanın kapsamı ve uygulaması ile amacı arasındaki çelişki dile getirilmişti.

5188 sayılı Yasa'da bir tanım bulunmamakla beraber, tanım için anahtar bir ifade yer almaktadır; "Kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyette" buradan yola çıkarak şöyle bir tanım geliştirebiliriz. Kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyette olmak üzere, yasa ile korunmasına izin verilen hak ve hürriyetlerin güvenliğini sağlamak amacıyla, yasadaki koşullara uygun olarak alınan özel tedbirlere özel güvenlik denir.

5188 Sayılı Yasa ve uygulama yönetmeliğine göre özel güvenlik kuruluşları şunlardır;

- 1- Özel güvenlik birimleri.
- 2- Özel güvenlik şirketleri.
- 3- Alarm merkezleri.
- 4- Özel güvenlik eğitim kuruluşları.

Özel Güvenlik Birimi: Bir kurum ve kuruluşun güvenliğini sağlamak üzere, kendi bünyesinde kurulan birimdir. 2495 Sayılı Yasa, sadece ÖGB'yi düzenlemekteydi.

Özel Güvenlik Şirketi: Hisseleri nama yazılı ve faaliyet alanı münhasıran koruma ve güvenlik olan üçüncü kişilere hizmet vermek üzere kurulan ticari şirketlerdir.

Alarm Merkezi: Konut, işyeri ve tesislerin güvenliğini sağlamak amacıyla teknik donanım kullanarak bunları izleyen işletmelerdir.

Özel Güvenlik Eğitim Kurumu: Özel güvenlik görevlileri ve yönetici adaylarına özel güvenlik eğitimi vermek üzere İçişleri Bakanlığının izniyle kurulan eğitim

⁶⁴ Dalda, Y.,-Karagöz, A., Suç Önleme Hizmetleri Özel Güvenlik Teşkilatı Eğitim Rehberi, Ankara, 1998

kurumlarıdır.⁶⁵

1.2. Özel Güvenliğin Tarihçesi

Özel güvenliğin tarihçesi ülkemizde aslında çok eskiye dayanmaktadır. Ancak özel güvenliğin belirli bir yasa çerçevesinde gündeme gelmesi, 24.07.1981 tarihinde çıkarılan 2495 sayılı, “Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması hakkında Kanun” ile olmuş ve özel güvenlik kurumları o günden bu yana da oldukça büyük ilerlemeler göstermiştir. Dolayısıyla geçen zaman ve değişen şartlar içinde bu yasanın artık günlük yaşam ve fiil durumuna cevap veremeyecek hale gelmesi ile 1998 yılından beri sabırla yürütülen çalışmalar sonucunda 10.06.2004 tarihinde TBMM’den geçen 5188 sayılı ‘Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Yasası’ ile yeni bir çehre kazanmıştır.

Güvenlik hizmetlerine sivil katılım tecrübesi Türk toplumunda oldukça uzun bir geçmişe dayanmaktadır. Geçmiş, bazı iddialara göre, İslam öncesi Türk tarihine kadar uzanan “ahilik” bir esnaf örgütü olmakla beraber bazı güvenlik hizmetlerin de rol almıştır.⁶⁶ Bir tür sivil toplum örgütü olan ahilik, Türklerin İslamlaşarak Anadolu’yu vatan edinmelerinden sonra daha da kökleşmiştir. Esnaf tarafından kurulmuş olmasına rağmen, kendi üyelerinden daha çok toplumun menfaatlerinin korunması işlevi gören ahilik, aynı zamanda mesleki suçlar ile ilgilenerken bir tür mali polis fonksiyonu görmüştür.⁶⁷ İktisadi yapı ile sosyal düzen ve asayiş arasındaki ilişki bu örgütler tarafından, modern batıdan çok önceleri tespit edilerek, iktisadi sistemdeki bozulmanın toplumdaki sosyal çözülme ve suça neden olacağı gerçeği vurgulanmıştır.⁶⁸ Belki de ilk sivil toplum örgütü sayılabilecek olan ahilik örgütlerinin görevleri arasında toplumun dirlik ve birliğini (kamu düzeni) sağlamakta bulunmaktaydı. Ancak, bazı araştırmacılar, ahi örgütleri ile o günkü devlet arasında var olan ilişkiden hareketle, bunların ideal anlamda tam bir sivil toplum örgütü sayılamayacağını iddia etmektedirler. Bu iddia kısmen doğru olmakla beraber, aslında ahi örgütleri ile devlet arasında meydana gelen ilişkiler hiçbir zaman Bizans’taki “loncalar” üzerindeki devlet kontrolü boyutuna ulaşmadığından⁶⁹, ahi örgütleri günümüzdeki anlamda bir sivil toplum örgütü olarak görülebilir.⁷⁰

⁶⁵ Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik m.20-25.

⁶⁶ Ekici, Y., Ahilik, Ankara 1989, s.11.

⁶⁷ Ekici, Y., Ahilik , s.54-55.

⁶⁸ Cerrah, İ., Güvenlik Hizmetlerine Sivil Katılım ve Sapma Davranışlarının Analizi: Türkiye Örneği, Polis Bilimleri Dergisi, Cilt.2,Sayı.7-8,2000.

⁶⁹ Ekici, Y., Ahilik , s.54,55.

⁷⁰ Cerrah, Güvenlik Hizmetlerine Sivil Katılım, s.200.

Tarih boyunca çeşitli devletler kurmuş olan ve köklü bir devlet geleneğine sahip bulunan Türk milleti, kamu düzen ve güvenliğini milli savunma ile birlikte yürüttüklerinden özel güvenlik sistemleri tarih süreci içerisinde fazla gelişmemiştir. Çünkü güvenlik sorunlarına hep askeri bir anlayışla yaklaşmıştır. Günümüzde de olduğu gibi sorunlar askerlere havale edilmiştir. Bununla birlikte bazı güvenlik hizmetlerinin, özel güvenlik kapsamı içinde saymak mümkündür. Geceleri mahalleyi gezen, çarşı ve pazar yerlerini bekleyen ve karşılığında dükkân sahiplerinden belli bir ücret alan “asesler” (gece bekçileri), esnaf teşkilatlarından aldığı inzibati önlemler⁷¹, yol güzergâhlarında önemli noktaların ve eşkıya soygununa uygun geçitlerin korunması görevini üstlenen “derbentçiler”, tüccar ve kervanların emniyetini sağlamak amacıyla görevlendirilen “kervansalar”⁷², isyanlarda halkın kendisini savunmak amacıyla kurduğu bir örgüt olan “il erleri” bu kapsamda sayılabilir.

Ülkemizde zabıta tarihi ile ilgilenenlerin yazdıklarına bakıldığında iç güvenlikten sorumlu Zaptiye Teşkilatının alt bölüm ve birimlerinden söz ettikleri gibi hususi zabıta da uzun uzun söz ettikleri görülür. Osmanlı Devletinde, batılılaşma hareketleri ile birlikte öncelikle Fransa sonra da diğer Avrupa ülkelerindeki kurumlar ve kurallar örnek olarak alındığı gibi Cumhuriyet döneminde de günümüze kadar bu tür kabullenmeler sürüp gitmektedir. Hatta globalleşen dünyamızda bu durum artık kaçınılmaz bir hale gelmiştir.⁷³

1970–1980 yılları arasında terör eylemlerinin baş göstermesi sonrasında zarar gören ve ülke savunmasında öneme sahip olan kamu kurum ve kuruluşlarının korunması konularında hayli zorlanan Polis ve Jandarma güçlerinin yükünü azaltmak amacıyla, Milli Güvenlik Kurulu emriyle hazırlanan kanunla “özel güvenlik” kavramı Türkiye’de de literatüre girmiştir.

1980 öncesi birçok terör kökenli olay sonucunda, polis ve jandarmanın bina ve alanları koruma görevi beraberinde büyük bir istihdam ve kaynak sıkıntısı yaratarak, genel güvenlik ve asayiş olaylarına yetişmede zorluklar çıkarıyordu. Milli Güvenlik Kurulu, aksaklıkları gidermek üzere Özel güvenlik Teşkilatının kurulması için kanunun hazırlanması emrini verdi. O yıllarda Önleyici Hizmetler Şube Müdürlüğü, tüm dünyadaki uygulamaları incelemiş, özellikle Amerikan Kanunundan etkilenen 2495 sayılı kanun

⁷¹ Tongur, H., Türkiye’de Genel Kolluk Teşkil ve Görevlerinin Gelişimi, Ankara 1946, s.37,94.

⁷² Orhonlu, C., Osmanlı İmparatorluğunda Derbent Teşkilatı, İstanbul, 1967, s.9-59.

⁷³ Şafak, A., Türkiye’de Özel Güvenlik Şirketi kurma Girişimleri ve Yasal Durumu, Polis Bilimleri Dergisi, Yıl.200,Sayı.7,8,Cilt.2.

hazırlanmıştır. Ancak, zamanın şartları çerçevesinde devlet ağırlıklı bir sistem benimsenmiştir. İlk olarak bankalar böyle bir yapılanmaya gitmiştir.

Ancak, burada dikkat edilmesi gereken nokta, Türkiye'deki özel güvenlik kuruluşlarının oluşumunun sanayi ülkelerindeki oluşumundan farklı oluşudur. Sanayi ülkelerinde bu oluşum, mal ve insanları koruma, kollama, hırsızlığa, yangına, sabotaja vb. karşı güvenliğini sağlama amacı taşır. Örneğin, müzeler, sanat galerileri gibi yerlerdeki eserleri koruyarak, turistlere ve ziyaretçilere cevap vererek, onlara rehberlik yapmanın yanında bina içi güvenliği sağlarlar. Türkiye'de ise özel güvenlik kavramı sanayileşme değil, terör neticesinde doğmuştur. Türkiye'de uzun yıllar ayakta kalma mücadelesi veren sektör 9 Ocak 1996'da Sabancı Center'in 25. katında Özdemir Sabancıya düzenlenen suikastın ardından ivme kazandı. ABD'deki 11 Eylül saldırıları sektöre küresel bir boyut kazandırırken İstanbul'da meydana gelen saldırılar da Türkiye'deki sektörü tekrar tetikledi.

Bugün İstanbul'da soygun ihbar, yangın ihbar sistemleri, kurşun geçirmez camlar, görüntülü kapı telefonları gibi güvenlik teknolojisinin en son ürünleri; ayrıca, bu sistemlerin koordineli bir şekilde çalışmasının temin eden, müdahale olmaksızın bir programa göre görevlerinin yürüten sistemler ve bu sistemleri bünyesinde toplayan sistem otomasyonu ve kontrol merkezlerini pazarlayan şirketlerin kurulduğu ve büyük ilgi gördüğü izlenmektedir. Ülkemizde önce özel hukuk alanında işyerlerinde ve iş mevzuatına göre çalıştırılacak işyeri güvenlik görevlilerinden söz edilmeye başlanmıştır. Daha sonra bankalar, büyük iş merkezleri gibi ekonomik yönden hassas olan yerlerin terörist ve soyguncu saldırılarına karşı korunmaları, güvenliklerini sağlama, sıkça gündeme gelmiştir. Bizde, nihayet 2495 sayılı kanun⁷⁴ ile birlikte 1981 yılından itibaren bu kurum yasal zemine oturtulmuştur. Bir kısım ölçüler ve ölçütler dahilinde de hem fiziki-formel hem de hukuki gelişme imkânına kavuşturulmuştur. Nitekim bu kanunu değiştiren 02.07.1992 tarihli ve 3832 sayılı kanunun gerekçesinde şu ifadeler yer verilmektedir. “Kamu veya özel kurum ve kuruluşlarının güvenliğinin sağlanması da asayiş polisinin görev kapsamındadır. Ancak, sayısal verilere göre asayiş polisinin her kamu veya özel kurum ve kuruluşunda birebir görev alması imkânsızdır.

1981 yılında yapılan çalışmalar neticesinde devletçe alınan güvenlik önlemlerine ek olarak kamu veya özel kişilere ait her türlü kurum ve kuruluşun güvenliklerinin sağlanabilmesi için bankalar başta olmak üzere kamu veya özel kurum ve kuruluşlarında

⁷⁴ Bazı Kurum ve kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun, Kanun Numarası:2495,Kabul Tarihi:22.07.1981,Resmi Gazete 24.07.1981 Tarih ve 17401 Sayılı Gazete

görevlendirilen genel kolluk gücünün yeterli olmaması ve o yıllarda bu yerlerin yoğun bir terör tehdidi altında olması nedeni ile özel koruma birimlerinin kurulmasına imkân tanıyan 2495 sayılı kanun 24.07.1981 tarihinde yürürlüğe konulmuştur ve 10.06.2004 tarihinde TBMM'den geçen 5188 sayılı 'Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Yasası' ile yeni bir çehre kazanmıştır. Böylece milli ekonomiye ülke güvenliğine veya toplum hayatına önemli ölçüde katkısı bulunan kurum ve kuruluşların kendi faaliyet mekânları içerisinde kendi güvenliklerini sağlamalarına imkân tanınmıştır. Genel kolluğun, kamu veya özel kurum ve kuruluşlar üzerindeki asayiş görevinin rahatlatan ve bu yerleri terörün hedefi olmaktan çıkararak kanunun işlerlik kazanmasıyla da özel güvenlik teşkilatlarının sayıları zaman içerisinde artmış ve bu tür kuruluşların güvenlik ihtiyaçlarının bu birimler tarafından sağlandığı görülmüştür.⁷⁵

1.3. Özel Güvenlik Sisteminin Hukuki Temelleri

Özel güvenlik sistemleri ülkemizde, 2495 sayılı ve 24.07.1981 tarihli "Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun" ile ortaya çıkmış, 5188 sayılı ve 10.06.2004 tarihli 'Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair kanun' ile de alanı genişletilmiştir.

2495 sayılı Kanunda "Özel Güvenlik Birimi" yerine "Özel Güvenlik Teşkilatı" ifadesi kullanılırken 5188 sayılı kanunda ilk defa 'Özel Güvenlik Şirketi' ifadesi kullanılmaya başlanmıştır. Ama artık teşkilat yerine şirket veya birim kullanılacaktır.

2495 sayılı kanunun amacı; milli ekonomiye veya devletin savaş gücüne önemli ölçüde katkısı bulunan, kısmen veya tamamen yıkılmaları, hasara uğratılmaları veya geçici bir zaman için dahi olsa çalışmadan alıkonulmaları, ülke güvenliği, ülke ekonomisi veya toplum hayatı bakımından olumsuz neticeler yaratacak kamuya veya özel kişilere ait kurum ve kuruluşların sabotaj, yangın, hırsızlık, soygun, yağma, yıkma, burada bulunanları zorla işten alıkoyma, sağlıklarının ve vücut bütünlüklerinin tehdit ve tehlikelere karşı korunması ve güvenliklerinin sağlanması, yurt dışına giriş çıkış yapılan yerlerde giriş ve çıkışa yarayan belgelerin kontrolü ile giriş çıkış işlemlerinin yapılması aranan ve giriş çıkışı yasaklananların resmi güvenlik görevlilerine tesliminin sağlanmasıdır'⁷⁶ ifadesi yer alırken 5188 sayılı kanunda 'Kamu güvenliğini tamamlayıcı mahiyetteki özel güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesine ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.' denmektedir.

⁷⁵ Şafak, A., Emniyet teşkilatı Kısımları, s.15.

⁷⁶ 2495 Sayılı Kanun, Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerini Sağlanması Hakkında Kanun, m.1.

2495 sayılı kanun, özel güvenlik teşkilatı kurma hakkını sadece belli bazı kurum ve kuruluşlara verirken 5188 sayılı kanun tüm kişi kurum ve kuruluşlara güvenlik hizmeti alma hakkı vermiştir. Daha sonraları bu kanuna (5188) bağlı olarak bir kısım genelgeler ve yönetmelikler çıkarılmıştır. Bu genelge ve yönetmeliklerde bazı haklar ve yükümlülükler getirilmiştir.

2495 sayılı kanuna göre özel güvenlik teşkilatı kurabilecek kurum ve kuruluşlar şunlardır; yukarıda saydığımız özellikleri taşıyan ve milli eğitim ve öğretim ve ekonomi ile devletin savaş gücüne önemli ölçüde katkısı bulunan baraj, enerji santralleri, rafineri, enerji nakil hatları, akaryakıt nakil, depolama, yükleme tesisleri ve benzeri yerlerle, sivil trafiğe açık devlet eliyle işletilen hava meydanları ve limanlar, tarihi eserler, ören yerleri, sitler, açık ve kapalı müzeler, sanayi ve ticari ve turistik tesislerdir.⁷⁷ Bunun yanında 2495 sayılı kanuna, 04.04.1995 tarih ve 4102/1 sayılı kanun ile eklenen fıkralar gereğince, İstanbul ve diğer şehirlerdeki Kapalıçarşı ve buna benzer ticari, turistik tesislerde bu kanun hükümleri çerçevesinde özel güvenlik teşkilatı kurulabilir. Bu özel güvenlik teşkilatı, valinin veya görevlendireceği yardımcısının başkanlığında il emniyet müdürü veya yardımcısı, il özel idaresi temsilcisi ve belediye temsilcisi ile özel güvenlik teşkilatının kurulacağı yerde ticarethanesi bulunanlar arasından seçilecek üç kişi olmak üzere toplam yedi kişiden oluşan yönetim kurulu tarafından yönetilir. Yönetim kurulunun kamu görevlileri dışında kalan üyelerinin seçimi, görev süresi ile yönetim kurulunun çalışma esas ve usulleri İçişleri Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle belirlenir. Yukarıda belirtilen güvenlik teşkilatının her türlü giderleri, çarşı veya tesiste bulunan işyeri sahipleri tarafından karşılanır.⁷⁸

5188 sayılı kanun ile kişi ve kuruluşlar, özel güvenlik izni için valiliğe yapacakları başvuruda özel güvenlik hizmetinin konusunu, özel güvenlik hizmetinin ne şekilde yerine getirileceğini, hizmetin azami olarak kaç personel eliyle yürütüleceğini, ihtiyaç duyulacak silah ve teçhizatın miktar ve niteliğini belirtir. Valilik tarafından özel güvenlik talebine ilişkin gerekli inceleme yapıldıktan sonra Komisyon, özel güvenlik izninin verilip verilmemesine, özel güvenliğin sağlanmasına ilişkin yonteme ve özel güvenlik hizmetini yerine getirecek azami personel sayısına, bu amaçla bulundurulacak veya taşınacak silahların azami sayısına karar verir.

⁷⁷ 2495 Sayılı Kanun, m.2.

⁷⁸ 2495 Sayılı Kanun,m.2.

Genel güvenlik kapsamında korunmanın mümkün olduğu ya da özel koruma ve güvenlik uygulamasının kamu hürriyetlerinin korunması açısından sakıncalı görüldüğü hallerde özel güvenlik izni verilmemesine karar verilir ve bu kararın gerekçesi de belirtilir. Komisyonun özel güvenlik izni verilmesi ya da verilmemesi yönündeki kararları valinin onayına sunulur. Özel güvenlik izni verilen kişi ve kuruluşlar için Ek-1'deki Özel Güvenlik İzin Belgesi düzenlenir. Özel güvenlik birimlerinde istihdam edilen özel güvenlik personelinin listesi ve özel güvenlik mali sorumluluk sigortası poliçelerinin birer sureti, personelin göreve başladığı tarihten itibaren on beş gün içinde valiliğe verilir.

2495 sayılı kanuna göre sadece güvenlik hizmeti sunmak amacı ile bir şirket kurulamazken günümüzde bu amaçla kurulmuş olan birçok, güvenlik hizmeti sunan şirketler vardır. Bunlar kanunlarda bulunan açıklardan istifade ederek kurulmuşlardır. 5188 sayılı kanun ile de yasallaşmışlardır.

Meselenin özel hukuk açısından boyutuna bakıldığında ise ciddi anlamda yasaklayıcı hükümlerin bulunmadığı görülmektedir. Mesela, Türk Ticaret Kanununda (TTK) da ticari işlerden söz edilirken güvenlik hizmetlerinin ticari işlerden sayılmadığına ya da toplu halde silah satın almanın yasaklandığına dair bir hüküm bulmak mümkün değildir.⁷⁹ Ancak silah üretimi ve ticareti 6136 sayılı yasa ile belli kurumlara verilmiştir.⁸⁰ Dolayısıyla özel güvenlik şirketleri bu işlerle uğraşamaz. Ne var ki yine bu kanunla belirlenen silah taşıma ve bulundurma hakkına sahip kişiler ve şartlarla ilgili hükümlere bakıldığında özel güvenlik şirketlerinin bu hükümler dışında tutulduğuna dair bir hüküm bulmak mümkün değildir.⁸¹ Bu nedenle özel güvenlik hizmeti sunan şirketlerde silah alabilmektedir. Zira bu kanun kapsamına giren güvenlik birimleri bakanlığın izniyle toplu halde ve sırf özel güvenlik birimlerince görev başında bulunmak üzere silah alabilmektedirler. Bir diğer ifadeyle yasaklı 6136 sayılı kanundan kaynaklanmamaktadır.⁸²

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de hukuk sistemi, toplum içinde meydana gelen gelişmelerin, ilerlemelerin doğrultusunda şekillenmiştir. Toplumun ihtiyaçları da bu şekillenmede rol oynamıştır. Ülkemizde de özel güvenlik alanında da bu tip şekillenmeler olduğunu görmekteyiz. Daha önce 2495 sayılı kanuna dayalı olarak bazı yönetmeliklerin ve genelgelerin çıkarılmış olduğunu söylemiştik. Bu genelgeler, toplum içinde zamanla ortaya çıkan ihtiyaçlar doğrultusunda şekillenmiştir. İçişleri Bakanlığının 17.04.1995

⁷⁹ Türk Ticaret Kanunu, m.1/2,m3.

⁸⁰ 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkındaki Kanun, m.1-3.

⁸¹ 6316 Sayılı Kanun, m.7,8,9 ve ek m.7.

⁸² Şafak, A., Emniyet teşkilatı Kısımları , s.35.

tarihinde valiliklere gönderdiği genelge de bunlardan biridir. Bu genelgede; ticari şirket ve kuruluşların güvenlik hizmetleri verebilecekleri kabul edilmiştir. Bunun bir bakanlık genelgesi olması, aynı genelgenin başka bir genelge ile geri alınmasını mümkün kılmaktadır. Bu genelgeye göre güvenlik hizmeti verecek ticari kuruluşların hukuki durumlarını ortaya koyalım;⁸³ Bu genelge öncelikle güvenlik hizmeti veren şahıs, şirket ve kuruluşların çalışmalarının serbest bırakılmaktadır. Özellikle 07.02.1995 tarih ve 41068 sayılı bakanlık tamimi gereği, bu şekilde çalışanların faaliyetlerine son verilmesi istenmekte iken bu genelge ile faaliyetleri serbest bırakılmaktadır. Bu tarihten sonra da güvenlik hizmeti sunan şirketler ardı ardına ortaya çıkmıştır. Bu tip şirketlerde çalışanların özel tanıtıcı kıyafetler giyebilecekleri ve bunların koruma ve kollama hizmeti verebilecekleri kabul edilmiştir. Her firma kendisine göre bir üniforma belirleyecek ve bu üniformalar özel işaretler taşıyabilecek fakat üniformaların renkleri ile şapkalarının ve üzerinde taşıdıkları amblemlerine benzememesi esas alınmıştır. Yine bu tip güvenlik elemanları her ne suretle olursa olsun tabanca, cop, kelepçe gibi güvenlik birimlerine ait olan eşyaları bulunduramazlar. Son olarak, bu tip şirketlerde çalışanların, genel ve özel kolluk görev sahasına girmemeleri açık bir şekilde belirtilmektedir.⁸⁴

Bu maddelerden anlaşılacağı üzere, 2495 sayılı kanun, toplumun ihtiyaçlarına yeterli kadar cevap veremez halde idi. Bu nedenle 5188 sayılı kanunda tasarı meclise getirilmiştir. Yapılacak değişikliklerle ortaya çıkan aksaklıkların giderilmesine ve ortaya çıkan ihtiyaçların giderilmesine çalışılmıştır.

Hazırlanan tasarıda, kanunun amaç ve kapsamının dolayısıyla uygulama alanının genişletilmesi öngörülmektedir. Tasarı ile 2495 sayılı kanunun “Kapsam” başlıklı ikinci maddesi genişletilerek her türlü spor müsabakaları, sahne gösterileri ve toplantıların yapıldığı yerler, ilgili mevzuata göre haklarında koruma kararı alınan kişiler ile geçici olarak koruma istekleri uygun görülen kişi, kurum ve kuruluşlar 2495 sayılı kanunun kapsamı içine alınarak buralarda özel güvenlik personeli görevlendirilmesine imkân verilecektir. Yine tasarı ile kamu kurum ve kuruluşları ile özel veya tüzel kişiler güvenlik şirketlerinden hizmet satın alabilecek, korunması gereken kişilerle ilgili özel güvenlik görevlisi görevlendirilebilecektir. Bu doğrultuda 2495 sayılı kanunun geliştirilmesi ve

⁸³ Ünal, Ç., Türkiye’de Özel Güvenlik Sektörü Risk Yönetimi ve VIP Koruma, Teknolojik Güvenlik Dergisi, Yıl,2001,Sayı,16, s.50.

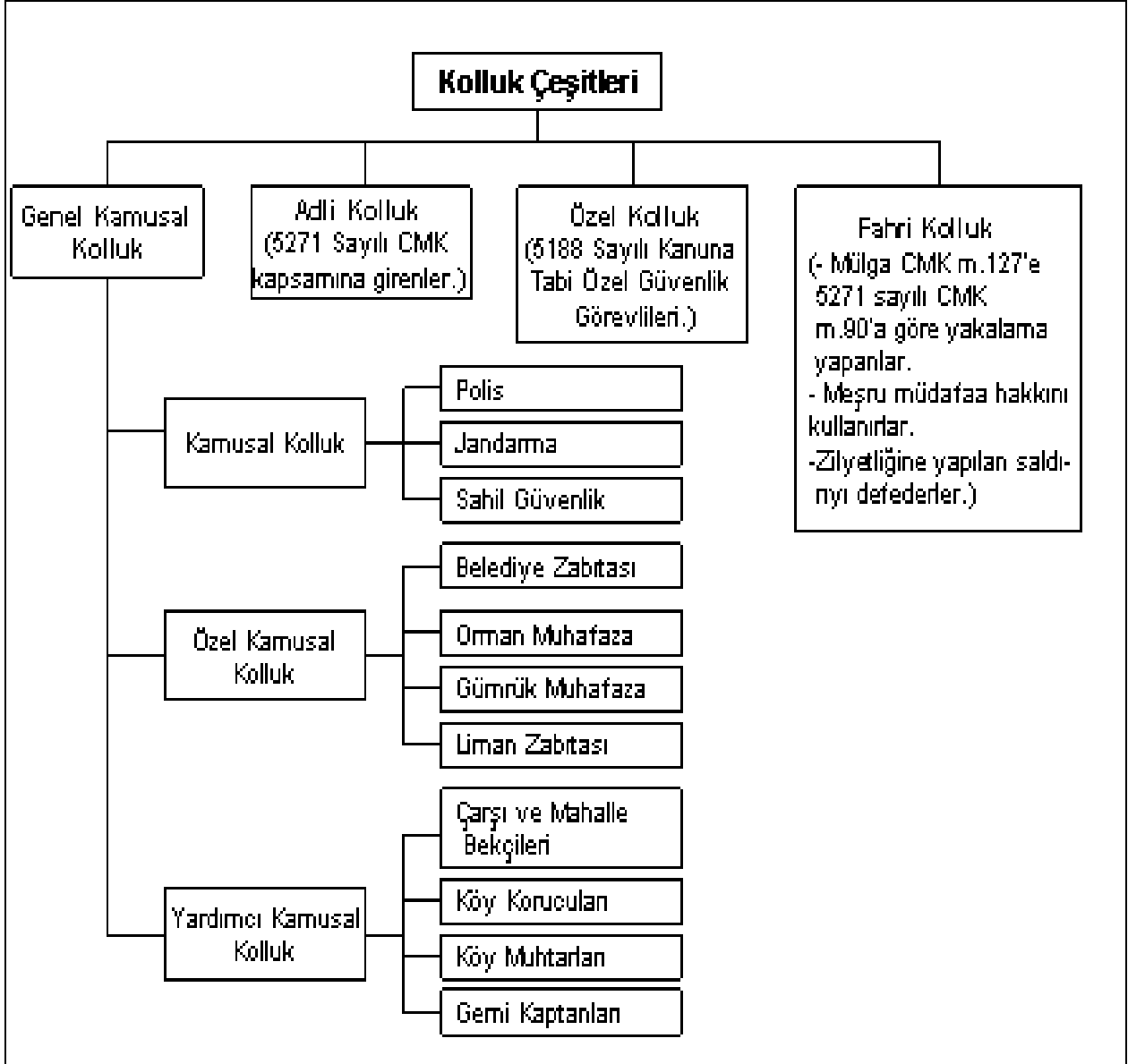
⁸⁴ Ünal, Ç., Özel Güvenlik, Ankara 2000, s.8.

mevcut yasayı zorlayarak çeşitli adlar altında ve hiçbir kanuni düzenlemesi bulunmayan güvenlik şirketlerinin kanuni bir çerçevede değerlendirilmesi amaçlanmıştır.⁸⁵

Bu bilgilerin ışığında, 5188 sayılı kanun Avrupa Birliğine uyumunda bir gereği olarak tüm güvenlik sektörünü yasallaştırmak ve yeni bir açılım yapmak amacıyla meclisten çıkarılmıştır. Batılı ülkelerde bu yöndeki gelişmeleri de göz önüne alarak çıkarılan kanun çeşitli değişiklikler ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir. Sorun çözülmüş olmasa da bir ufuk açmıştır. Bu şekilde özel güvenlik şirketlerinin de önü açılmış, ihtiyacı olanlara daha kaliteli hizmet sunabilen bir rekabet ortamı temin edilmeye çalışılmıştır.

1.4. Özel Güvenliğin Kolluk Hizmetlerindeki Konumu

⁸⁵ Ünal, Ç., Özel Güvenlik, s.71.

Güvenlik, kolluk hizmeti veren kişi, kuruluş ve kuvvetler farklı şekillerde sınıflandırılabilir. Bu sınıflandırma ülkeden ülkeye değişebilir. Türkiye için aşağıdaki tabloda da görüldüğü gibi genel kamusal kolluk, adli kolluk, özel kolluk, fahri kolluk diye dördü bir ayırım yapılabilir. Kamu yönetiminin en önemli işlevi kamu düzeninin korunmasıdır. İdarenin, kamu düzenini korumak için yürüttüğü faaliyetlere kolluk faaliyetleri denir.⁸⁶

Toplumsal yaşamın sağlıklı olabilmesi, toplumsal bir düzenin kurulması ve sürdürülmesini zorunlu kılar. Kolluk faaliyetleri, toplumsal düzenin sağlanması amacıyla bireysel özgürlüklerin kullanılış tarzını, sınırlarını belirtir. Günlük yaşamda bireylerin haklarına en sık müdahale idari kolluk faaliyetleriyle yapılır.

Bu duruma göre acaba Özel Güvenlik bir kolluk faaliyeti ve Özel Güvenlik Görevlileri kolluk mensubu mudurlar? Özel Güvenlik; yaşam hakkı, mülkiyet, zilyetlik ve işletme yönetimi haklarının saldırıya uğramaması ile görevlidir. Bu sayılanlar kamu düzeni kapsamındadır. Bir başka ifadeyle bu hakların ihlal edilmesi kamu düzenini bozar. O halde,

⁸⁶ Sönmez, N., Polis Meslek Hukuku, Ankara, 2005, s.22.

Özel Güvenliğin amacı kamu düzeninin korunmasıdır. Amaç açısından bakıldığında Özel Güvenlik faaliyetleri kolluk faaliyeti sayılabilir.

Nitekim mülga 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkındaki Kanunun 8. maddesinde, özel güvenlik teşkilatı, bir özel kolluk kuvveti olarak tanımlanmıştır.

5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanunda, Özel Güvenliğin kolluk olduğuna ilişkin herhangi bir hüküm yer almamaktadır. Üstelik 5188 sayılı Yasa'nın 7. maddesinde Özel Güvenlik Görevlilerine tanıdığı yetkiler hukuk düzeninin herkese tanıdığı hakların sayılmasından ibarettir.

Mustafa Gülcü, buradan hareketle Özel Güvenlik'in kolluk sayılıp sayılmayacağı tartışılması gerektiğini ileri sürmektedir.⁸⁷ 5188 sayılı Yasadaki yetkilerin kullanılması bakımından Özel Güvenlik Görevlilerinin herhangi bir kimseden farkı vardır. Herhangi bir kişi, hukuk düzeninin kendisine verdiği hakları kullanmak zorunda değildir. Kullanmamasından dolayı kendisine kural olarak bir yaptırım uygulanmaz. Buna karşılık Özel Güvenlik görevlilerine 5188 sayılı Yasa ile verilen yetkiler, şartlar ortaya çıktığında kullanılmak zorundadır. Aksi takdirde yetkisini kullanmayan Özel Güvenlik Görevlileri, kamu görevini kötüye kullanma suçunu işlemiş olabilir.

Şu halde Özel Güvenlik Görevlilerine tanınan yetkilerin, herkese tanınan yetkilerden ibaret olması, yani asgari seviyede tutulması ile yetkilerin kullanılmasının ihtiyari veya zorunlu olması farklı hususlardır. Kanun koyucu, özel kişilerin emrindeki Özel Güvenlik Görevlilerine daha ileri düzeyde yetki vermeyi uygun bulmamıştır. Fakat verdiği yetkilerin kullanılmasını bir kamu görevi olarak nitelemiştir.

Özel Güvenlik Görevlilerine verilen yetkilerin kamu görevi olarak, şartlar ortaya çıktığında kullanılmak zorunda olması ile Özel Güvenlik Görevlileri yetki ve görevlerinin kamu düzenine ilişkin bulunması nedeniyle bizce özel güvenlik hizmeti bir kolluk hizmeti, özel güvenlik görevlisi ise bir kolluk mensubudur. Doktrinde aksine bir görüş savunan kimse yoktur.

Özel Güvenlik bir kolluk hizmeti ise ne tür bir kolluk hizmetidir? Bu soruya genel olarak verilen cevap özel güvenliğin özel idari kolluk olduğu yönündedir.

Mustafa Gülcü "Özel Güvenlik" tanımlamasındaki "Özel" in genelin (= general) zıddı

⁸⁷Gülcü, M., Özel Güvenlik Hukuku, İstanbul, 2004, s.6.

değil, kamusalın (= public) zıddı, (private) anlamında özel olduğunu, bu itibarla Özel güvenliğin idari bir kolluk türü olamayacağını ileri sürmektedir.⁸⁸

İlhan Özay, “bankaların kendilerine özgü güvenlik personeli bulundurulabilmesi”nden söz ederken, özel güvenliğin kamuya ait olmadığını idari nitelik taşımadığını da dolayısıyla ifade etmektedir.⁸⁹

A. Şeref Gözübüyük ve Turgut Tan, “kolluk yetkisinin özel kişilere devri” ifadesiyle aynı görüşü dile getirmektedirler.⁹⁰

Ancak belirtmeliyiz ki bu yaklaşım, idare hukukundaki “kolluk yetkisinin devredilemezliği” ilkesine aykırılık veya istisna teşkil etmektedir. Gözübüyük-Tan, böyle bir devir işine mevzuatın izin vermesini şart koşmaktadırlar. Gülcü ise bu gelişmeyi kıta Avrupası sistemine aykırı bir Anglo Sakson etkisi olarak değerlendirmektedir.

Buraya kadar yaptığımız özetlemelerden, özel güvenliğin idari-kamusal olmayan başlı başına bir kolluk türü olması gerektiği anlaşılmaktadır.

Fakat Kemal Gözler bu görüşlere aykırı, farklı bir yorumda bulunmaktadır. Ona göre de “özel güvenlik” tanımlamasındaki “özel” kamusal olmayan anlamındadır. Fakat 2495 sayılı Yasa’nın getirdiği düzenlemeye göre özel güvenlik teşkilatları ve buradaki görevli personel gerçek anlamda “özel” değildir. Özel Güvenlik teşkilatı personelinin ücreti ilgili kurum tarafından ödense de, bu husus dışında geri kalan bütün hususlarda görev ve yetkilerinde, ceza hukuku statülerinde kamu hukuku rejimine tabidirler. Bu teşkilat, devletin denetim ve sorumluluğunda hizmet vermektedir. O nedenle bazı kuruluşların güvenliklerinin 2495 sayılı Kanun uyarınca özel güvenlik teşkilatlarınca sağlanması kolluk yetkisinin devri niteliğinde bir şey değildir.⁹¹

Gözler’e göre “Özel Güvenlik” deki “Özel” sadece personelin ücret ve sosyal haklarının devlet tarafından değil, güvenliklerini sağladıkları kurum veya kuruluşlarca karşılanmasından ibarettir. “Özel” sadece finansman bakımındandır.

2495 sayılı yasa sadece yer bakımından (güvenliği sağlanan kuruluşun fiziki sınırları) sınır getirmiştir. Bu sınır içerisinde Özel Güvenlik Görevlileri’nin yetkisi belirli bir faaliyet konusunda değil, bütün faaliyetler konusundadır. Yani Özel Güvenlik

⁸⁸ Gülcü, M., Özel Güvenlik Hukuku, s.4-11

⁸⁹ Özay, İ., Günışığında Yönetim, İstanbul, 1999, s.501.

⁹⁰ Gözübüyük A.,Ş., ;Tan, T., İdare Hukuku Genel Esasları, Ankara, 1998, s.485.

⁹¹ Gözler, K., İdare Hukuku, Bursa, 2003, s.435.

Görevlilerinin yetkileri konu ve faaliyet türleri bakımından sınırlamaya tabi değildir. Yetkileri tamamıyla genel kolluğun yetkileridir (2495/m.11,9).Bu bakımlardan Özel Güvenlik, Gözler'e göre genel idari kolluk sayılmalıdır.⁹²

Özel Güvenliğin kolluk sistemi içerisindeki yerini belirleyebilmek için Gözler'in ileri sürdüğü hususlar üzerinde durmamız gerekir.

Özel Güvenlik sistemi üzerinde kamu makamlarına tanınan yetkiler acaba onu "özel" olmaktan çıkarılır mı?

Öncelikle Gözler'in değerlendirmelerinin 2495 sayılı Yasa'ya göre yapıldığını, bu yasanın 5188 sayılı Yasa ile yürürlükten kaldırıldığını belirtmeliyiz.

İki yasa arasındaki farkı bir cümleyle ifade etmemiz gerekirse: 5188 sayılı yasa, sistemi "özel", hale getirme eğilimindedir. Artık sisteme girme Bakanlar Kurulu'nun kararıyla emredici ve zorunlu değil, ilgili kuruluşun talebi üzerinedir. Sistemden çıkmak da yine ilgilinin talebi ile mümkün olabilmektedir. Eğitim özelleştirilmiştir. Üçüncü kişilere güvenlik hizmeti vermek yasa kapsamına alınmıştır. Disiplin hükümleri kapsam dışında bırakılmıştır. Örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan kurallar kaldırılmıştır. Disiplin ihlali sayılabilecek bazı davranışları suç sayma ve ağır ceza yaptırımlarına bağlama yöntemi terk edilmiştir.

2495 sayılı Yasa'nın ilgiliye rağmen, emredici ve zorunlu sistemi, kamu yönetimine kişilere yönelik mali mükellefiyet getirmesi bakımından Anayasaya aykırıydı.

Ancak 2495 şartlarında bile finansman özel hukuk kişilerinde ise Özel Güvenliğin genel idari kolluk sayılması oldukça zordur. Bir kere kamu yönetimi Özel Güvenliğin her aşamasında etkili değildir. Ayrıntıya girmemekteydi. İkinci olarak Özel Güvenliğin kamu hukukuna tabi olması onu genel idari kolluk haline getirmez. Kamu yönetiminin yoğun denetimi bulunan özel dersaneleri kamusal eğitim, özel hastaneleri kamusal sağlık, özel toplu taşıma kamusal taşıma hizmeti sayılmamalıdır.

5188 sayılı Yasa'dan sonra özel güvenlik sisteminin "özel" niteliği daha da netleşmiş olmalıdır. ÖGB ve ÖGS'nin bir güvenlik tedbirleri planı hazırlamaları, bunun içinde görev tanımlamaları yapabilmeleri artık özel hukuk kişilerinin kolluk önleminin türü, yeri, zamanı ve yoğunluğunu belirlemede söz sahibi olabilmelerini göstermektedir. Kaldı ki sadece finansal anlamda, "Özel" olması bile Özel Güvenliğin kamusal

⁹² Gözler, K., İdare Hukuku, s.463.

sayabilmeye manidir.

Bununla birlikte özel Güvenlik görevlisine görev alanındaki her türlü suç için sorumluluk verilmesi onun özel idari kolluk sayılmasını kesin olarak olanaksız bırakır. Bu bakımdan İngilteredeki “özel polis” ifadesi daha isabetlidir.⁹³

Bizce, Gözler, “kolluk hizmetinin devredilmezliği” ilkesine istisna tanımamak uğruna özel güvenlik sistemini kamusal saymaktadır. Özel güvenlik sistemi kamusal sayılacaksa, genel idari kolluk olan Çarşı ve Mahalle Bekçileri gibi, kolluğa yardımcı kuruluş sayılması daha bir isabetli olurdu. Kaldı ki biz özel güvenlik sisteminin “özel” olduğu kanaatindeyiz.

Genel idari kolluk makamlarının ÖGB ve ÖGŞ ile emir komuta ilişkisi, kamu kolluğu ile olan ilişkileriyle benzerlik taşımamaktadır. ÖGG ile kamu kolluğu aynı yer ve zamanda birlikte çalışmıyorlarsa, kamu makamlarının ÖGG’ne emir vermesi, güvenlik tedbirlerinin tarzı, yoğunluğu ve türü konusunda emir verebilmesi zor, böyle bir emrin yerine getirmesi daha da zor, yerine getirilmesinin temini amacıyla yaptırım uygulanması ise adeta imkânsızdır. Kamu makamları ÖGG hakkında sicil verme, disiplin soruşturması açma gibi yetkilere de sahip değildirlen. Bu açıdan da Özel güvenlik sisteminin kamusal saymak yerinde değildir.

ÖGG’nin görev alanlarından her türlü suçu önlemekle görevli olmaları onları genel idari kolluk yapmaya yetmemelidir. Çünkü genel idari kolluk “bütün ülkede intizamı temin etmekle mükellef olan zabıta”dır.⁹⁴ Sıddık Sami Onar Özel idari kolluğu “faaliyet sahası hizmetle mahdut bulunan zabıta” olarak tanımlamış ve örnek olarak da üniversitelerde rektör ve dekanın emrindeki kolluk birimlerini göstermiştir. Aslında Onar’ın verdiği örnek özel güvenlik birimidir ve bu bakımdan Gözler’i teyit etmemektedir. Üniversitelerin devlete ait ve personelinin devlet memuru olduğu şartlarda özel güvenlik bir tür hizmet kolluğu görünümü kazanmaktadır. Bu şartlarda bile genel idari kolluk sayılmamıştır.

Bu bölümün sonunda tartışmalara ilişkin kişisel kanaatimiz şöyledir.

1- Özel Güvenlik bir kolluk hizmetidir. Kamu düzeni kapsamında yer alan varlık ve değerleri korumaktadır. Özel güvenlik görevlileri ise kolluk mensubudurlar.

2- Özel güvenlik Kamusal-idari bir kolluk değildir. Ayrı bir kolluk türüdür. Özel

⁹³ Drapper, H., Private Police, Penguin Boks, Chicago, 1998, s.57.

⁹⁴ Onar, S., S., İdare Hukukunun Umumi Esasları, İstanbul, 1952, s.1051.

güvenlik sistemi üzerindeki kamusal yetkiler onun özel olma niteliğini ortadan kaldırmaz.

1.5. Özel Güvenlik Şirketlerinin Kuruluşu

Özel güvenlik izni almak için müracaatlar ilgili valiliğe yapılacaktır. Komisyonca alınan kararlar valinin onayı ile yürürlüğe konulur ve Özel Güvenlik Komisyonu Karar Defterine işlenir.

Site ve apartmanlar özel güvenlik izni almadan güvenlik görevlisi görevlendiremezler. Site/apartman genel kurulunun veya yönetim kurulunun kararıyla valiliğe müracaat edilerek özel güvenlik izni alınacaktır. Konutlar için, konut sahibi tarafından müracaat edilmek suretiyle özel güvenlik izni alınabilir. Komisyon tarafından tespit edilecek sayıda güvenlik görevlisi ve silah tahsis edilecektir. Umuma açık içkili işyerleri Kanununun 8 inci maddesi gereğince silahsız özel güvenlik görevlisi bulundurmamak kaydıyla özel güvenlik izni talebinde bulunabilirler.

Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtildiği üzere, özel güvenlik izni için yapılan talep üzerine, güvenliği sağlanacak yerin coğrafi konumu, m² olarak büyüklüğü, ekonomik ve stratejik önemi, şehir merkezine ve en yakın genel kolluk birimine olan uzaklığı gibi özellikleri de göz önünde bulundurularak, özel güvenlik hizmetini yerine getirecek azami personel sayısına, gerektiğinde bulundurulacak veya taşınacak azami silah sayısına il özel güvenlik komisyonu karar verecektir.

Ancak il özel güvenlik komisyonu kişi ve kuruluşların talebini de dikkate alacaktır. Özellikle birçok ilde faaliyet gösteren kuruluşların, şubeleri için ilgili kuruluşun güvenlik standartlarının karşılanması ve her ilde farklı uygulamalara meydan verilmemesi açısından, özel güvenlik personelinin sayısı hususunda il özel güvenlik komisyonlarınca mümkün olduğunca başvurudaki talepler dikkate alınacaktır.

Kanununun 3 üncü maddesi ile kurum ve kuruluşlara özel güvenlik uygulamasını sona erdirmeye hakkı tanınmıştır. Özel kanunlarında aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde, uygulamanın sona erdirilmesi hususunda takdir hakkı ilgili kuruluşa ait olup komisyonların ve valiliklerin özel güvenlik uygulamasının sürdürülmesinde ısrar etme yetkisi bulunmamaktadır.

5188 sayılı Kanununun geçici 1 inci ve Yönetmeliğin geçici 1 inci maddesi gereği 2495 sayılı Kanun kapsamında bünyesinde özel güvenlik teşkilatı kurulmuş olan kurum ve kuruluşlara müracaat etmeleri halinde, Yönetmeliğin EK-1'inde belirtilen Özel Güvenlik İzin Belgesi, Komisyon kararı alınmaksızın verilecektir

Daha önce 2495 sayılı Kanun kapsamına alınarak özel güvenlik önlemleri ile korunan kurum ve kuruluşlar da 5188 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesiyle özel güvenlik izni almış sayılmaktadır. Bu kuruluşlar ilave personel ve silah kadrosu talebinde bulunabilecekleri gibi özel güvenlik uygulamasının sona erdirilmesini isteyebileceklerdir.⁹⁵

Özel güvenlik izni için istenilecek belgeler:

A-Özel güvenlik izni için başvuran kamu kurum ve kuruluşlarından istenilecek belgeler:

1. Talep yazısı, (Yönetmeliğin 8 inci maddesi uyarınca)
2. Bağlı bulunduğu Bakanlığın/Genel Müdürlüğün görüş yazısı, Üniversiteler için YÖK'ün görüş yazısı, kurum KİT ise Hazine Müsteşarlığının görüş yazısı,

B- Özel güvenlik izni için başvuran özel kuruluşlar ve özel bankalar için istenecek belgeler:

1. Kuruluşun talep yazısı, (Yönetmeliğin 8 inci maddesi uyarınca)
- 2.Özel kuruluşların yönetim kurulu kararı veya ortaklarının özel güvenlik uygulaması için almış olduğu karar,
3. Ticaret Sicil Gazetesinin yayımlanmış bir örneği, Ticaret Sicil Gazetesi yayımlanmamış ise Ticaret Sicil Memurluğundan alınacak olan Ticaret Sicil Tasdiknamesi, özel bankaların açılan şubelerine ait Ticaret Sicil Gazetesi,
4. İmza yetkisine sahip şahısların imza sirküleri,

C-Özel güvenlik uygulamasını sona erdirmek için istenilecek belgeler:

1. Talep yazısı,
2. Kamu kurum ve kuruluşlarında Bakanlık/Genel Müdürlük görüş yazısı,
- 3.Özel kuruluşlarda yönetim kurulu kararı veya ortaklarının almış olduğu karar,

D -Personel ve silah kadrolarının indirimi, artırımı ve yeniden belirlenmesi halinde istenilecek belgeler:

1. Talep yazısı, (Yönetmeliğin 8 inci maddesi uyarınca)
2. Kamu kurum ve kuruluşlarında silah ve personel artırımında Bakanlık/Genel Müdürlük/Rektörlük görüş yazısı.

E- Unvan değişikliği durumunda istenilecek belgeler:

1. Talep yazısı,

⁹⁵ Yıldız, A., Ceza Yargı Kolluk Mevzuatı, s.675.

2. Özel kuruluşlarda unvan değişikliğine ilişkin yönetim kurulu kararı ve Ticaret Sicil Gazetesinin yayımlanmış bir örneği, Ticaret Sicil Gazetesi yayımlanmamış ise Ticaret Sicil Memurluğundan alınacak olan Ticaret Sicil Tasdiknamesi,

Özel güvenlik izni almak ve özel güvenlik ile ilgili diğer işlemleri takip etmek amacıyla il özel güvenlik komisyonlarına yapılan müracaatlarda, müracaat sahibi kişi, kurum, kuruluş, özel güvenlik şirketleri ve özel güvenlik eğitim kurumları adına imzaya ve evrak takibine yetkili olan noter tasdikli vekaletname sahibi kişiler tarafından yapılacak başvurularda, ayrıca kişilerin yetkilendirildiğine dair başka bir belge istenmeyecektir.

5188 sayılı kanuna göre Şirketlerin özel güvenlik alanında faaliyette bulunması İçişleri Bakanlığının iznine tâbidir. Faaliyet izni verilebilmesi için şirket hisselerinin nama yazılı olması ve faaliyet alanının münhasıran koruma ve güvenlik hizmeti olması zorunludur. Özel güvenlik şirketleri, şubelerini bir ay içinde Bakanlığa ve ilgili valiliğe yazılı olarak; hisse devirlerini bir ay içinde Bakanlığa bildirirler.⁹⁶

Yabancı kişilerin özel güvenlik şirketi kurabilmesi ve yabancı şirketlerin Türkiye'de özel güvenlik hizmeti verebilmesi mütekabiliyet esasına tâbidir.

Özel güvenlik şirketlerinin kurucu ve yöneticilerinde bu Kanununun 10 uncu maddesinin (a) ve (d) bentlerinde belirtilen şartlar aranır. Yöneticilerin ayrıca dört yıllık yüksek okul mezunu olmaları, Kanununun 10 uncu maddesinin (e) bendinde belirtilen şartı taşımaları ve 14 üncü maddesinde belirtilen özel güvenlik temel eğitimini başarıyla tamamlamış olmaları gerekir.

Kurucu ve yöneticilerde aranan şartların kaybedilmesi halinde iki ay içinde eksiklik giderilmediği veya bu kurucu ve yöneticiler değiştirilmediği takdirde faaliyet izni iptal edilir.

Bu şirketler tarafından üçüncü kişi, kurum ve kuruluşlara sağlanacak koruma ve güvenlik hizmetleri, hizmetin başlamasından en geç bir hafta önce ilgili valiliğe yazılı olarak bildirilir. Acil ve geçici nitelikteki koruma ve güvenlik hizmetlerinde süre kaydı aranmaz.

5188 sayılı kanunun il çerçevesinde uygulanmasını izlemek, il düzeyinde koordinasyonu sağlamak amacıyla Özel güvenlik komisyonu, her ilde valinin görevlendireceği bir vali yardımcısının başkanlığında, il emniyet müdürlüğü, il jandarma komutanlığı, ticaret odası başkanlığı ve sanayi odası başkanlığının temsilcilerinden oluşur.

⁹⁶ Yıldız, A., Ceza Yargı Kolluk Mevzuatı, s.679.

Sanayi odasının bulunmadığı illerde Komisyona, ticaret ve sanayi odası başkanlığının temsilcisi katılır. Özel güvenlik izni verilmesi ya da bu uygulamanın kaldırılması için başvuran kişi ya da kuruluşun temsilcisi Komisyonun ilgili toplantısına üye olarak katılır.

1.6. Özel Güvenlik Şirketlerinin Görev ve Yetkileri

1.6.1. Özel Güvenlik Şirketlerinin Görevleri

Görev; hizmetin gerektirdiği işleri yapmak, yasakladığı işleri yapmamaktır. Özel güvenlik teşkilatlarının görevleri daha çok idari (önleyici) görev türlerindedir. Bunun dışında korumak ve güvenliğini sağlamakla görevli oldukları kuruluş bünyesinde suç oluşmuşsa, yerine getirecekleri görev süresi ancak genel kolluk görevlileri gelinceye kadardır. Genel kolluk görevlilerinin olay yerine intikal etmesinden itibaren, özel güvenlik personelinin görevi biter ve genel kolluğa yardımcı olur.

Özel güvenlik şirketlerinin görev alanı, ilgili kuruluşun il dahilinde ki görev sahasıdır. Ancak, özel güvenlik teşkilatının görev alanı, İl Komisyonu tarafından gerekli görüldüğünde, görevin devamlılığı ve maksadı da dikkate alınarak genişletilebilir veya daraltılabilir.⁹⁷

Özel Güvenlik Şirketi, görev yaptığı kuruluş bünyesinde koruma ve güvenliği sağlarken yerine getireceği görevleri maddeler halinde şu şekilde sıralayabiliriz:

a) Koruma ve güvenliğini sağladıkları alanlara girmek isteyenleri duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

b) Toplantı, konser, spor müsabakası, sahne gösterileri ve benzeri etkinlikler ile cenaze ve düğün törenlerinde kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

c) 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 127 nci maddesine göre yakalama ve yakalama nedeniyle orantılı arama.

d) Görev alanında, haklarında yakalama, tutuklama veya mahkûmiyet kararı bulunan kişileri yakalama ve arama.

e) Yangın, deprem gibi tabii afet durumlarında ve imdat istenmesi halinde görev alanındaki işyeri ve konutlara girme.

f) Hava Meydanı, liman, gar, istasyon ve terminal gibi toplu ulaşım tesislerinde

⁹⁷ Domaç, Ç., Özel Güvenlik Personeli Eğitimi, İstanbul, 1998, s.21.

kimlik sorma, duyarlı kapıdan geçirme, bu kişilerin üstlerini detektörle arama, eşyaları X-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirme.

g) Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma.

h) Terk edilmiş ve bulunmuş eşyayı emanete alma.

ı) Kişinin vücudu veya sağlığı bakımından mevcut bir tehlikeden korunması amacıyla yakalama.

j) Olay yerini ve delilleri koruma, bu amaçla Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 157 nci maddesine göre yakalama.

k) Türk Medeni Kanununun 981 inci maddesine, Borçlar Kanununun 52 nci maddesine, Türk Ceza Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (2) numaralı bentlerine göre zor kullanma.

1.6.2. Özel Güvenlik Şirketi Personelinin Yetkileri

Yetki; bir işe karışma, bir işi yapma veya bir harekette bulunmaya hakkı olmaya denir.⁹⁸ Hukuksal açıdan yetki, hukuk normlarının yapılmasını istediği hizmetleri yapabilme kudretidir.⁹⁹ Yetki Anayasa ve kanunlardan kaynaklanır ve sınırı vardır.¹⁰⁰ Dolayısıyla 2495 sayılı kanun kapsamında görev yapan özel güvenlik personeli, görevine ilişkin işini yapmaması veya gereğinden fazla aşırıya kaçarak yapması onun sorumlu duruma düşmesine sebep olacaktır.

Özel güvenlik personelinin yetkilerini, kimlik sorma yetkisi, arama yetkisi, yakalama yetkisi, el koyma yetkisi, zor kullanma yetkisi konu başlığı altında sıralayabiliriz.

1.6.2.1 Zor Kullanma Yetkisi

Zor kullanma; kademeli bir şekilde artan maddi gücün uygulanmasıdır.¹⁰¹ Kanuna göre yapılması gerekli bir işlemin yerine getirilmesi sırasında, devlet güçlerinin eşya ve kişiler üzerinde gayeyle dengeli ve kanunlara uygun maddi ve manevi güç kullanmasıdır.¹⁰²

Kolluk alanında zor kullanma yetkisi idarenin re'sen hareket ve re'sen icra

⁹⁸ Yenisey, F., Polis Meslek Mevzuatı, Ankara 1992, s.24.

⁹⁹ Yenisey, F., Hazırlık Soruşturması ve Polis, İstanbul 1993, s.81.

¹⁰⁰ Yenisey, F., Polis Meslek Mevzuatı, s.238.

¹⁰¹ Yenisey, F., Polis Meslek Mevzuatı , s.82.

¹⁰² Şekercioğlu, M., Kolluğun Yargısal(Adli) Görevleri Hakkında Kılavuz, Ankara, 1980, s.291.

cümlesinden olmak üzere zor kullanarak, kamu düzeninin koruması ve bozulduğunda yerine getirmesi de faaliyetinin gereklerindedir.¹⁰³

Zor kullanmanın başlıca unsurlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

a-) Kanuna uygun olması: Görev konusunun zor kullanmaya elvermesi gerekir. Yani zor kullanacak görevliye kanunla zor kullanma yetkisi tanınmış olmalıdır.

b-) Görevin konusu yasa bakımından zor kullanılması gereken nitelikte olmalıdır. Yani zor kullanabilmek için, zor kullanmaktan başka çare kalmamalıdır.

c-) Kanunlarda öngörülen usullere uymalıdır; yani zor kullanma ile kollukça yerine getirilmesi istenilen işlem arasında bir oran olmalıdır.

Zor kullanmanın önlemlerini üç şekilde sıralayabiliriz:

a-) İkaz; kendisine görev verilen personel zor kullanacağı kişi ya da topluluklara zor kullanacağını ikaz etmelidir.

b-) Kelepçe takma: Kelepçe; yassı yuvarlak demir anlamına gelmektedir. Kelepçe güvenlik görevlileri için emniyet ve güvenlik aracıdır. Kelepçe takılması kişinin ellerini kullanmasını önlemek içindir.

c-) Barikat kurma ve topluluğu dağıtma önlemleri; kolluk güçleri ikazlara uymayanların belli yerlere girmemelerini ve dağılmalarını sağlamak amacıyla barikat kurabilir, basınçlı su polis köpekleri, polis atları, polis motorlu araçları, göz yaşartıcı ve uyuşturucu maddeler kullanabilir.

Özel güvenlik teşkilatı personelinin, zor kullanma yetkisi kanun ve yönetmeliklerle kendilerine verilen görevlerin yapılması sırasında vuku bulan cebir, şiddet veya tehdit veya taarruz veya mukavemetin derecesine ve gereğine göre kademeli şekilde artan nispette bedeni kuvvet ve maddi güç kullanmak suretiyle şahıs veya şahısların etkisiz duruma getirilmesini ifade eder.

Özel güvenlik teşkilatı görevleri arasında sayılan “Sivil savunma teşkilatına görevlerinin yerine getirilmesinde yardımcı olmak” kaydı hariç, diğer görevlerini ve buna bağlı olarak zor kullanma yetkilerini ancak genel kolluk kuvvetleri işe el koyuncaya kadar kullanabilir. Ayrıca, arzu edilen amaca ulaşıldığında, zor kullanmaya derhal son verilir.¹⁰⁴

1.6.2.2 Silah Taşıma Yetkisi

¹⁰³ Tezsever, S., Polisin Yetkileri, İstanbul 1994, s.98.

¹⁰⁴ Yenisey, F., Polis Meslek Mevzuatı , s.84.

Özel güvenlik teşkilatı elemanları kendilerine özel kimlik belgesi ve silah taşıma belgesi ile verilen silahlarının görev alanları içerisinde ve görevleri süresince taşıyabilirler.¹⁰⁵ Genel kolluk emrine verilen özel güvenlik elemanları silahlarını bu görevlerinin devamı süresince görev alanı dışında da taşıyabilirler.¹⁰⁶

Bir silahın; adına özel kimlik belgesi ve silah taşıma belgesi düzenlenen kişi dışında, başkası tarafından taşınması veya belge sahibi kişinin belgede kayıtlı silahı dışında başka silah taşıması yasaktır. Ancak, azami tasarrufa riayet edilmek üzere personel kadrosu, silah kadrosundan fazla olan kuruluşlarda bir silah için en fazla üç kişi adına silah taşıma belgesi düzenlenebilir. Bu durumda silah, kuruluşlardaki mevcut hizmet içi zimmet defteriyle nöbetçi veya görevli personele, görev yeri ve saati belirtilecek şekilde zimmetlenir.¹⁰⁷

1.6.2.3 Silah Kullanma Yetkisi

Özel güvenlik elemanlarına silah kullanma yetkisi, 2495 sayılı kanunun 10. maddesi ile verilmiştir. Bu maddede şöyle denilmektedir; Özel güvenlik teşkilatı personeli, görev alanları içinde 2495 sayılı kanunla verilmiş olan görevlerini yaparken silah taşıma ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununa göre silah kullanma yetkisine sahiptir.¹⁰⁸ Silah kullanma yetkisi bir anlamda zor kullanma yetkisinin en son ve en şiddetli derecesi sayılabilir. Silah kullanma yetkisi çerçevesinde “silah” denilince sadece tabanca anlaşılmalıdır, her türlü patlayıcı ve ateşleyici aletler de bu kapsamda sayılır.¹⁰⁹

Özel güvenlik teşkilatı elemanları yukarıda belirttiğimiz 2495 sayılı kanunun 10. maddesi ve aynı kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin 33. ve 34. maddelerine göre silah kullanma yetkisine sahiptirler. Bu kanun ve yönetmeliğe göre özel güvenlik teşkilatı elemanlarının, silah kullanmalarının şartları, sınırları ve kapsamı hakkında kısaca bilgi verecek olursak; Özel güvenlik teşkilatı elemanları kendilerine yetkili kişiler tarafından verilen, özel kimlik belgesi ve silah taşıma belgesi ile verilen silahlarını görev alanları dahilinde ve görevli oldukları saatler dahilinde taşıyabilirler. Ancak, genel kolluk emrine veya sıkıyönetim emrine verilen özel güvenlik teşkilatı personeli silahlarının bu görevlerin devamı süresince görev alanlarının dışında da taşıyabilirler.¹¹⁰

¹⁰⁵ 2495 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, m.33.

¹⁰⁶ Bozkurt a.g.k., s.76.

¹⁰⁷ Pelit, K., Özel Güvenlik Teşkilatları, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi 1998, s.63.

¹⁰⁸ 2495 Sayılı Kanun, m.10.

¹⁰⁹ 2495 Sayılı Kanun, m.10.

¹¹⁰ 2495 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik, m.33.

Özel güvenlik teşkilatı elemanları, 2495 sayılı kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin 34. maddesinde belirtilen, aynı zamanda 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanununun 16. maddesinde de sıralanan şu durumlarda silah kullanmaya yetkilidirler;

- Nefsini savunmak için,
- Başkasının canına ve ırzına karşı yapılan ve başka şekilde önlenmesi mümkün olmayan bir saldırıyı önlemek için,
- Korumakla görevli olduğu mevkie veya elindeki silaha veya güvenliğini sağlamakla görevli olduğu kuruluşa veya kişilere karşı yapılan saldırıyı başka şekilde önleme imkânı kalmamışsa,
- Vazife yapmasına engel olmak için tek veya toplu olarak fiili mukavemet gösterilmiş veya saldırıya karşı gelinmişse,
- Özel güvenlik teşkilatı elemanının vazifesi sırasında, tecavüze veya karşı koymaya elverişli aletlerin ve silahların teslimi emredildiği halde emrin derhal yerine getirilmeyerek karşı gelinmesi veya teslim edilmiş silah veya aletlerin zorla tekrar geri alınmasına kalkışılmışsa,
- Ağır hapsi gerektiren bir suçtan dolayı veya hükümlü olup da aranmakta olan bir şahsın, genel kolluğun talebi üzerine, yakalanmasına teşebbüs edildiği sırada kaçır ve dur emrine aldırılmayarak, başka türlü ele geçirilmesi mümkün olmazsa,
- Herhangi bir suçtan hükümlü veya tutuklu olup da tutulması genel kolluk tarafından talep edilen şahısların kaçmaları veya bu maksatla özel güvenlik teşkilatı görevlisine saldırmaları halinde yapılacak ihtarlara itaat edilmemiş, kaçmaya ve saldırıya engel olmak için başka çare bulunmamışsa silah kullanabilirler.

Silah kullanma yetkisi, başka çarenin kalmadığı, yani saldırı, mukavemet veya kaçma vs. gibi bir fiilin önüne geçmenin başka yol ile mümkün olmaması halinde kullanılmalı ve şahsın ölü olarak ele geçirilmesinden ziyade yakalanmasını sağlamak ya da saldırıyı bertaraf etmek amacıyla olmalıdır.¹¹¹

Silah kullanmada haklı sebepten faydalanabilmek için özel güvenlik personelinin;

a-) Bağlı bulunduğu kurumun bordrolu asli personeli olmasının yanında 2495 sayılı kanuna göre kurumuna atama onayının alınmış olması, başka bir deyişle özel güvenlik elemanı statüsünü kazanmış olması gerekir.

¹¹¹ Aydın, A., H., Özel Güvenlik Teşkilatı, Polis Bilimleri Dergisi, Cilt:4,Sayı:1-2, s.135.

b-) Bağlı olduğu kurumdaki yetkili güvenlik amiri veya güvenlik m¼d¼r¼n¼n tutulması gereken görev defterinde veya g¼nl¼k yazılı görev çizelgesinde, görev alanı içinde veya muhafazasına memur olduğu görev mevkiinde, görevli olduğuna dair, yetkili imzanın ve m¼hr¼n var olduğu kayıt bulunmalıdır.

c-) Vazife yapmasına engel olmak için tek veya toplu olarak fiili mukavemet g¼sterilmiř veya saldırıya karşı konulmuşsa, bunun gibi vazife esnasında tecav¼ze veya karşı koymaya elverişli aletlerin ve silahların teslimi emredildiği halde emrin derhal yerine getirilmeyerek karşı gelinmesi veya teslim edilmiş silah aletlerin zorla tekrar alınmasına kalkışılması durumunda.

Burada iki farklı durum vardır. Birincisi; saldırganın teslim et emrine rağmen, silah ve aletleri teslim etmeyerek karşı gelinmesi ve zora başvurulması, ikicisi ise, ¼nce teslim ettiği alet ve silahı, bu defa geri almak yolunda zora başvurmasıdır. Her iki halde de, ¼zel güvenlik personeli yetkiyi kullanmadan ¼nce, aşağıda vurgulanan hususları g¼z ¼n¼nde bulundurmalıdır.

a-) G¼rev yerinde, yetkili amirin verdiği emirle veya g¼rev defteriyle, vazifeli kılınmış olması gerekir.

b-) Saldırganda, tecav¼ze veya karşı koymaya elverişli alet ve silahlar bulunmalıdır. Burada saldırıya elverişli silahlardan 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakandaki Kanunun yasakladığı ateşli ve ateşsiz silahlar anlaşılmalıdır.¹¹²

c-) Saldırgana, aletini ve silahını teslim etmesi, kesin ve duyulabilir şekilde emir verilmelidir. Burada amaç, silah ve aletlerin saldırıda kullanılmasına engel olmaktır.

d-) Teslim emrini yerine getirme s¼resi; saldırganın teslim hareketini yapması veya silah ve aleti yere bırakıp biraz uzaklaşması için geçecek normal ve makul zamandır. Bu s¼re iãerisinde saldırgan, silahı ve aleti yere bırakıp onlardan biraz uzaklaşışsa teslim gerãekleřmiř olur.

e-) ¼zel güvenlik personeli, teslimden evvel veya teslimden sonra, saldırganın teslim etmemekte direnmesi sırasında silah kullanabilir. Ancak silah teslim alınıp, fişekleri boşaltılmışsa ve saldırgan tekrar silahı almak için girişimde bulunmuş ise bu durumda silah kullanma yetkisi yoktur.

f-) Ağır hapsi gerektiren bir suãtan dolayı veya sanık h¼k¼ml¼ olup da aranmakta olan bir şahsın, genel kolluğun talebi ¼zerine yakalanmasına teřebb¼s edildiği sırada kaãar ve dur emrine uymayarak, başka t¼rl¼ ele geãirilmesi m¼mk¼n olmadığı durumlarda.

¹¹² Domaç, Ç., ¼zel G¼venlik Personeli Eğitimi, s.44.

Burada ilke olarak, aranmakta olan şahsın yakalanması yolunda, genel kolluğun, özel kolluk elemanına talep de bulunması kabul edilmektedir. Bunun sonunda kaçan şahsa dur emrin verilmesi ve başka türlü yakalanmaması dahilinde de silah kullanılabilir.

g-) Herhangi bir suçtan hükümlü veya tutuklu olup da tutulması genel kolluk tarafından talep edilen şahısların kaçmaları veya bu maksatla özel güvenlik görevlisine taarruzları halinde yapılacak ihtarlara itaat edilmemiş ve kaçmaya ve taarruza mani olmak için başka çare bulunamaması durumunda.

h-) Ağır hapsi gerektiren bir suçtan sanık veya hükümlü birini, özel güvenlik görevlisi kendiliğinden yakalama teşebbüsünde bulunamaz. Bunun şartı genel kolluk tarafından şahsın yakalanması, özel güvenlikten istenmesi gerekmektedir. Yine kaçan şahsın dur emrine uymamış ve başka türlü ele geçirilmesi mümkün değilse silah kullanılabilir.

1.6.2.4 Kimlik Sorma ve Kimlik Tespit Etme Yetkisi

Kimlik sorma ve kimlik tespit etme işlemleri farklı kavramlardır.¹¹³ Kimlik tespit etme: Kişinin kolluk kayıtlarına geçirilmesi, yaygın bir ifade ile fişlenmesidir. Buna karşılık kimlik sorma, kişiyi kayıtlara geçiren bir işlem değildir. Kimlik sorma; kolluğun suç işlenmesini önlemek veya işlenmiş suçların faillerinin ele geçirmek için yaptığı bir işlemdir.(PVSK,m.17.)

Kolluk güçleri, önce kendi kimliğini göstererek, kimlik sorabilir.¹¹⁴Özel güvenlik personeli de korumakla görevli olduğu kuruluş sınırları içerisinde, önleme amacıyla kimlik sorar ve kimlik tespit eder. Özel güvenlik personelinin kimlik tespit etmesi; o kişinin kurum güvenliği ile ilgili olarak özel güvenlik kayıtlarına geçirilmesi işlemidir.

Kimliğin ibraz etmeyen kişiye genel zabitanın gözetiminde tutmak ve hakkında kimlik araştırması yapmak yetkisi vardır. Bu nedenle özel güvenlik personeli kimliğini ibraz etmeyen şahısları, kuruluş sahasına sokmamalı ve genel kolluğa haber vermelidir.

2.ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATININ EĞİTİMİ

2.1 Özel Güvenlik Teşkilatları Personelinin Eğitimi

Hazırlıkları uzun süreden beri sürdürülen ve Özel güvenlik sektörünün heyecanla beklediği taslak 10.06.2004 tarihinde TBMM'den 5188 sayılı kanun olarak kabul edilmiş

¹¹³ Cihan, E., ;Yenisey, F., Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 1996, s.175.

¹¹⁴ Güran, S., Polisin Kimlik Sorma Yetkisi, Yargı Aylık Dergisi, İstanbul 1980, s.49, s.11.

ve Cumhurbaşkanınca onaylanarak 26 Haziran 2004 tarih ve 25504 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Yasa, bu alanda dünyadaki mevcut birçok ülkenin ve özellikle Avrupa Birliği ülkelerinin yasalarının incelenmesi ve ülke şartları da göz önüne alınarak şeffaf ve demokratik bir katılımı yürütülen bir katılımı yürütülen bir çalışma sonucu hazırlanmıştır. Oldukça sade, kısa, esnek uygulanabilir ve Avrupa standardında bir düzenleme ile bu alanda çok köklü yenilikler getirilmiştir. Bu yasada da her şeyde olduğu gibi eğitim konusuna çok büyük önem verilmektedir. Eğitim her şey de olduğu gibi özel güvenlik teşkilatı personeli açısından da oldukça önemli, olmazsa olmaz kriterdir. Özel güvenlik teşkilatı personelinin almış olduğu eğitim elbette bir hizmet içi eğitim mahiyetindedir. Özel güvenlik teşkilatı personeli dolayısıyla eğitim süresince izinli sayılmaktadır. Özel güvenlik personelinin eğitimiyle ilgili olarak verilecek eğitimin amacı, eğitimde verilecek ders konuları, eğitimin müfredatı, eğitim planının hazırlanması, eğitim ders ücretleri ile ilgili sorunlar üzerinde duracağız.

2.1.1. Eğitim Amacı

Eğitimin amacı, eğitilen kişileri belli amaçlar doğrultusunda hazırlamak ve yetiştirmektir. Görevini layığıyla yerine getirmesi gereken özel güvenlik teşkilatı personelinin, öncelikle görevinin gereklerini ve görevli iken yapması gerekenleri çok iyi düzeyde bilmesi şarttır. Eğitim sırasında, özel güvenlik personeline görevlerinin ve yetkilerinin ne olduğu, bu yetkileri hangi kanun ve yönetmeliğe dayanarak kullandıkları, hangi kanunlardan güç aldıkları, görevleri sırasında karşılaştıkları zorluklarla nasıl başa çıkacakları, herhangi bir acil durumda neler yapılması gerektiği gibi konularda yetiştirilmeleri amaçlanmaktadır.¹¹⁵

Özel güvenlik teşkilatı personelinin eğitiminin amacı kendilerine verilen görevlerin gereği gibi yapılması ve yetkilerin yeterince kullanılması için bu personelin mesleki ve genel bilgilerle donatılması, hizmetin gerektirdiği bedeni, fikri ve fiziki kabiliyetlere sahip kılınması ve geliştirilmesidir. Eğitim konusu, özel güvenlik teşkilatlarının tam ve etkin bir şekilde görev yapmalarını, bilinçli hareket etmelerini sağlama açısından, üzerinde önemle durulması gereken en önemli faktörlerden biridir. Özel güvenlik teşkilatlarının bazı olumsuz yönlerinden daha önce söz etmiştik. Bu olumsuz yönlerin ortadan kaldırılmasının ve özel güvenlik teşkilatlarının belli bir kalitenin yakalanmasının tek yolu bilinçli ve etkin bir şekilde verilecek olan eğitimidir.

¹¹⁵ Pelit, K., Özel Güvenlik Teşkilatları, İstanbul, 1998, s.76.

Günümüzde gerek kişi ve gerekse de kurum ve kuruluşların güvenlikleri sağlanırken teknolojik güvenlik aletlerinden de istifade edilmektedir. Özel güvenlik personelinin, bu aletleri bilinçli ve profesyonel bir şekilde kullanmaları gerekmektedir. Aksi takdirde oldukça büyük maliyetlere mal olan bu cihazlar bir işe yaramayacaktır. Bu nedenle özel güvenlik personelinin, bu cihazları kullanma konusunda uzman kişiler tarafından eğitilmeleri gerekmektedir. Bu konuda da bazı sorunlar vardır. Teknolojik güvenlik cihazlarını kullanan, özel güvenlik personelinin bu cihazları kullanma ile ilgili bir yetki belgeleri bulunmamaktadır. Bu durumda, özel güvenlik personelinin bu cihazlarla ilgili eğitim almadığı ortaya çıkmaktadır.

Türkiye; Ortadoğu, Kafkasya, Orta Asya petrol ve doğalgaz yataklarına yakınlığı, bu bölgeleri denetim ve nüfusu altında bulundurma olanağı, Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan coğrafi konumu, Türk boğazlarının önemi, yeraltı ve yer üstü doğal zenginlikleri ve özellikle su kaynakları, yoğun ve dinamik nüfus yapısı, hızla gelişen ekonomik ve teknolojik düzeyi, tarihin kendisine yüklemiş olduğu misyonu nedeniyle geçmişte olduğu gibi günümüzde de yakın çevresinde Dünya güç dengesini etkileyebilecek tarzda, sürekli ve çok yönlü çıkar-güç çakışmalarıyla karşı karşıya kalmaya devam edecektir. Ülkemiz sahip olduğu bu özelliklerden dolayı iç ve dış destekli saldırıların hedefi olma riskini sürekli olarak taşımaktadır. Alınması gereken tedbirlerde profesyonel ve riskle doğru orantılı olmalıdır.¹¹⁶

Bu şartlar altında güvenlik elemanlarının görevlerini iyi bilen, çok iyi eğitilmiş ve de her türlü saldırıya karşı tedbirli olmaları önemlidir. Bunu sağlamak için güvenlik görevlilerinin;

- Bilgili, eğitilmiş olmaları
- Tehlikenin nereden geleceğini,
- Tehdidin ciddiyetini,
- Saldılar da kullanılan tüm metot ve yöntemleri,
- Eylemlerde kullanılacak silahları bilmeleri gerekmektedir.

Tüm bu saydığımız nedenlerden dolayıdır ki güvenlik tedbirlerini alan güvenlik elemanlarının eğitimlerinin önemi yapılan hizmetin başarılı olma oranını belirlemektedir.

2.1.2.Özel Güvenlik Eğitimi ve İzni

¹¹⁶ Alyot, H., Türkiye'de Zabıta, İçişleri Bakanlığı Yayınları, Ankara 1947, s. 3.

Özel güvenlik temel eğitimi ve yenileme eğitimi Bakanlıktan faaliyet izni alan özel eğitim kurumlarında yapılır. Özel güvenlik eğitim izni için Bakanlığa yapılacak başvuruya aşağıdaki bilgi ve belgelerden birer suret eklenir.

- a) Eğitim yapılacak tesisin adresi, tapusu veya kira sözleşmesi,
- b) Binaya ilişkin yapı kullanma izni veya eğitim kurumu açılmasında fenni sakınca olmadığına ilişkin belediyeden alınan yazı,
- c) Kurucu ve yöneticilerin adli sicil kayıtları,
- d) Kurucu, yönetici ve uzman eğitimcilerin nüfus cüzdan sureti ve ikamet belgeleri,
- e) Yöneticilerin dört yıllık yüksek okul mezunu olduğunu belgeleyen diploma veya dengi belgenin örneği,
- f) Eğitim kurumunu temsil edecek yöneticiler için yetki belgesi,
- g) Yöneticilerin özel güvenlik temel eğitim sertifikası (genel kolluk birimlerinde daha önce çalışmış olanlardan buna ilişkin belge).¹¹⁷

2.1.3. Müracaatların Değerlendirilmesi

Bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak teslim edildiği anlaşıldığında, eğitim merkezinin bulunduğu ilde, başkanı emniyet müdürü rütbesinde olan ve üç kişiden oluşan bir inceleme komisyonu görevlendirilir. Bu komisyon tarafından, tesisin özel güvenlik eğitimi verilmesine uygun olup olmadığı, eğitim araç ve gereçleriyle, teçhizatın yeterli olup olmadığı, yangına karşı gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı, belge ve bilgilerin gerçeği yansıtıp yansıtmadığı araştırılarak, belirtilen yerde eğitim merkezi açılıp açılmayacağına ilişkin bir rapor düzenlenir.

Başvurunun alınmasıyla birlikte açılacak eğitim kurumunun yöneticisi hakkında güvenlik soruşturması başlatılır. İnceleme ve soruşturma sonucu olumlu olan özel güvenlik eğitim kurumları hakkında, ruhsat harcını yatırmalarını müteakiben, Ek-10'da örneği belirlenen "Özel Güvenlik Eğitim Kurumu Faaliyet İzin Belgesi" düzenlenir.

2.1.4. Eğitimde Verilecek Ders Konuları

Özel güvenlik teşkilatı personeline verilecek dersler, açık, anlaşılabilir, sıkıcılıktan uzak ve özel güvenlik teşkilatı elemanlarına verilmek istenen bilgilerin özünü ve esasını teşkil eden dersler olmalıdır. Çünkü özel güvenlik elemanlarına verilecek olan eğitim hizmetinin süresi kısıtlıdır. Kısıtlı bir zaman içerisinde de çok ağır ve yüklü bir ders programı koymak faydalı olmayacaktır.

¹¹⁷ Özel Güvenlik Kanunu Hakkındaki Yönetmelik, m.18.

5188 sayılı yasa ve yönetmelik kapsamında eğitim programı ve süreleri şu şekildedir:

Temel Eğitim Programı (Silahlı)	: 120 Saat
Temel Eğitim Programı (Silahsız)	: 90 Saat
Yenileme Eğitim Programı (Silahlı)	: 60 Saat
Yenileme Eğitim Programı (Silahsız)	: 40 Saat

5188 yasa kapsamında zorunlu ana eğitim konuları ve süreleri;

Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları:	15 Saat
Güvenlik Tedbirleri	: 14 Saat
Güvenlik Sistemleri ve Cihazları	: 3 Saat
Temel ilk yardım	: 12 Saat
Olay Yeri Koruma	: 9 Saat
Yangın Güvenliği	: 9 Saat
Kişi Koruma	: 9 Saat
Uyuşturucu Maddeler	: 9 Saat
Etkili İletişim	: 2 Saat
Silah Bilgisi ve Atış	: 30 Saat ¹¹⁸

2.1.5. Eğitim Programı

Bilgi ve belgelerin eksiksiz olarak teslim edildiği anlaşıldığında, eğitim merkezinin bulunduğu ilde, başkanı emniyet müdürü rütbesinde olan ve üç kişiden oluşan bir

¹¹⁸ Özel Güvenlik Kanunu Hakkındaki Yönetmelik, Ek.11.

inceleme komisyonu görevlendirilir. Bu komisyon tarafından, tesisin özel güvenlik eğitimi verilmesine uygun olup olmadığı, eğitim araç ve gereçleriyle, teçhizatın yeterli olup olmadığı, yangına karşı gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı, belge ve bilgilerin gerçeği yansıtıp yansıtmadığı araştırılarak, belirtilen yerde eğitim merkezi açılıp açılmayacağına ilişkin bir rapor düzenlenir.

Başvurunun alınmasıyla birlikte açılacak eğitim kurumunun yöneticisi hakkında güvenlik soruşturması başlatılır.

İnceleme ve soruşturma sonucu olumlu olan özel güvenlik eğitim kurumları hakkında, ruhsat harcını yatırmalarını müteakiben, Ek-10'da örneği belirlenen "Özel Güvenlik Eğitim Kurumu Faaliyet İzin Belgesi" düzenlenir.

2.1.5.1. Yenileme Eğitimi

Özel güvenlik görevlilerinden, beş yıllık çalışma izninin bitmesi üzerine, çalışma izninin yenilenebilmesi için özel güvenlik yenileme eğitimi sertifikası istenir. Aynı şekilde, özel güvenlik şirketleri ve özel eğitim kurumlarının yöneticilerinin yenileme eğitimini alması ve beş yılda bir yenileme eğitimi sertifikasını Bakanlığa ibraz etmesi zorunludur. Yenileme eğitimi altmış ders saatinden oluşur. Teorik ve uygulamalı dersler ilgili eğitim kurumu tarafından, temel eğitim konuları arasından seçilerek oluşturulur. Dersler, eğitim konularındaki son gelişmeleri ve yargı içtihatlarını da kapsar. Yenileme eğitiminin yirmi ders saati silah eğitimine ayrılır.

Havalimanı ve deniz limanlarında görevli özel güvenlik görevlilerinin yenileme eğitimi için uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan diğer hükümler saklıdır.

Yenileme eğitiminden sonra, yazılı ve uygulamalı sınavda başarılı olanlara özel güvenlik yenileme eğitimi sertifikası düzenlenir. Sınava başvuranlardan özel güvenlik yenileme eğitimi devam çizelgesi istenir.

2.1.5.2. Eğitim Kurslarına Devam Zorunluluğu

Adayların, özel güvenlik eğitimi süresince verilen derslerin en az üçte ikisine devamı zorunludur. Özel eğitim kurumlarınca, kursun sonunda adayların derslere devam

durumunu gösteren devam çizelgesi düzenlenir. Kabul edilebilir bir özrü bulunmaksızın derslerin %10 undan fazlasına devam etmeyenlerin kursla ilişiği kesilir.¹¹⁹

2.1.5.3. Eğitim Sonrası Sınavlar

Özel güvenlik temel eğitimini tamamlayanlar yazılı ve uygulamalı sınava tabi tutulur. Sınava kabul edilebilmek için adaylardan eğitim kursu devam çizelgesi istenir. Yazılı sınav, merkezi sınav komisyonunca hazırlanan sorularla illerde yapılır. Bakanlıkça belirlenen sayıda yazılı sınav gözlemcisi ve illerde yapılacak uygulamalı sınav komisyonlarında görevlendirilecek personel valilik tarafından belirlenir.

a-) Yazılı Sınav

Yazılı sınav soruları Merkezi Sınav Komisyonu tarafından hazırlanır. Yazılı sınavın yeri, tarihi, başvuru süresi, başvuru sırasında istenecek belgeler ve diğer hususlar en az on beş gün önceden Komisyon tarafından belirlenerek ilan edilir. Yazılı sınav soruları, eğitim konularının ağırlığına göre ve konuların tamamını kapsayacak şekilde hazırlanır ve çoktan seçmeli olarak yapılır.¹²⁰

b-) Uygulamalı Sınav

Uygulamalı sınav, yazılı sınavdan hemen sonra yapılır. Sınava girecek aday sayısının fazla olması halinde, illerde birden fazla uygulamalı sınav komisyonu oluşturulabileceği gibi, sınav aynı gün bitirilemediği takdirde, devam eden günlerde de tamamlanabilir. Sınav, adayların silah bilgisi ve atış becerilerinin ölçülmesinden oluşan iki aşamayı kapsar. Sınav puanı yüz puan üzerinden, yarısı silah bilgisinden, diğer yarısı atış becerisinden verilir.

c-) Sınav Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Adayların başarı puanı yazılı ve uygulamalı sınavdan aldıkları puanların toplamının aritmetik ortalamasıyla bulunur. Adayların başarı puanının yeterli sayılabilmesi için, sınav ortalamasının en az altmış, yazılı ve uygulamalı sınav puanlarının ise her birinin en az elli olması şartı aranır.

¹¹⁹ Özel Güvenlik Kanunu Hakkındaki Yönetmelik, m.35.

¹²⁰ Özel Güvenlik Kanunu Hakkındaki Yönetmelik, m.36.

Sınavlarda yeterli başarıyı sağlayamayan adaylar, yeniden özel eğitim kursuna devam etmeksizin aynı yıl içinde birbirini takip eden üç sınava katılabilirler. Her üç sınavda da başarısız olan veya başarısız sayılan adaylarda tekrar özel eğitim kursuna devam şartı aranır. Silahsız olarak görev yapacak özel güvenlik görevlilerinin sınavları sadece yazılı sınavdan oluşur. Bu sınavda en az altmış puan alan adaylar başarılı sayılır. Yenileme eğitimi sonunda yeterliliğin belirlenmesinde temel eğitime uygulanan hükümler uygulanır.

d-) Sınavlarda Görev Alanlara Ödenecek Ücret

Sınav komisyonlarının üyelerine, sınavlarda gözetim ve değerlendirme görevi alan personele 19.9.1987 tarihli ve 87/12002 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe giren Emniyet Genel Müdürlüğüne Bağlı Her Derecedeki Eğitim ve Öğretim Kurumları ile Hizmet İçi Eğitimlerde Aylık Karşılığı ve Ücretle Okutulacak Ders Saatlerinin Sayısı Ders Görevi Alacakların Nitelikleri ve Diğer Hususların Tespitine Dair Esaslara göre, ders ücreti ödenir.

2.1.5.4. Özel Güvenlik Eğitimi Sertifikası

Özel güvenlik eğitimi başarı puanı altmış ve daha yüksek olan adaylara Ek-12'deki "Özel Güvenlik Eğitim Sertifikası" eğitim kurumunca düzenlenir ve Komisyonca onaylanır. Özel güvenlik temel eğitimi ve özel güvenlik yenileme eğitimi sertifikaları beş yıl süreyle geçerlidir.

a-)Eğitimde Kullanılacak Ders Malzemesi

Özel güvenlik eğitiminde kullanılacak yayınların Emniyet Genel Müdürlüğü Yayın Yönetmeliği'ne göre tavsiye edilmiş yayınlardan olması şarttır. Üniversitelerde ders kitabı ve ekipmanı olarak kullanılan materyalde bu şart aranmaz. Uygulamalı dersler için yeterli ekipman hazır bulundurulur.

3. ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATI EĞİTİM ŞEKLİ

3.1. Programın Amaçları

Bu program; bitirme sınavında başarılı olan her kursiyere;

- a-) İnsan hakları ve hukukun üstünlüğü ilkesine bağlı olarak özel güvenlik görevlisinin yetkilerini,
- b-) Yetkilerin uygulanış tarzlarını,
- c-) İnsanlarla görevi sırasında etkili iletişim kurabilmeyi,
- d-) Eğitim tesislerinde görev alacaklarsa, rehberlik uzmanları ve eğitim yöneticileriyle işbirliği sağlamasını
- e-) Ateşli silah bulunduracak veya taşıyacaksa bunun hukuki koşullarını, silah mekaniği ve atış becerisini,
- f-) Liman güvenliğinin uluslar arası standart ve gereğini,
- g-) Kişi koruyacaklarsa ilke ve yöntemlerini,
- h-) Kullanacağı güvenlik sistemlerinin operatörlüğünü,
- i-) Basta uyuşturucu madde kullanımı olmak üzere, sık karşılaşılan suçlar ve nedenleriyle, toplumsal olaylarda tedbir alabilmeyi,
- j-) Olay yerindeki şüpheli cisimlere karşı davranışları ve olay yerinin korunmasını öğretmeyi,
- k-) Yangın ve doğal afet durumlarında hareket tarzlarını ve alınabilecek önlemleri öğretmeyi, amaçlamaktadır.¹²¹

3.2. Programın Uygulanmasıyla İlgili Açıklamalar

- a-) Programın her aşaması ve değerlendirmesinde yukarıdaki amaçlar göz önünde bulundurulur.
- b-) Uygulamalar verilen bilginin davranışa dönüştürülmesini amaçlar.

3.3. Programın Süresi

¹²¹ Özel güvenlik Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Asayiş Daire Başkanlığının 03.11.2004 tarihili Emir Yazısı.

a-) Haftalık Süre: 42 saat

b-) Toplam Süre : (5188 sayılı Yasaya göre) silah bilgisi ve atış eğitimi hariç asgari 90 saat, silah bilgisi ve atış eğitimi dahil asgari 120 saattir.

3.4. Değerlendirmeye İlgili Esaslar

Bu Kurs Programının sonunda yapılacak olan yazılı-test ve uygulama sınavlarında, her bir dersten %50 oranında puan almak gereklidir. Hem yazılı-test, hem de uygulama sınavlarının yapılacağı derslerde, her iki sınavın ortalamasının %60'i geçmesi gereklidir.

3.5. Yöntem ve Teknikler

Bu program uygulanırken; anlatım, gösterip – yaptırma, problem çözme, tartışma, örnek olay gibi yöntemler ile soru – cevap, gösteri, drama ve rol yapma gibi öğretim tekniklerinden faydalanılacaktır.

3.6. Program Esnasında Kullanılacak Araç ve Gereçler

a-) Ders Kitapları: Programı kapsayan ve üniversitelerde ders kitabı olarak okutulan kitaplar eğitim kurumlarında kullanılabilirler. Diğer kitaplar için Emniyet Genel Müdürlüğü yayın Yönetmeliği'ne göre tavsiye edilmiş olma şartı aranır.

b-) Kullanılacak Araçlar: Televizyon, Video, Projektör, Projektör Perdesi, Tepegöz, Bilgisayar, Beyaz Yazı Tahtası ile Silah Bilgisi ve Atış Eğitimi İçin Atış Poligonu ve Ortamı

3.7. Eğitim Genelgesi

a- 27.01.2005 tarihinde yapılan ve bundan böyle yapılacak yazılı ve uygulamalı sınavlarda başarılı olanlara verilecek olan Yönetmeliğin EK-12'sinde belirtilen ve eğitim kurumları tarafından hazırlanacak olan Özel Güvenlik Eğitim Sertifikasında "Belge No" kısmına sırası ile il plaka kodu, özel güvenlik eğitim kurumunun faaliyet izin belgesindeki

belge no'su ve eğitim kurumunun vereceği belge sıra numarası yazılacaktır. Bu konuyla ilgili olarak bilgisayar ortamında bir takip programı illerimize gönderilinceye kadar söz konusu belgelerle ilgili kayıtlar il emniyet müdürlüklerinin belirleyeceği esaslar doğrultusunda tutulacaktır.

Özel Güvenlik Eğitim Sertifikasında, belge sahibinin adı soyadı belirtildikten sonra parantez içerisinde şahsın TC kimlik numarası yazılacaktır. Belgenin sağ üst köşesine belge sahibinin son altı ay içerisinde çekilmiş fotoğrafı yapıştırılarak bir fotokopisi ile birlikte Özel Güvenlik Şube Müdürlükleri/Büro Amirliklerine teslim edilecek, belge ve fotoğraf Emniyet birimi tarafından onaylanacaktır. Belgenin sol alt tarafında eğitim kurumu yöneticisinin adı soyadı ve imzası bulunacak ve belge çift imzalı olarak tanzim edilmiş olacaktır. Sertifika türü bölümüne sertifika sahibinin temel yada yenileme eğitimi aldığı, parantez içerisinde de silahlı veya silahsız eğitim aldığı belirtilecektir.

b- Silahlı eğitim alan kursiyerler yazılı sınavda başarılı olup, uygulamalı sınavda başarısız olmaları halinde kendi isteklerine bağlı olarak eğitim kurumuna yazılı olarak yapacakları başvuru ile silahsız eğitim sertifikası alabilirler. Bu husus eğitim kurumu tarafından düzenlenen sertifika ve ilgilinin dilekçesi ile birlikte İl Emniyet Müdürlüğüne bildirilecektir. Sadece uygulamalı sınavda başarısız olanların ikinci sınavda sadece uygulamalı sınava katılabilmesi için eğitim gördüğü kurum tarafından Bakanlığımıza ve İl Emniyet Müdürlüklerine verilecek listede bu husus belirtilecektir.

Silahsız eğitim alan kursiyerlerin, bilahare silahlı eğitim alarak uygulama sınavında başarılı olmaları halinde sertifikaları silahlı eğitim sertifikası haline getirilir. Kendilerinden yeniden harç alınmaksızın yeni kimlik kartı tanzim edilerek verilir. Ancak beş yıllık çalışma izinlerinin geçerlilik süresi için ilk sertifikanın verildiği tarih esas alınacaktır.

c- Verilecek olan çalışma izni, Özel Güvenlik Eğitim Sertifikasının düzenlendiği tarihten geçerli olmak üzere beş yıldır. Bu husus düzenlenecek olan kimlik belgesinin "geçerlilik süresi" kısmında, eğitim sertifikasının verildiği tarih esas alınarak belirtilecektir.

d- Özel güvenlik eğitim kurumları, eğitime başladıkları tarihte kaç kişi ile eğitime başladıklarını isim listesi halinde Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığına ve İl Emniyet Müdürlüğü Özel Güvenlik Şube Müdürlüğü/Büro Amirliğine bildirilecektir. Eğitimin sonunda kaç kişi ile eğitimin neticelendiğini, kursiyerlerin kaç tanesinin silahlı

kaç tanesinin silahsız eğitim aldıklarını, her bir kursiyerin adı soyadı, baba adı, genel devam durumlarını ve TC Kimlik Numaralarını Asayiş Dairesi Başkanlığına ve Özel Güvenlik Şube Müdürlüğü/Büro Amirliğine bildirilecektir. Bildirim listeleri eğitim kurumunun yöneticisi tarafından imzalanmak suretiyle onaylanacaktır.

e- Özel güvenlik eğitim kurumları uzman eğitimcilerinin her birinin nüfus cüzdan sureti, ikamet belgesi, diploma fotokopisi varsa ilgili dersi vermeye yeterli olduğunu gösterir sertifikası ve hangi dersi verdiğini Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Dairesi Başkanlığına ve İl Emniyet Müdürlüğü Özel Güvenlik Şube Müdürlüğü/Büro Amirliğine bildirilecektir. Söz konusu bildirim yapılmadan uzman eğitici çalıştırılmaz. Eğitici listesinde yapılan değişiklikler yukarıda istenilen belgelerle birlikte bildirilecektir. Bildirime ilişkin listeler yönetici tarafından imzalanmak suretiyle onaylanacaktır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup uzman eğitici olarak ders veren memurlardan, Valilik veya Bakanlık makamından ders verebilmeleri hususunda almış oldukları izin belgesi de istenecektir.

f- Eğitim kurumlarının, sınıflarında belirtilen kapasitenin üstünde kursiyer bulundurmaları ve belirlenen eğitim yerinin haricinde bir yerde eğitim vermeleri halinde durum tutanakla tespit edilir. Kursiyerlerin günlük devam çizelgeleri, uzman eğiticinin ve kursiyerlerin her ders saati için imzası alınmak suretiyle tutulacak ve eğitim kurumunda muhafaza edilecektir. Bu çizelgeler talebi halinde İl Emniyet Müdürlüklerine verilecektir.

Daha önce 2495 sayılı Kanuna göre kurulmuş olan özel güvenlik birimlerinde istihdam edilmekte olan özel güvenlik görevlilerinin yönetmelikte yer alan hükümler dışındaki eğitiminin veya eğitimin bazı bölümlerinin, yeterli sayıda özel güvenlik personeli, dersane ve eğitim aracı bulunması şartıyla valinin izniyle görev yaptıkları kurumlarda verilebilecektir.

Silahlı eğitimin verilmesi durumunda söz konusu eğitimde kullanılan silahlar Yönetmelikte belirtildiği üzere eğitim kurumu tarafından temin edilerek demirbaşaya kaydedilecektir. Bunun dışında üçüncü şahıslara ait silahlar, silah bilgisi eğitiminde ve atışlarda kullanılamaz. Aksine durumun tespiti halinde tutanak tanzim edilecektir.

Eğitim kurumları günlük sekiz ders saatini aşmamak üzere farklı gruplara ikili öğretim ve hafta sonu eğitimi verebilir. Buna ilişkin ders programı Asayiş Dairesi

Başkanlığına ve İl Emniyet Müdürlüğü Özel Güvenlik Şube Müdürlüğü/Büro Amirliğine bildirilecektir.

Silahlı eğitimin uygulamasında kursiyerlere en az 25 fişekle, 15 metreden siluet hedefe atış yaptırılır. Kursiyerin atış eğitiminde başarılı sayılabilmesi için 25 fişekten en az 15 adedinin hedefe isabet etmesi gereklidir. Kursiyerin yetersizliği görülmesi durumunda başarılı oluncaya kadar ek mermi istihkakı ile atış yaptırılır. Fişek istihkakı izni, eğitime başlamadan önce bildirilecek silahlı eğitim görecektir kursiyer sayısı oranında ve eğitim kurumunun talep yazısı doğrultusunda eğitim kurumunun yöneticisine verilecektir.

Atış eğitimine başlamadan önce eğitimin hangi poligonda yapılacağı ve atış eğitimi tamamlandıktan sonra poligondan alınan ve altında atış dersinde görevli uzman eğiticinin imzasının da bulunacağı, atış eğitimin tamamlandığını ve her bir kursiyerin atış isabet oranını gösterir belge Asayiş Dairesi Başkanlığına ve İl Emniyet Müdürlüğü Özel Güvenlik Şube Müdürlüğü/Büro Amirliğine bildirilecektir.

g- Özel güvenlik eğitim kurumları, eğitime başlamadan önce kursiyerlerden diploma fotokopisi veya diploma yerine geçen mezuniyet belgesi, nüfus cüzdanı sureti veya fotokopisi ve ikamet ilmühaberi isteyeceklerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİNDE ÖZEL GÜVENLİK

1. AVRUPA BİRLİĞİ ÖZEL GÜVENLİK ENDÜSTRİSİNİ DÜZENLEYEN MEVZUATA GENEL BAKIŞ

Ülke düzeyindeki dahili güvenlikle ilgili konular, günümüzde önemli bir dizi eğilimden etkilenmektedir. Bu gelişmelerden en önemlisi, ekonominin aynı zamanda da yasa yapıcı ve politika belirleyici fonksiyonların Avrupalılaşması veya bir başka ifade ile küreselleşmesidir.¹²² Son dönemdeki gelişmeler, dahili güvenliğin, coğrafi olarak tek bir ülke ile sınırlı kalamayacağını daha Avrupalı ve küresel bir bakışı gerektirdiğini göstermektedir. Yasaların hazırlanması ve politikaların belirlenmesinde, bu yeni şartların göz önüne alınması gerekmektedir. Aynı şekilde ulusal mal ve hizmetler pazarı ile kişilerin

¹²² Weber T., Yasal Çerçevenin Uyumlandırılmasına Yönelik CoESSveUNIE Stratejisi, Brüksel, 2001, s.27.

dolaşma özgürlüğü, sadece bunun gerçeğe dönüşmesi için değil aynı zamanda Avrupa vatandaşlarının ihlallerden ve belirsizliklerden korunması için Avrupa Topluluğunun yerine getirmek zorunda olduğu yeni şartları beraberinde getirmektedir.

Bizim de dahil olduğumuz özel güvenlik sektörünün işleyişini düzenleyen yasalar üzerinde yapılan son çalışmalar, Avrupa Birliğinin farklı üye devletlerindeki sektörü düzenleyen yasa ve uygulamalarda belirgin farklılıklar olduğunu göstermiştir. Ülke sınırları ötesinde hizmet veren özel güvenlik şirketlerine veya bir başka üye ülkede iş arayan özel güvenlik personeline karşı herhangi bir yasal engelin olmadığı bir ortamda endüstriyi düzenleyen temel hukuki standartların uyum eksikliği konusundaki kaygılar ortadan kalkmış olacaktır. Üye ülkelerin, kendi bölgelerinde özel güvenlik hizmetleri vermeyi amaçlayan şirketlere ve kişilere erişimi sınırlandıramazken aynı zamanda hizmet veren şirket veya kişinin kalitesi veya profesyonelliğini kontrol edememektedir. Endüstriyi düzenleyen karşılaştırmalı hukuk üzerinde çok kısa bir zaman önce yapılan bir çalışmada, Brion ve Kaminski (2001), dolaşma ve yerleşme özgürlüğünün üç önemli kaygıyı beraberinde getirdiğini söylemektedir. Bunlar:

1. Farklı tedarikçiler tarafından sunulan kalite standartları arasındaki farklılıkları belirleyemeyen vatandaşların güvenliği.
2. Aynı kalite ve eğitim standartlarına uymak zorunda olmayan kuruluşlarla ve operasyon kadrosu ile rekabet etmek zorunda kalacak sektördeki şirketlerin ve işçilerin korunması. Bu da endüstrideki kalite standartlarının genel anlamda düşüşüne neden olabilecektir.
3. Buldukları ülkenin yasalarına saygı göstermeyen şirket ve kişilerin pazara girmesi neticesinde kamu düzeni standartlarının bozulması.

Bu konulara yönelik olumlu yaklaşımın gelişmesi ile özel güvenlik endüstrisinin büyüklüğü ve rolünün, son yıllarda kayda değer ölçüde gelişmesi arasında bir bağ vardır. Von Arnim (1999), “bazı büyük farklılıklara rağmen özel güvenlik şirketleri, iç güvenliğe önemli ve yadsınamaz katkı sağladığını” ileri sürer. Bunun bir nedeni giderek daha fazla sayıda hizmetin dışarıdan sağlanmasına yönelik kamu bütçelerinin kısıtlanması iken diğer taraftan da özel sektör müşterilerin özel güvenlik hizmetlerine yönelik giderek artan talepleridir. Özel güvenlik şirketlerinin ek görevler üstlendiği ve faaliyetlerinin giderek Avrupa düzeyinde yayıldığı bir ortamda sektörü düzenleyen yasal çerçevenin gözden geçirilmesi daha da önem arz etmektedir.

Endüstrinin profesyonelliğinin gelişmesine de yardımcı olacak söz konusu asgari

standartların, oluşturulması önemlidir. Böyle bir yaklaşım, üye ülkelerin yasal standartları arasındaki farklılıkların daha iyi anlaşılması ve potansiyel müşterilerin, alacağı güvenlik hizmetinin kaynağını belirlerken bilgi sahibi olmaları açısından gereklidir.¹²³

Asgari standartların oluşturulması, özellikle adli kayıtlar ve uygulama gibi konularla ilgili hassas bilgilerin değişimi kolay bir şey değildir.

1.1. Özel Güvenlik Endüstrisinin Faaliyet Alanı

Özel güvenlik endüstrisini düzenleyen yasa ve yönetmeliklerin karşılaştırılmasında veya daha doğru bir ifade ile uyumlu hale getirilmesinde karşılaşılan zorluklardan bir tanesi özel güvenlik şirketlerinin faaliyetleri konusunda birbirinden farklı uygulamalara sahip üye ülkelerin belirlediği faaliyet alanı tanımlamasıdır. Bu farklılıklar genellikle üye ülkelerin tarihsel, kültürel ve yasama geleneklerine dayanmaktadır; ancak, özel güvenlik kuruluşlarının faaliyet alanı, yukarıda belirtilen nedenlere bağlı olarak da geçen son birkaç on yılda tüm üye ülkelerde genişleme göstermiştir.

1.2. Yasal Düzenleme Düzeyi

Çeşitli yazarlar, özel güvenlik endüstrisini düzenleyen yasaların seviyesine bağlı olarak üye ülkeleri sınıflandırmaya çalışmıştır. Farklı yazarlar tarafından farklı sınıflandırmalar yapılmıştır. Bu farklı sınıflandırma, son yıllarda sürekli değişiklik gösteren yasalar dikkate alındığında böyle bir yaklaşımın ne denli zor olduğunu göstermektedir.

Brion ve Kaminski tarafından hazırlanan raporda, grup ülkeler üç farklı yasama sınıfına alınmıştır: bunlardan birincisi, kamunun art niyetli tedarikçilerden korunması amacıyla özel güvenlik endüstrisinin sorumluluk alanını sınırlandırmayı amaçladığı gözlenen Belçika, İspanya ve Lüksemburg gibi en sıkı yasalara sahip ülkelerdir. Aslında bunlar arasında Lüksemburg diğerlerine nazaran daha gevşek bir yasama sistemine sahiptir. Diğer taraftan özellikle Belçika ve İspanya’da bu alan sadece yerli girişimcilere bırakılarak ulusal sektör ve standartların dış rekabete karşı korunması yönünde uzun zamandan beri belirgin bir eğilim vardır. Ancak bu yaklaşım Avrupa Adalet mahkemesi tarafından kınanmıştır.¹²⁴

Brion ve Kaminski tarafından belirlenen ikinci sınıftaki ülkeler, Büyük Britanya ve

¹²³ Johnston, L., Regulation Private Security, U.K., 1992, s.3.

¹²⁴ Sherman, L., Policing Communities: What Works?, Chicago, 1986, s.372.

Almanya gibi yasaların nispeten daha az belirgin olduğu ve sektörün düzenlenmesinin, belili bir düzeye kadar pazarın ve endüstrinin düzenleyici kurullarına bırakılması eğiliminin hakim olduğu yasaların sıkı olmadığı ülkelerdir.

En son grupta bulunan ülkeler ise, orta seviyede yasama seviyesinin bulunduğu yukarıdaki iki uç arasında kalmış olan üye ülkelerdir. Fransa, İtalya ve Hollanda gibi ülkelerin, açık yasal çerçeveye sahip ancak fiili olarak sapmalara neden olan uygulama modellerine fazla ağırlık vermediği görülmektedir.

De Waard'ın (1997) beş gruplu sınıflandırma sistemi yukarıdaki sınıflandırmaya göre daha belirgin bir özellik arz etmektedir. Bu sınıflandırma şöyledir: (düzenleme öncesi Büyük Britanya ve İrlanda'nın sınıflandırılmasında kullanılan) müdahaleci olmayan düzenlemeye sahip ülkeler; (Almanya, Avusturya ve İtalya'nın durumunu tanımlayan) asgari dar düzenleme; asgari geniş düzenleme (Lüksemburg); (Danimarka, Finlandiya, Fransa, Portekiz ve İspanya'da görülen) kapsamlı dar düzenleme ve kapsamlı ve geniş düzenleme (Belçika).¹²⁵

Her ne kadar bu tür sınıflandırmalar, zamanın herhangi bir noktasındaki yasal düzenlemelerin durumunu gösterirken ve sektörün tarihsel gelişiminden etkilenirken (veya etkilerken) söz konusu asgari standartlarının karşılanması amacıyla farklı üye ülkelerin kat etmesi gereken mesafenin ve ulaşması gereken asgari standartları değerlendirebilmemiz açısından önemli bir başlangıç noktası olmaktadır.

Aşağıda bulunan tabloda (Tablo 1.) her üye ülkede endüstriyi düzenleyen yasa ve yönetmeliklerin önemli bölümlerine verilmiş aynı zamanda sektörün bazı önemli özellikleri belirtilmiştir. Aşağıdaki hususlarla ilgili olarak bu kısımda, endüstriyi düzenleyen bazı şartlar hakkında bilgiler bulacaksınız.

- Firmaların kuruluş şartları
- Sahiplerinin/yöneticilerinin geçmişleri hakkındaki sınırlandırmalar
- Personelin geçmişleri hakkındaki sınırlandırmalar
- Şirketler için performans şartları
- Eğitim ve öğretim için asgari şartlar
- Üniforma giyimini düzenleyen yönetmelikler
- (Ateşli) silahların kullanımını düzenleyen yasalar
- Köpeklerin kullanımını hakkındaki şartlar

¹²⁵ Law, J.K. , American Society for Industrial Security, 1989, s.2.

- Endüstrinin kontrolünü düzenleyen ve yaptırımları ile ilgili şartlar

Her bir başlık altında Avrupa Birliği düzeyinde yasaların uyum potansiyelini veya asgari standartların uygulanma potansiyelini değerlendirdik.¹²⁶

1.3.Kuruluş Şartları

Sektörde faaliyet gösteren şirketlerin, bir üye ülkede faaliyet göstermesi ile ilgili şartlar, genel olarak aşağıdaki hususların sağlanmasına yönelik olarak tasarlanmıştır:

- Mali açıdan güvenilir yapıya yönelik denetimler
- Şirketin sahibinin/yönetim kadrosunun saygınlığına yönelik denetimler

Birçok özel güvenlik hizmetlerinin hassas yapısı nedeniyle kuruluş şartları ve bunların uygulamaları, diğer ticari işletmelerin tabi olduğu kurallardan daha katıdır. Ulusal sınırların ötesinde hizmet vermek isteyen şirket için üye ülkelerin aradığı şartlar arasında bu nedenle önemli farklılıklar bulunmaktadır (Tablo 2).

1.3.1. İzinler

Üye ülkeler arasında özel güvenlik hizmeti vermek isteyen firmalar için yerine getirilmesi gereken şartlar farklılık göstermektedir. Birçok ülke, özel güvenlik şirketleri için bir izin sistemine sahiptir. Özel güvenlik endüstrisinin tabi olduğu belirli bir yasal düzenlemenin bulunmadığı ülkelerde (Avusturya ve Almanya), genel ticaret kanunu, yeni şirketlerin, mali açıdan sağlam olduğuna ve sahiplerinin/yönetim kadrosunun saygın bir geçmişinin olduğuna dair delilleri sunmasını şart koşmaktadır. Ancak, verilecek olan izinler için gerekli olan yasada belirtilen bilgilerin kapsamı ile izinlerin onaylanması uygulamasında aksaklıklar vardır.

1.3.2. Mali Açıdan Güvenilir Yapı

Avrupa Birliği düzeyinde asgari mali yeterlilik şartları oluşturulmak istense de ülkeler arasında ilgili bilgilerin nasıl tedarik edileceği bir sorun olarak gözükmektedir. Asgari şartların üye ülkelere kabul edilmesi, uygulama mekanizmasında güvenin tesis edilmesini gerektirmektedir. Özel güvenlik kuruluşlarına izin verilmesi, sakıncalı kişiler tarafından özel güvenlik şirketlerinin kuruluşunun önlenmesi amacıyla sahip ve yönetici kadrosunun geçmişlerinin araştırılması ile yakından ilgilidir.

¹²⁶ Hallcrest II. The State Of Security, American Society for Industrial Security , 1990, s.2.

1.3.3. Sahip ve Yönetim Takımının Geçmişleri Hakkındaki Sınırlandırmalar

Özel güvenlik şirketlerinin sahip ve yöneticilerinin geçmişleri hakkındaki yasal düzenlemeler ve yönetmelikler, genel olarak aşağıdaki hususlarla ilgilidir:

- Adli sicil kaydı
- Asgari yaş şartı
- Başka faaliyetlerinin de olması-bulunması
- Vasıflar
- Mali yeterlilik

Tüm ülkeler, hali hazırda özel güvenlik kuruluşlarının sahip ve yöneticilerinin geçmişleri hakkında bazı yasal düzenlemelere sahiptir. Ancak, uygulanan sınırlandırma seviyesi ile uygunluğun gösterilmesi şekilleri arasında bir dizi farklılıklar bulunmaktadır (Tablo 3).

1.3.4. Adli Sicil Kaydı

Tüm Üye Ülkeler, adli sicil kaydının bulunmaması şartını koymaktadır. Birçok durumda, bu soruşturma savcılıklar, bazı durumlarda da ticaret odaları veya özellikle personel yetersizliği dönemlerinde dürüstlüğü veya doğruluğu konusunda kafada soru işaretleri doğurmakla birlikte şirketlerin kendileri tarafından yapılmaktadır. Buna ilaveten, sadece bazı ülkeler, adli sicil kaydı ile ilgili olarak bazı ret kriterleri getirmiştir. Kimi ülkeler, kişilerin adli sicil kayıtlarına ulaşmasını reddetmekteyken, kimi ülkeler de cezai yaptırımlara veya hapis cezasına neden olanları çıkarmaktadır. Bu durumda, özel güvenlik hizmetleri ile ilgili suçlarla ilgiliyse düşük süreli hapis cezaları ret kriteri olarak kabul edilmektedir. Aynı zamanda adli sicil kaydı tetkikinin ne seviyede (diğer bir ifade ile ulusal veya yerel makamlar, sektör temsilcileri veya şirketlerin kendileri tarafında mı) yapılacağı konusunda önemli farklılıklar bulunmaktadır. Periyodik tetkiklerin, süreleri de önemli ölçüde farklılık arz etmektedir.

Bu alanda asgari standartların oluşturulmasında adli sicil kayıtları ile ilgili bilgilerin verilmesi konusundaki hassasiyet akılda tutulmalıdır. Buna ilaveten, belirli suçlara uygulanan cezai yaptırımlar arasındaki farklar ile kişisel adli kayıtlara hangi suçların dahil olduğu konusu da ayrıca ele alınmalıdır. Adli sicil kaydı uygulaması konusundaki yasaların uyumunun sağlanması, bu konudaki ilgili ülkelerin büyük ölçüde tercihlerine bağlı olacaktır.

1.3.5. Başka Faaliyetler

Birçok üye ülke, özel güvenlik şirketi yönetiminin, bazı alanlarda da faaliyet göstermesini sakıncalı bulmaktadır; bu nedenle, özel güvenlik şirketlerinin sahip ve yönetiminin belirli alanlarda da faaliyet göstermesini yasaklamaktadır. Örneğin, hem özel tahkikat hizmet verme hem de resmi görevli olarak çalışma. Ancak bazı ülkelerde hali hazırda böyle bir uygulama bulunmamaktadır. Söz konusu faaliyetlerin gizlilik ilkesi üzerindeki etkisi dolayısıyla bu alandaki yasaların uyumu da üye ülkelerin tercihlerine bağlı gözükmemektedir.

1.3.6. Yaş Sınırı

Yaş sınırı, birçok ülke tarafından belirlenmiştir. Genellikle bu sınır 18 olmakla birlikte Belçika ve Danimarka'da yönetim kadrosu için yaş sınırı sırasıyla 21 ve 25'dir.

1.3.7. Eğitim

Son olarak sadece çok az sayıda ülke, sektörün profesyonelleşmesi amacıyla özel güvenlik kuruluşlarının sahip/yöneticilerinin, mesleki eğitiminin bulunmasını öngörmektedir; orta vadede yönetim kadrosunun zorunlu temel eğitim şartının getirilmesi gerekecektir. Aynı şart, çalışan personel için de geçerli olacaktır.¹²⁷

1.4.Çalışanların Geçmişleri Hakkındaki Sınırlandırmalar

Özel güvenlik şirketleri ile ilgili olumsuz haberlerin çoğu, çalışanların performansı veya fiilleri ile ilgilidir. Sektörle alakalı ses getiren başlıklar ise koruma görevlilerinin işledikleri suçlarla ilgilidir. Özel güvenlik şirketlerinde çalışan personelin geçmişleri ile ilgili katı yasa ve yönetmelikler bu nedenle bu alandaki düzenlemelerin ana konusunu teşkil etmektedir. Özel güvenlik şirketlerinin çalışanları hakkındaki yasal düzenlemeler ve yönetmelikler, sahip ve yöneticilerinin geçmişleri hakkındaki yasal düzenlemeler ve yönetmeliklerle benzerlik göstermektedir ve genel olarak aşağıdaki hususlarla ilgilidir:

- Adli sicil kaydı
- Asgari yaş şartı
- Başka faaliyetlerinin de olması-bulunması
- Vasıflar

Tüm ülkeler, hali hazırda özel güvenlik kuruluşlarının çalışanları geçmişleri

¹²⁷ Johnston , L., Regulation Private Security, s.80.

hakkında bazı yasal düzenlemelere sahiptir. Ancak, uygulanan sınırlandırma seviyesi ile uygunluğun ibraz şekilleri arasında bir dizi farklılıklar bulunmaktadır(Tablo 4).

1.4.1. Adli Sicil Kaydı

Tüm Üye Ülkeler, adli sicilini araştırılmasını şart koşturmaktadır. Birçok durumda, bu araştırma savcılıklar, bazı durumlarda da ticaret odaları veya özellikle personel yetersizliği dönemlerinde dürüstlüğü veya doğruluğu konusunda kafada soru işaretleri doğurmakla birlikte şirketlerin kendileri tarafından yapılmaktadır. Buna ilaveten, sadece bazı ülkeler, adli sicil kaydı ile ilgili olarak bazı ret kriterleri getirmiştir. Kimi ülkeler, kişilerin adli sicil kayıtlarına ulaşmasını reddetmekteyken, kimi ülkeler de cezai yaptırımlara veya hapis cezasına neden olanları çıkarmaktadır. Bu durumda, özel güvenlik hizmetleri ile ilgili suçlarla ilgiliyse düşük süreli hapis cezaları ret kriteri olarak kabul edilmektedir. Diğer taraftan ret kriterleri tam anlamıyla belirlenmemiş ve “uygun personelin” istihdamı örneğinde olduğu gibi şartlar anlaşılır şekilde konulmamıştır. Aynı zamanda adli sicil kaydı tetkikinin ne seviyede (diğer bir ifade ile ulusal veya yerel makamlar, sektör temsilcileri veya şirketlerin kendileri tarafında mı) yapılacağı konusunda önemli farklılıklar bulunmaktadır. Periyodik tetkiklerin, süreleri de önemli ölçüde farklılık arz etmektedir. Bu alanda asgari standartların oluşturulmasında adli sicil kayıtları ile ilgili bilgilerin verilmesi konusundaki hassasiyet akılda tutulmalıdır. Buna ilaveten, belirli suçlara uygulanan cezai yaptırımlar arasındaki farklar ile kişisel adli kayıtlara hangi suçların dahil olduğu konusu da ayrıca ele alınmalıdır. Adli sicil kaydı uygulaması konusundaki yasaların uyumunun sağlanması, bu konudaki ilgili ülkelerin büyük ölçüde tercihlerine bağlı olacaktır.

1.4.2. Diğer faaliyetler

Birçok üye ülke, özel güvenlik şirketi yönetiminin, başka alanlarda da faaliyet göstermesini sakıncalı bulmaktadır; bu nedenle, özel güvenlik şirketlerinin sahip ve yönetiminin belirli alanlarda faaliyet göstermesini yasaklamaktadır. Örneğin, hem özel araştırma hizmet verme hem de resmi görevli olarak çalışma. Ancak bazı ülkelerde hali hazırda böyle bir uygulama bulunmamaktadır. Söz konusu faaliyetlerin gizlilik ilkesi üzerindeki etkisi dolayısıyla bu alandaki yasaların uyumu da üye ülkelerin tercihlerine bağlı olacaktır.

1.4.3. Yaş Sınırı

Yaş sınırı, birçok ülke tarafından belirlenmiştir. Genellikle bu sınır 18 veya yasal reşitlik yaşı olmaktadır.

1.4.4. Eğitim

15 üye ülkeden yedisi, koruma görevlilerinin, temel eğitimden geçmesini şart koşmaktadır. Diğer ülkelerde eğitim gönüllüdür. İlerideki bölümde de görüleceği gibi temel eğitim saatleri ve içeriği, bir üye ülkeden diğer üye ülkeye farklılık göstermektedir. Benzer olarak, eğitmenlerin ve eğitim kuruluşlarının yeterlilik sertifikası edinme şartları da farklılık göstermektedir. Sektörün profesyonelleşmesi amacıyla eğitim konusunda zorunlu asgari standartların oluşturulması, tercihe bağlı olacağı görülmektedir. CoESS ve Uni-Europa, koruma görevlilerinin temel eğitim standartlarının geliştirilmesi sürecine katkıda bulunabilir.¹²⁸

1.5. Performans Şartları

Birçok ülkenin hali hazırda, şirketlerin faaliyetlerini resmi makamlar eliyle denetleyebilecekleri şirketlere yönelik performans şartları ile ilgili belirli şartları bulunmamaktadır. Sadece birkaç Avrupa ülkesi emniyet veya diğer yetkili makamlara yıllık raporların sunulması şartını getirmiştir. Yıllık raporların sunulmasının, Avrupa seviyesinde asgari şart olup olmaması değerlendirmesi, resmi makamların, söz konusu raporlara dayanarak mı denetimleri gerçekleştireceği hakkındaki tartışmaya tabidir .

(Tablo 5).

1.6. Eğitim

Üye ülkeler arasında şartların en çok değiştiği alan eğitim konusudur (Tablo 6). Eğitim, sektörün imajı ve profesyonelleşmesi ile ilgili fakat aynı zamanda da kalifiye işgücünün hareket özgürlüğü eksikliği dolayısıyla dolaşım özgürlüğü ile ilgili problemlere sahiptir. Üye ülkeler arasındaki farklar aşağıdaki hususlarla ilgilidir:

- Eğitim zorunlu mu yoksa isteğe bağlı mı?
- Sınav gerekli mi?

¹²⁸ John G. Grant. ‘Principal of the Institute of Professional Investigator’ Report on The Discussion Paper On the Private Security Industry. England, 1992, s.3.

- Şartlar zorunlu sürekli eğitim için mi konuldu?
- Eğitimcileri ve eğitim kuruluşları ne gibi bir düzenlemeye tabidir?

1.6.1. Temel Eğitim

15 Avrupa Birliği üyesi ülkeden sadece 7 si, özel güvenlik elemanları için zorunlu eğitimi şart koşturmaktadır. Diğer üye ülkelerde bu eğitim isteğe bağlıdır. Temel eğitimin zorunlu olduğu üye ülkelerde bile saat ve eğitim içeriği önemli farklılık arz etmekte ve ders saatleri 40–240 saat arasında değişmektedir. Çeşitli ülkelerde gerekli olan eğitim seviyesi, yapılacak özel göreve dayanmaktadır (örneğin, ateşli silah taşıyan veya köpekle birlikte güvenlik hizmeti verecek kişilerin ek eğitim alması gerekmektedir).

Sektörde profesyonelleşmenin sağlanması amacıyla farklı üye ülkelerde geçerli olan asgari ve azami seviyelerin ortasında zorunlu temel (teorik ve pratik) eğitim şartının Avrupa düzeyinde uygulanması gerekli görülmektedir. CoESS ve Uni-Europa tarafından geliştirilen eğitim materyalleri, bu alanda bir başlangıç noktası teşkil edebilir. Her bir ülkede koruma görevlileri için gerekli olan eğitimin kapsamı ve seviyesi hakkındaki bilgiler, müşterilerin özel güvenlik hizmeti alırken daha bilgili bir şekilde karar verebilmelerinin sağlanması amacıyla herkese açık olmalıdır.

1.6.2. Sınavlar

Zorunlu eğitim şartının geçerli olduğu ülkeler, eğitim görenlerin her eğitim modülü sonrasında veya kurs sonunda sınavdan geçmeleri şartını getirmişlerdir. Bazı durumlarda alınan sertifika, zaman sınırına tabi olup bu şekilde mesleki becerilerin sürekli olarak geliştirilmesi amaçlanmıştır. Sektörde profesyonelleşmenin sağlanması amacıyla mesleki vasıflarının kanıtlanması şartı getirilmelidir. Uzun vadede, Avrupa seviyesinde yeterlilik veya karşılıklı tanıma sınavlarının yapılması düşünülmelidir.

1.6.3 Sürekli Eğitim

Hali hazırda sadece Belçika ve İspanya, zorunlu sürekli eğitim şartını getirmiştir (Belçika'da her 5 yılda 12 saat ve İspanya'da her 3 yılda 75 ders saati). Diğer tüm üye ülkelerde sürekli eğitim isteğe bağlı. Sektördeki hızlı işlevsel ve teknolojik yenilikler ışığında, çalışan ve yönetim kadrosunun becerilerinin düzenli olarak geliştirilmesi ilgili Avrupa seviyesinde bir düzenleme ele alınmalıdır. Danimarka, yakın bir zaman önce endüstride kariyer sahibi olmak isteyen kişiler için bir ileri eğitim programı oluşturmuştur. Böyle bir programın diğer üye ülkelerde de geliştirilmesinin desteklenmesi gerekir.

1.6.4. Eğitimcilerin ve Eğitim Kuruluşlarının Yeterlilik Sertifikası

Bazı ülkeler, mali ve kalite kontrollerinin yapılabilmesi amacıyla eğitimcilerin ve eğitim kuruluşlarının devlet veya endüstri yeterlilik sertifikası alması şartını getirmiştir. Müfredat, genellikle endüstriyi temsil eden organizasyonlarla işbirliği içinde hazırlanmakta böylelikle de sektördeki gelişmeler eğitim programlarına dahil edilebilmektedir. Birçok durumda işverenler, temel eğitim masraflarını karşılamakta bazen de devlet yardımı yapılmaktadır. Bazı durumlarda koruma görevlileri, kendi eğitim masraflarını kendileri karşılamaktadır.¹²⁹

1.7.Üniforma/Ekipman

Üniforma konusundaki uygulamalar üye ülkeler arasında farklılık göstermektedir; ancak birçok ülke, özel güvenlik görevlilerince üniforma kullanımını zorunlu tutmaktadır. Genellikle özel güvenlik şirketleri, tutuklama yetkisinin kullanımı ile ilgili olarak kamu düzeni görevlilerinin sahip olduğu haklara sahip değildir. Birçok üye ülkenin yasalarında açıkça özel güvenlik görevlilerince giyilen üniformaların, polis veya asker gibi kamu düzeni görevlileri tarafından giyilen üniformalardan tamamen farklı olmasını belirtilmiştir. (Tablo 7).

Koruma görevlisinin aktif olup olmamasına, güvenliği sağlanan yerin niteliğine göre üniforma şeklinin işin mahiyetine göre değişiklik gösterdiğinden dolayı bu alandaki şartlar sadece ayırımın yapılabilir olması konusu ile ilgili olmalıdır (aynı zamanda yurtdışında faaliyet gösteren şirketin faaliyetin gösterildiği üye ülkedeki ilgili şartlara uyması gerektiği belirtilmelidir).

1.8.(Ateşli) Silah Taşıma ve Kullanma

Üye ülkeler arasında farklılıkların belirgin olduğu diğer önemli bir alan ise ateşli silahların taşınması ve kullanılması hakkında şartlar ile ilgilidir. Bu farklar aşağıdaki hususlarla ilgilidir:

- Koruma görevlilerinin, ateşli silah taşıma izni var mı ve hangi durumlarda bunları kullanabilirler?
- İzin gerekli mi?
- Görev dışındayken ateşli silahların saklanması ile ilgili sınırlandırmalar var

¹²⁹ Peter H.Jones, ‘‘ The Real Professional Investigator’’ , Red Book,England, 1992, s.88.

mı?

- Ateşli silah taşıyan güvenlik görevlilerine yönelik özel eğitim mevcut mu?

Bu alandaki farklılıklar, sınır ötesi faaliyetlerde önemli problemler doğurabilecektir. Bu nedenle ateşli silah taşıma ile ilgili ulusal şartlar gözetilmeli ve izin ve eğitim konusunda asgari standartlar belirlenmelidir (Tablo 8).

Birçok ülkede güvenlik görevlilerince ateşli silahların taşınması tamamen yasaktır (Danimarka, İrlanda, Hollanda ve Birleşik Krallık). Bu gibi sınırlandırmalar genellikle tarihsel ve kültürel faktörlerden ortaya çıksa da ateşli silahların taşınmasına yönelik Avrupa Birliği düzenlemesi mümkün görülmemektedir. Ancak, taşınması ve kullanımına izin verildiği ülkelerde izin, kullanım ve eğitim ile ilgili asgari şartların oluşturulması, potansiyel hukuki karmaşanın bertaraf edilmesi için gereklidir.

1.8.1. İzin

Ateşli silahların taşınmasına ve kullanımına izin veren birçok ülkede, iznin reddedilmesi nedenleri farklılık gösterse de izin her bir silah için gereklidir. İzni veren makam da ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir.

1.8.2. Ateşli Silahların Saklanması

Sadece Belçika hali hazırda görev dışındayken ateşli silahların özel düzenlemeye tabi cephaneliklerde saklanmasını gerektiren bir düzenleme getirmiştir. Birçok ülke ateşli silah kullanımına belirli alanlarda izin vermektedir (genellikle taşınan nakdi değerlerin ve kişilerin veya askeri yerleşimlerin korunması).

1.8.3. Eğitim

Ateşli silahların taşınmasına izin veren birçok ülke, bu tür silahları taşıyacak olan güvenlik görevlilerinin belirli bir eğitimden geçmesini şart koşmaktadır. İzin alınması için de eğitim bir ön şarttır. Farklılık gerekli olan eğitimin süresidir. Kamu güvenliği açısından bu alanda asgari standartların oluşturulması önem arz etmektedir.¹³⁰

1.9. Köpeklerin Kullanımı

Tüm AB üyesi ülkeler, belirli görevlerde köpeklerin kullanımına izin vermektedir. Farklılık, gerekli olan izinlerde ve köpektен sorumlu kişilerin eğitimleri ile ilgilidir. Bu

¹³⁰ Madden, K., Guard Control System Of Austrian, England, 1992, s.77.

alanda asgari standartların oluşturulması bu nedenle tercihe bağılı olarak gözükmektedir (Tablo 9).

1.10.Devlet Kontrolü ve Yaptırımlar

Birçok ülke, ulusal, bölgesel ve yerel resmi makamlara izni iptal etme yetkisi vermiştir. Ancak tüm ülkelerde, iznin iptalini gerektiren kriterler aynı değildir. Bu alanda asgari standartlar oluşturulabilir ve potansiyel müşteriler farklılıklar konusunda bilgilendirilebilir. (Tablo 10).

2.İNGİLTERE DE EĞİTİM

2.1. SIA

SIA güvenlik teşkilatı otoritesidir. Bağımsız bir organizasyon olan teşkilat, özel güvenlik teşkilatı kanunu 2001 altında hükümet tarafından kurulmuştur.

SIA güvenlik sanayisinin servis kalitesini ve standartları yükseltmekle sorumludur. Bu amacı gerçekleştirmek için SIA İngiltere ve İrlanda'da özel güvenlik alanında belirli sektörlerde çalışanlar için yeni lisans alma yükümlülüğü getirmiştir. Yönetim kurulu başkanı ve üyeleri devlet bakanı tarafından atanır.

Yeni lisans alma şartı, özel sektör teşkilatında kötü eğitim veya uygunsuz koşulları önlemeye yardımcı olmak için kanun tarafından uygulanır. Amaç, özel güvenlik kurumlarında yer alan her bir çalışanın hem yeterli bir eğitim hem de uygun ve doğru insanı göstereceği performansa göre uygun pozisyonda yer almasını sağlayarak toplumun güvenliğini daha garanti altına almaktır.¹³¹

2.2. Onaylanmış Yüklenici Planı

SIA, 2005 in sonuna kadar, onaylanmış yüklenici planını(ACS) tanıştıracaktır. Bu plan, amacı özel sektör teşkilatında performans standartlarını yükseltmek olan ve yeni fırsatların gelişmesine sağlayacak gönüllü bir girişim olacaktır. ACS onay belgesini almanın şirketlere olan yararlarından biri de, PSIA'nın 4. bölümünde belirtilen koşulları karşılayan, onaylanmış eğitim programlarını başarıyla tamamlayan personelin başvuru işlemleri devam ederken özel istisnalara tabi olunabilmeleridir.

¹³¹ Jean Gleizal, Gatti Domench, Claude Journes, Batı Demokrasilerinde Polis. Çev: Mustafa Kandemir, 2000. Fransa Üniversite Yay., s.345.

Onay belgesi daha önceden belirlenen standartlara ulaşıldığı vakit verilmiş olacaktır. Şirketler, başarılı olduklarında onaylanmış yüklenici planlarını reklâmlarında kullanabileceklerdir. Bütün onaylanmış yükleniciler ulaşılmış olunan standartların devam edip etmediği düzenli olarak değerlendirilecektir.

İşveren ize veya şirketinize özel güvenlik teşkilatı kanunu 2001'in 4 bölümünde belirtilen bir muafiyet verilmedikçe, güvenlik teşkilatı otoritesi lisansı olmadan herhangi bir güvenlik alanında çalışmak İngiltere ve İrlanda da cürüm sayılmaktadır. Bu muafiyet yalnızca çalıştığınız şirkete yahut işverenin SIA tarafından onaylanmış üstlenici durumunda olmalı ve bölüm 4te yer alan diğer koşulların karşılanmış olması gerekmektedir. Lisanssız olarak çalışılması halinde suç işlenmiş olup, 5000 pound veya 6 ay hapis yada ikisi birden ceza alınabilmektedir.

2.3. Lisanslı Personel

Tablo 11'de hangi sektörlerde ve işlerde lisansın gerektiğini ve ne zaman lisansın zorunlu olduğunu göstermektedir.

2.4. Eğitim

Akif güvenlik ve kapı koruma pozisyonlarına SIA sertifikası için başvurmadan önce istediğin sertifikaya ilişkin onaylanmış eğitim aldığını göstermek zorundadır.

Eğitim yükümlülükleri pasif personelinin başvurması için gerekli olmayıp sadece kimlik kontrolü, sabıka kaydı kontrolü vb kriterleri taşıması yeterlidir. Eğitim standartlarının korunmasında SIA, teşkilatta çalışanlarının rollerinin değişmesi ve yetenek ve bilginin gelişmesi ihtiyacı yüzünden kurulmuştur. SIA eğitim kursu, nitelikleri ödüllendirme veya fon sağlamaz fakat bunların kendi adına yapılmasını sağlar.¹³²

2.4.1. Güvenlik Görevlisi Lisans Eğitimi

İki aşamada yapılır.

Bölüm I- Bilgi tabanlı eğitim ve değerlendirme (22 ½ saat)

- Güvenlik görevlilerinin rolü ve sorumluluğu
- Müşteriyi koruma ve sosyal yetiler
- Yangın güvenliği

¹³² Lawrance S., Policing Communities: What Works?, The Univecity Of Chicago, 1986, s.372.

- Sağlık ve güvenlik
- Kazalarla ve acil durumlarda yapılacak işlemler
- Kanunlar
- Anahtarlar ve aletlerin kontrolü için prosedürler
- Görev talimatları
- Raporlama

Bölüm II- Pratik senaryo tabanlı eğitim ve değerlendirme (7 ½ saat)

- İletişim yetisi
- Uyuşmazlık, çatışma yönetimi

Eğitim genellikle 4 gün içinde, günde 7,5 saat olarak verilir. Ancak eğitim hafta sonları ve akşamları da yapılabilir.

2.4.2. Kapı Denetçisi Lisans Eğitimi

Eğitim 2 aşamada verilir.

Bölüm I -Kapı denetçisinin rolü ve eğitim sorumlulukları(15 saat)

- Kapı denetçisine uygun davranış
- Medeni ve Ceza Kanunu
- Arama ve yakalama yönetmeliği
- Uyuşturucu dikkati
- Olay yeri inceleme ve suç mahallini kuruma altına alma
- Eşit fırsat ve ayrımcılık dersi
- İşte güvenlik ve sağlık
- Acil durum prosedürü

Kapsayan dersler alırlar.

Bölüm II- iletişim yetileri ve uyuşmazlık yönetimi(15 saat)

- Uyuşmazlık risklerini azaltma ve kapı girişinde girişi yasaklama yöntemi
- Olayların nasıl geliştiğini ve bunlarla mücadele yöntemleri
- Yakalama hakkındaki kanunu anlama¹³³

2.4.3.Nakit ve Değerli Eşyaları Taşıma Eğitimi

Bu eğitim iki bölümden oluşmuştur ve eğitimi süresi minimum 35 saattir.

Bölüm I- Nakit transferi: Teşkilatın anlatımı

¹³³ Madden, K., Guard Control System Of Austrian , s.78.

- Amaç: çalışanlara onların pozisyonları ve rolleri hakkında bilgi verme
- Hedef: Bu eğitimin sonunda
- Değerli eşyaları taşıma alanlarını tanımlama
- Değerli eşyalar ve nakit taşımanın kollarının belirtilmesi
- Çalışma kuralları, prosedür ve getirileri, şartları medeni kanun, cinsiyet ayrımcılığı kanunu vb anlatılması
- Güvenlik şirketiyle personeli arasındaki iletişim,
- Güvenir bir çalışma ortamı için uyulması gereken şirket kuralları
- Sağlık ve güvenliğin sürdürülmesi için işçi ve işverenin sorumlulukları
- Yangın güvenliğini sağlama yolları
- Şirket politikası ve müşteri memnuniyeti
- Kalite yönetimi konularında bilgi sahibi olunmuş olacak

Bölüm II- Nakit Transferi: Transfer işlemlerinde uzmanlaşma

- Amaç: Şirkette çalışanların görevlerini etkili ve profesyonel olarak yapmasını sağlamaktır
- Nakit ve değerli eşyaları transfer endüstrisini anlama ve müşterilerle ilişkilerine göz atma
- İngiltere yasaları anlama ve ilgili diğer ülke yasalarının çalışanlara etkileri
- Planlama ve gezi hazırlama
- Aracı Yükleme ve boşaltma
- Transfer araçlarının Yönetimi
- Operasyonel güvenliğe bağlı olma
- Acil durumlara ve olaylara müdahale
- İletişim mükemmelliği
- Sağlıklı ve Güvenilir riske katkıda bulunma ve minimize etme
- Müşterilere pozitif bir etki verme

2.4.4. Kamu Alanını Gözetleme Eğitimi

Eğitim pratiğe ve teoriğe dayalı eğitim ve değerlendirme 30 saat

- Gözetleme personelinin ve diğer personelin rolleri ve sorumlulukları
- Yasa uygulamaları, prosedür ve rehberlik

- Gözetleme ekipmanları ve operasyonları
- Kontrol odası iletişimi ve giriş kontrolü
- Yasalar
- Olaylarla ilgilenme
- Gözetim teknikleri
- Yangın ve acil durum prosedürü
- Sağlık ve Güvenlik

Yukarıdaki konuların eğitimleri günde 7,5 saat olmak üzere 4 günde veya hafta sonlarını da kaplayan daha esnek çalışma saatleri yahut akşam seansları olmak üzere verilirler.

2.4.5. Yakın Koruma Eğitimi

Teorik ve pratik eğitim toplam 150 saat sürmektedir.

- Rollerin tanıtımı ve yakın koruma çalışanlarının sorumlulukları
- Tehdit ve risk değerlendirme
- Dikkatli takip
- Operasyonel planlama
- Personel arası iletişim
- Yakın koruma çalışma takımı
- Keşif
- Yakın koruma teknikleri
- Yön tayini
- Araç teknolojiyle yakın korumayı kullanma
- Olaylar ve ikilemler
- Güvenliğe dayalı buluşma
- İletişim ve uyuşmazlık yönetimi yetileri

150 saate ek olarak ilk yardım sertifikası olmayan adaylar için ayrı ilk yardım kursu da verilir.¹³⁴

3. DANİMARKADA ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATLARI

¹³⁴ Tugay T., Güvenlik Hizmetlerinde Etkinlik, Özel İhtisas Komisyonu Üye Raporu, Polis Dergisi, Yıl: 6, Sayı:22, s.188.

Danimarka da özel güvenlik teşkilatlarının tarihçesi çok eskidir. Bu iç güvenlik meselelerinin şerif türü bir nevi özel eller vasıtası ile sağlandığı bu ülkelerin yapısından kaynaklanmaktadır.

Ancak modern anlamıyla bu günkü özel güvenlik kurumlarının temelini Danimarka Parlamentosunun 1926 yılında çıkardığı ve her Belediyenin yangınların önlenmesi için Motorlu bir itfaiye teşkilatına sahip bulunması ve bu işin ya Belediyece bizzat örgütlenmesi veya bu işi yapabilecek özel kişi veya kuruluşlar kanalı ile bu kurumların oluşturulmasını isteyen yasası teşkil etmektedir. Yerel yönetimlerin çok güçlü olduğu ve birçok hizmetlerin Belediyelerce sağlandığı bu Ülkede zaten geleneksel olarak var olan özel güvenlik teşkilatları bu yol ile bir anlamda kamudan kaynak aktarılma suretiyle güçlendirilmişlerdir. Daha ileri safhada oldukça geniş bir teşkilatlanmayı ve uzmanlaşmayı gerektiren bu sektör başta raporumuzun konusunu teşkil eden FALCK olmak üzere birkaç kurumun tekeline geçmiş aynı zamanda görev alanı da sürekli gelişme göstermiştir. Zaman içerisinde yine büyük ölçüde yerellik arz eden sağlık trafik hizmetleri gibi birçok hizmet gerek Belediyeler gerekse Adalet Bakanlığı ve diğer kuruluşların bu kurumlarla yaptıkları anlaşmalar çerçevesinde bazı hizmetler bu kuruluşlara devredilmiş bir noktada özelleştirilmiştir.¹³⁵

3.1. Faaliyet Alanları

Bugün özel güvenlik kuruluşlarının faaliyet alanına giren görevler şunlardır.

- 1- İtfaiye hizmetleri (Bu hizmetler Belediyeler adına yürütülür.)
- 2- Ambulans hizmetleri (Burada müşteriler Sağlık Bakanlığı, Belediyeler, özel kişi ve kurumlar olmaktadır.)
- 3- Güvenlik hizmetleri (Bu alan çok geniştir. Kamu kurumları özel kişi ve kuruluşlar ve hatta Polis örgütü müşteriler arasındadır. Burada genelde emlakın sabotaj, yangın ve hırsızlık gibi olaylardan korunması için koruma personeli ile koruma, alarm, elektronik kilit sistemleri vs. gibi araçlarla koruma faaliyetleri akla gelebilir. Bugün Danimarka Polis binalarının alarm ve kartlı elektronik anahtar sistemleri bile özel güvenlik kurumlarınca sağlanmaktadır.)
- 4- Toplumsal olaylarda polis adına barikatlar kurulması kalabalık için alan sınırlayıcı düzenlemeler yapılması konusu bile bu kuruluşlarca yapılmaktadır. Ancak son zamanlarda

¹³⁵ Von M., Bureaucracy, Arlington House, New York, 1969, s.23.

özel güvenlik kurumu personelinin bağlı okluğu sendika, kurumla yaptığı sözleşmede üyelerinin Polisin kontrolüne girmek durumunda kaldığı bu alanda çalıştırılmamasını şart olarak koymuştur.

5- Terkedilmiş çalıntı araç ve eşyaların Polis adına toplanması.

6- Trafik kazasına karışan araçları Polis adına çeker.

7- Trafik kazalarında ilkyardım hizmetlerini verir, cesetleri kaldırır, yaralıları sağlık kuruluşlarına nakleder.

8- Yoğun kış şartları ve diğer afetler sırasında karayollarının trafiğe açılması çalışmaları yapar, O sırada Askeri birliklerle de işbirliği yapar. Yine aynı şekilde tabii afetlerde de askeri birliklerle işbirliği yapar ancak konu ticari bir yön içermez ve istisnaidir ve kuruluşun Askeri alanla ilişki içine girdiği tek istisnadır.

Ayrıca özel sözleşmelere dayanarak,

9- Yaşlı ve bakıma muhtaç olanlara verilen hizmetler.

10-Araçları arızalanarak yolda kalanlara

11 -Psikolojik kriz hallerinde yardım

12-Acil hallerde doktora götürme

13- Hastaneden eve nakletme

14- Acil ilaçların eczaneden temin edilip getirilmesi

15- Evcil hayvanlarla ilgili her türlü hizmetler.

16- Çeşitli riskler için yedek anahtarların emanette muhafazası. İçerde unutma Kaybetme gibi

17-Hırsızlık, yangın, su baskınında zarar gören yerlerin tamiri

18-Çocuklarına süt vermesi gereken ancak süt salgılama problemi olan annelere bu durumu gidermek için geliştirilen makine ile hizmet vermek

19- Çevreye büyük zarar veren kullanılmış piller ve benzeri atıkları toplayarak güvenli şekilde yok edilmesini sağlamak

20- Ağır hastalık ve ölüm olaylarında hizmet vermek

Bu listenin daha da uzatılması mümkün ve her gün bu kurumlar yeni bir hizmet çeşidiyle müşterilerinin karşısına çıkıyorlar.

Bugün Danimarka genelinde Özel Güvenlik Hizmetlerinin yarısını vermekte olan FALCK adlı kurumun ayrıca oluşturduğu Çocuk Kulübü vasıtasıyla çocukların bu konularda duyarlı olması sağlanmaktadır.

3.2. Üniforma

İtfaiye: Kırmızı renk

Ambulans: Beyaz renk

Güvenlik: Lacivert renk üniforma giymektedir.

Üniformalar karakteristiktir. Diğer kurumlarınkine benzemez.

Personel kesinlikle silah taşıyamaz. Ancak cop, kelepçe gibi araçlar taşıyabilirler. Bu ülkenin özel şartlarına uygundur. Polisin bile hafif nitelikli tabancalar taşıdığı bu ülke için bu normaldir.

3.3. Denetim

Tamamen kâr amaçlı özel kuruluşlar olan ve yılın 365 günün 24 saati hizmet veren bu kuruluşların denetimi piyasa şartları içerisinde müşterilerce kendiliğinden yapılmaktadır. Gerekli hallerde polis Kurumun Haber merkezine olayı bildirir ve yardım ister ve bu sistem ahenk içinde çalışır. Bunun dışında denetim kurumun kendi hiyerarşisi içinde yapılır.

3.4. Personel Seçimi ve Eğitim

Daha önceleri genellikle Polis ve Asker kökenli veya askerliğini yapmış belli eğitim düzeyi ve sanatsal beceri veya meslek sahibi sağlıklı ve uzun boylu kişiler bu kuruluşlarca alınarak istihdam edilecekleri hizmetlere göre kurumca eğitime tabi tutularak istihdam edilmekte ve bu süreç hizmet boyunca devam ettirilmekte iken son yıllarda Eğitim Bakanlığı yeni bir proje başlatarak liseyi bitirip üniversite eğitimine gidemeyen gençler için bu sahada 4 yıl eğitim süreli meslek okulları organize ederek bu sahaya eğilimi olan gençlere bu eğitimi vermeye başladı ancak bu konudaki harcamalarla özel Güvenlik kurumlarının ilgisi yok ve mezunlara iş garantisi vermiyor fakat anlaşma gereği ihtiyacı olan personeli bu eğitime sahip kişilerden seçiyorlar.

3.5. Uluslararası İlişkiler

FALCK (Danimarka'nın en büyük Özel Güvenlik Kuruluşu) tamamen ticari nitelikli bir kuruluş olup hizmetlerinin gerektirdiği hava yolu dahil çok geniş personel ve servis ağına ve son derece profesyonel personele sahiptir. Bu nedenle daha çok kar maksadıyla uluslararası pazara açılmış bugün Almanya İsveç, Macaristan Baltık ülkeleri ve Polonya da faaliyetler yapmakta ve hizmetler vermektedir. Anılan kuruluş yetkilileri 5–6

yıl kadar evvel Sağlık Bakanlığımızın ambulans hizmetleri için kendileri ile görüşmeler yaptığını ifade etmişlerdir.

3.6. Değerlendirme

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere sosyal hayatın bütün alanlarının serbest piyasa koşulları altında belirlendiği bu ülkede denetimi yine piyasanın kendisinin etkin bir şekilde yerine getirdiği ve bu nedenle her alanın nasıl denetleneceği konusu kimsede endişeye sebep olmamaktadır.

Yine yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi özel güvenlik sisteminin kuruluş yetki denetim görev alanları gibi konular düzenleyen temel bir hukuki metin olmadığı halde sistem toplumdaki konsensüs içerisinde aksamadan çalışmakta ve sorunlar çıkmamaktadır.

Ancak ülkemizde çoğu kez yasalar güçlü ayrıntılı ve mükemmel olduğu ve hatta Avrupa ülkelerinden daha iyi olduğu halde sonuçlar başarılı olmamaktadır. Burada tatbikattaki başarının nedenlerinin yasalardan çok toplumsal yapıda olduğunu göstermektedir.

Ayrıca çok ilgi çekici bir diğer noktada Ülkemizde Polisin yaptığı birçok işin bu ülkelerde bizzat Polisin kendisi tarafından esas yapması gereken işlere daha çok vakit ve kaynak ayırmak amacıyla özel güvenlik kurumlarına devredilmiş olmasıdır. Bu nedenle zaten ülkemizde iş yükü çok ağır olan teşkilatımızın bu yükü çoğunlukla Güvenlik hizmetinin karakteri dışındaki idari hizmetlerle daha da ağırlaştırılmaktadır.

Bu nedenle ülkemizde henüz gelişen ve çoğu silahlı olarak faaliyet gösteren özel güvenlik teşkilatlarının iyi organize edilmesi gerekli ve zorunlu olmakla birlikte bu konuda teşkilatımıza ek yükler verilmesinin esas hizmetimizde aksaklıklar yaratacağı değerlendirilmektedir.¹³⁶

4. AVUSTRALYA'DA GÜVENLİK HİZMETLERİ İLE İLGİLİ OLARAK TALEP EDİLEN BİLGİ ROL VE SORUMLULUK

Avustralya Güvenlik Servisi, koruyucu güvenlik hizmetleri alanında Milletler topluluğu Hükümetlerine bağlı, uzman kolluk gücü birimdir.

Avustralya Güvenlik Servisi (APS) aşağıda yer alanların korunmasından sorumludur:

— Canberra'da bulunan Parlamento

¹³⁶ Kakalik, J., S., Wildhorn Sorrell: The Rant Report. Santa Monica, California, 1971, s.18.

— Başbakan ve Genel Vali'nin rezidansları

— Avustralya'daki havaalanları

—Kuzeyde Pine Gap, Güney'de Nurrungar ve Kuzey Batı'da bulunan Avustralya-ABD Ortak Savunma müstemilatları.

Ayrıca APS Güney Batı Galler, Victoria ve Batı'daki Milletler Topluluğu Göçmenlik Nezaret Merkezlerinin gözetiminden sorumludur.

Hedland Limanı, Exmouth, Alice Springs ve Woomera gibi uzakta bulunan bölgeler dahil APS'nin tüm Avustralya'da yerleşik yaklaşık 1000 personeli mevcuttur.

4.1. APS'nin Yapısı

APS'nin Direktörü Trevor Robertsan'dur, iki Direktör yardımcısı mevcuttur. Operasyonlar Direktör Yardımcısı ve Strateji Direktör yardımcısı. Direktör ve yardımcıları, Canberrada'ki Ulusal Genel Merkez'de bulunurlar ve Bölge yöneticileri ile bölüm Başkanları tarafından desteklenirler.

APS'nin dört bölgesi mevcuttur. ACT Bölgesi Doğu Bölgesi (NSW ve Queensland dahil), Güney Bölgesi (Victoria, Güney Avustralya ve Tasmania) ve Batı Bölgesi (Batı Avustralya ve Kuzeydeki Topraklar). Her bölge bir Bölge yöneticisinin kontrolü altındadır. Doğu ve Güney bölgeleri, Bölge Yöneticisi yardımcısı tarafından asiste edilirler.

4.2. Eğitim

İhtiyaca cevap vermek için, APS görevlileri Avustralya'da en özenle seçilen ve üst düzeyde eğitim alan koruyucu güvenlik personelidir.

Birim'de göreve yeni başlayanlar beş haftalık kursa tabi tutulurlar ve meslek hayatı boyunca uzmanlık kursları sürdürülür. Eğitim verilen alanlardan bazıları şunlardır: Koruyucu güvenliğin prensipleri, yönetim ve standartlar, yasal yetkiler, arama ve tutuklama prosedürleri, insan ilişkileri, rapor yazma, toplumsal olayların kontrolü, ilk yardım ve ateşli silah eğitimi.

Mesleki konuların yanı sıra APS mensubu olacakların kondisyon testi, sağlık kontrolü ve ciddi bir elemenden geçmeleri gerekmektedir, ancak bu şekilde koruyucu güvenlik görevlisi yardımcısı olarak kabul edilebilirler.

4.3. Yasal Yetkiler

Ulusal ve uluslararası öneme sahip kişilerin korunması sorumluluğu ile bağlantılı olarak APS görevlilerinin kanunların yürütülmesi alanında özel sorumlulukları vardır.

1987 Avustralya Koruma Hizmetleri yasası'na göre aşağıda yer alan suçlarla ilgili olarak, görevleri esnasında tutuklama hakkına sahiptirler:

- 1904 Ceza kanunu
- Uluslararası korunan kişilere karşı işlenen suçlar (1976)
- Havacılık güvenliğine karşı işlenen suçlar (1991)
- Savunma (özel görevler) yasası 1952
- Tedarik ve kalkınma yasası 1939
- Nükleer silahların sınırlandırılması (güvenlik) Anlaşması (1987)
- Asayiş (Malın ve şahısların korunması) Anlaşması 1971

4.4. Hizmetler

APS, cana, mala ve ulusal güvenliğe yönelik tehditler ile mücadele eder. Bunlar aşağıda yer almaktadır.

- Güvenliğin sağlanması ve geçiş kontrol
- Güvenlik Danışma Hizmetleri
- Devriye Hizmetleri
- Köpekli Devriye Hizmetleri
- Alarm iz
- Bomba arama
- Silahlı Eskort
- Şahısların korunması
- Gözetim Hizmetleri
- Koruyucu Güvenlik Eğitimi

4.5. Kullanılan Ekipman

Silahlı olduklarında APS görevlileri Smith and Wesson, 38 revolver taşır, ayrıca gerektiğinde cop kullanma hakları vardır. Tüm APS görevlileri telsiz ile iletişim kurar, motorlu devriyelerde kullanılan araç, bölgenin coğrafi özelliklerine göre dört çekerli olabilir.

Canberra'da bulunan Birinci Seviye Kontrol odasından tüm ülkedeki alarmlar APS görevlileri tarafından izlenebilmektedir. Bunun yanı sıra APS'de Ateşli Silahlar Eğitim

Sistemi veya FATS, RTS2000 ateşli silahlar eğitim sistemi, Redman Savunma Eğitim süiti için ekipman ve bilgisayara dayalı eğitim paketi mevcuttur.

4.6. Üniforma

APS, üniformalı bir birimdir, APS görevlileri mavi üniforma, kasket veya Akubras, bot veya ayakkabı giyerler. Kış mevsiminde kışlık ceket verilir. Woomera, Exmouth, Port Hedland ve Alice Springs gibi uzak bölgelerde haki renkte üniforma ve Akubra şapka giyerler.¹³⁷

5. HOLLANDA ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATLARI

Hollanda da 1994 yılı itibari ile yaklaşık 500 tane Özel Güvenlik Teşkilatının bulunduğu ve bu teşkilatlarda 1993 yılı itibariyle 17716 kişinin çalıştığı söz konusu teşkilatların Adalet Bakanlığının iznine bağlı olarak kurulduğu, Özel Güvenlik Teşkilatında görev almak isteyen bayan veya erkek için belirli bir şart aranmadığı ancak aranılacak şartlar konusunda teşkilatın karar vermeye yetkili olduğu, kişinin yazılı müracaatı üzerine önce 5 günlük eğitim gördüğü eğitim sonrasında geçici diplomayı aldığı ve kendisine yeşil renkli kimlik kartı verildiği bu kartla 12 ay çalıştığı, 12 ay sonra imtihana girerek ana diplomayı aldığı ve kendisine gri renkli kimlik kartı verildiği ve 5 yıl süre ile bu kartla görev yaptığı, 5 yıl sonra herhangi bir suçu yoksa 10 yıl süre ile görevine devam ettiği, (bu arada Adalet Bakanlığında geçici diploma ve yeşil kimlik kartının kaldırılması hususunda çalışmalar yapıldığı ve muhtemelen 1997 yılında yeşil kimlik kartının kaldırılacağı),

Özel Güvenlik Teşkilatında görevlilerin silah taşıma ve bulundurma yetkilerinin olmadığı, olaylara müdahale etme hakkının bulunmadığı yalnızca suçüstü gördüğü suçluyu yakalayıp ve hiçbir sorgulama yapmadan (adını dahi soramaz) polise teslim ettiği, ancak bazı özel güvenlik teşkilatının polis gibi tutuklama yetkileri bulunduğu ve silah taşıdıkları; örneğin Demiryolu Polisi ile Schiphol Havaalanında görevli özel güvenlik personelinin silah taşıma ve tutuklama yetkilerinin bulunduğu, Spor karşılaşmalarında ya da pop konserlerinde özel güvenlik görevlilerinin stadyum ya da konser organizasyonu tarafından kiralandığı, görev yapacak özel güvenlik görevlilerinin isim listesinin bu organizasyon tarafından polise bildirildiği, polisin isimleri kontrol ederek izin verdiği, burada özel güvenlik görevlilerin sadece üst araması yaptığı (silah olup olmadığını kontrol eder) üstünü

¹³⁷ G.Grant, J., Principal Of The Institute Of Professional Investigator, s.58.

aratmak istemeyenleri stada ya da konsere sokmadığı çünkü seyircinin bilet almakla üstünü aratmasını kabul ettiği, spor karşılaşmaları ya da konserlerde görev alan özel güvenlik görevlilerinin mavi renkli kimlik kartı sahibi oldukları ve 1997 yılında bu kimlik kartlarının da kalkmasının planlandığı, Özel Güvenlik personelinin kurs sırasında mağaza hırsızlığı, soygun, hırsızlık, yangın ve kendini savunma gibi konularda eğitim gördükleri, görevleri sırasında mutlaka üniforma giydikleri, her özel güvenlik teşkilatının farklı üniformasının bulunduğu, ancak üniformanın sol göğüs kısmında özel güvenlik teşkilatının gümüş renkli genel ambleminin bulunduğu, özel güvenlik teşkilatının idarecilerince üniformanın rengi, biçimi, modeli ve kumaş örneği Adalet Bakanlığına gönderilerek anılan bakanlıktan onay alındığı, (bundan amaç özel güvenlik teşkilatı üniformasının polis üniformasından farklı olmasının gözetilmesidir.)

Her özel güvenlik teşkilatının üniforma konusunda da mutlaka adalet bakanlığının iznine tabi olduğu, Özel güvenlik teşkilatında görevli personelin isterse temel eğitim sonrasında VAK diploma dedikleri profesyonel diploma alarak teşkilatta orta dereceli idareci olabildikleri, üniformasız çalışabildikleri, ancak üniformasız çalışabilmelerinin uygun bir nedene bağlı olmasının gerektiği, yine güvenlik görevlisini kendisinin istemesi ve yöneticilerinin uygun görmesi halinde idarecilik kursuna katılarak, teşkilatta idareci olarak çalışabildiği, bu taktirde artık teşkilatın güvenlik bölümünde çalışmadığı, Özel güvenlik teşkilatı kuran kişi yada kişilerin güvenlik konusunda herhangi bir eğitime yada diplomaya sahip olma şartının bulunmadığı, ancak idareciliği ve yöneticiliği bilmesi gerektiği, kuracağı özel güvenlik teşkilatı için Adalet Bakanlığından gerekli izni alması gerektiği, normalde Özel Güvenlik Görevlisinin 8 saat çalıştığı, ancak bunun şartlara göre değişiklik arz edebileceği, bazen Özel Güvenlik Teşkilatının köpek kullandığı, bu taktirde köpek ve köpeği kullanacak kişinin imtihandan geçirilerek, imtihanı kazanmaları halinde kendilerine sertifika verildiği ve köpek ile kullanacak kişiye ayrı ayrı kimlik kartı verildiği, Özel Güvenlik Teşkilatlarının polisle sıkı işbirliği içinde oldukları, bazı polis karakollarında özel güvenlik personelinin görev yaptığı, buna göre bölge Emniyet Müdürü ile Özel Güvenlik Teşkilatı yetkilileri arasında anlaşmanın yapıldıktan ve görevlendirilecek personelin isim listesinin polis tarafından kontrol edildikten sonra özel güvenlik personelinin polis karakolunda göreve başladığı, bazı büyük şirketler, fabrikalar ve benzeri yerler gibi kuruluşların kendi özel güvenlik teşkilatlarının bulunduğu yine bazı kamu kurum ve kuruluşlarının da kendilerine ait güvenlik personelinin bulunduğu bu kurum ve kuruluşların özel güvenlik teşkilatlarından personel kiralama maliyetinin yüksek olması

nedeni ile kendilerine ait güvenlik personeli çalıştırdıkları, Özel Güvenlik Teşkilatı görevlisinin suç işlemesi halinde polisçe hazırlanan raporun Adalet Bakanlığına sunulduğu ve anılan bakanlıkça verilen karara göre görevlinin kimlik kartının elinden alındığı,8 süre ile görev yapamadığı, bu sürenin her olaya göre farklı olduğu, örneğin soygun, tecavüz hırsızlık gibi suçlarda 8 yıl, para naklinde 4 yıl olduğu, sürenin bitiminden sonra Adalet Bakanlığınca kartının geri verilerek tekrar işi başlayabildiği,verilen kararlar ilgili olarak güvenlik görevlisinin yargı yoluna başvurabileceği Özel güvenlik teşkilatının çalışma izninin iptalinin de adalet bakanlığınca yapıldığı ancak bunun için ortada çok geçerli bir nedenin olması gerektiği,Özel Güvenlik Teşkilatı görevlisinin el telsizi yada alarm cihazı kullandığı,para nakillerinde el telsizi,görevli bulunduğu mağaza,kurum yada kuruluştaki ise binaya yerleştirilen ikaz alarm sisteminin Merkez Alarm İstasyonuna bağlı olduğu,Merkez Alarm İstasyonuna intikal eden alarm sinyalinin bu kişiler tarafından hemen polise bildirildiği,polisin ihbarı alır almaz alarmın doğruluğunu kontrol ederek alarmın verildiği kurum yada kuruluşa geldiği görülmektedir. ¹³⁸

6. KANADA ÖZEL GÜVENLİK TEŞKİLATLARI

Ottawa'da 1992 yılında yapılan konferansta, ev sahipliğini Kanada Kraliyet Atlı Polisi (RCMP) yaptı ve bunun planlanmasından ve koordinasyonundan sorumluydu. Yerel Polisler, görev alanları dahilinde yardımcı oldular (mesela trafik polisleri). RCMP Genel Müdürü, başkan olarak bazı delegelere refakat etmek üzere şahsi eskort temin edilmesi talimatını verdi.

Aşağıdakiler tabiiyeti itibariyle genel ve ICPC-Interpol Genel Kuruluna benzer büyük bir organizasyonu planlamanın özel anahtarları olacaktır. Bu organizasyon için tek bir örgütsel yapı öneriliyor. Ek A, polisin operasyonel teşkilatlanmasının taslağını belirlemek için kullanılabilir. Her bir görevin ve alt-görevin müşkülâtı ihtiyaca göre (mesela kriminal istihbarat) saptanıyor. Ankara'nın amaçları için konferans, gösterildiği gibi karmaşık bir yapı gerektirmeyebilir. Her bir görev ve fonksiyon ihtiyaca dayalıdır. Konferans yüksek bir tehdit hedefi olmayabilir ne de yıkıcı veya kriminal grupları çekecektir. Onun için tahkikatçılara ve kalabalığa sızacak olanlara gerek olmayabilir.

Böyle bir tabiatı bulunan konferans için medya için olan görevler, yer, şahsi güvenlik, iletişim, operasyonel destek, idari destek operasyonel kilit görevler olacaktır.

¹³⁸ Sherman, L., Policing Communities, s.71.

Yönetimde, kontrol eden bölgeler (üstteki kutular) iki veya üç kilit "yöneticiyle sınırlı olabilir mesela, bir veya iki yardımcısı olan "yetkili" bir kişi. Yapının boyutu eğer yönetilebilir bir seviyede tutulursa bu daha uygun olur. Yani grup ne denli geniş olursa, yönetimi o denli güç olur. Roller-Operasyon Müdürü/Komutan-Su kişi, tüm operasyonel, idari ve polislik «ereklerinin yerine getirilmesini sağlayan, katılımcı örgütlerle yakın irtibat oluşturan ve organizasyonun planlanması ve tatbikinden sorumlu komutandır.

Belirlenmiş tüm komutan veya koordinatörler, ilgili sorumluluk alanlarının koordinasyonu, yönetimi ve operasyonlarının devamından sorumludurlar. Mesela, sitelere, otellere, havaalanlarına, konferans merkezleri gibi çeşitli bölgelerde alt-komutanlar görevlendirmek gerekebilir. Bir komuta zincirinin ve örgütsel yapının olması gerekir.¹³⁹

6.1. Vasıflar

Koordinatör/komutan derecesinde tanımlanan görevlerin ekseriyeti için özel bir vasıf yoktur, doğal olarak komutan olarak -seçilen personelin özel alanlarında (mesela basın veya yönetim) güç göstermeleri gerekmektedir. Belli görevler (mesela şahsi güvenlik ve siteler) VIP eğitimi gerektirir. Üst düzey yönetim görevleri dâhilinde temel VIP bilgisi ve Operasyonel planlama önem arz edecektir. Ayrıca EIC C (Site Güvenlik Planı) ve D (Hastane Bölgesi), komutanların planlamalarında kapsanması gereken alanları saptamalarına yardımcı olacaktır.

6.2. Eğitim

Sıkı bir temel eğitim ve sürekli verilen yetkinleştirme eğitimi kişiye gerekli güveni vermekte ve "güvenlik" kavramını garanti altına almaktadır. Kritik hareketler, oto-koruma, psikoloji, iletişim araçları, ilişki kurma, hukuk ilk yardım, silahsız oto-savunma konuları, eğitim programı oluşturmaktadır. Personelimiz temel eğitim ardından, müdahale edilmesi konusunun pratik olarak egzersizlerini kapsayan periyodik kurslara giderler. Söz konusu yetiştirme kursları aktüel konulardan oluşmaktadır. Mıntıka komutanının VI? eğitiminden faydalanması gerekir.

6.3. Kıyafet

Normal olarak, güvenliğin ilgi olduğu ve açık bir güvenlik ihtiyacının belirlendiği büyük bir organizasyon için, üyelerin üniformalı-olması gerekir i Bina içindeki personelin

¹³⁹ National Center For Policy Analysis and Adam Smith Institute, NCPA, Dallas, 1985

sivil kıyafetli olması gerekir. VIP görevlerinde istihdam edilen personelin de sivil giyinmesi gerekir.

6.4. Genel Düşünceler

Ordunun değişik fonksiyonlarda kullanımı ile ilgili olarak, ordu üniformasının giyilmesi ile bağlantılı görevleri ifa edebilir. Ordu daha öncesinde polis eskortu gerektirmeyen gruplar ve kişiler için şoförlük hizmetlerinde kullanılmıştı. Ek olarak, bir bölge eğer askeri bir bölge olarak tanımlanmışsa, askeriye oradaki güvenliğin tam sorumluluğunu üstlenecektir.

Askeriyenin iletişim ve lojistikte deneyimi olması itibarıyla belirlenen görevler dahilinde bu deneyimlerinden istifade etmek faydalı olacaktır.¹⁴⁰

¹⁴⁰ Kakalik, J., The Rant Report, s.62.

SONUÇ

Devletlerin toplumlar gibi değişimler gösterdiği çağımızda güvenlik hizmetlerinde dünyada olduğu gibi ülkemizde de artık tamamen devlet tarafından karşılanması gereken hizmetler olarak görülmesi pek uygun bir görüş olarak değerlendirilmemektedir. Bundan dolayı güvenlik hizmetleri yavaş yavaş özelleşerek özel sektör tarafından da yerine getirilen veya şahısların kendi güvenliklerini kendileri sağlamaya çalıştıkları bir sektör haline gelmiştir. Genel kolluk problemleri çözmek konusunda yetersiz kalabilmekte ve bundan dolayı genel kolluk dışında güvenlik hizmetlerini sağlamak üzere özel idari kolluk görev yapmaktadır. Özel idari kolluk içinde yer alan özel güvenlik teşkilatları 1981 yılında aratan terör olaylarıyla mücadele etmek amacıyla kurulmuş kendi görev alanlarında genel kolluk yetkisine sahip kuruluşlardır. Öncelikle bankalarda daha sonra ihtiyaç üzerine rafineri, liman, para işleyişinin olduğu yerlerde ve daha bir çok yerde görev almaya başlamıştır. Ancak kanun dışında faaliyet gösteren güvenlik şirketlerinin kurulması ve yasal süreçte kontrolün yapılamaması sebebiyle 2004 yılında 5188 sayılı yasanın çıkması ile kamu kurum ve kuruluşlar haricindeki özel sektörde de güvenlik şirketleri aracılığıyla özel güvenlik hizmeti verilmeye başlamıştır.

Özel güvenlik sektörü, geçtiğimiz son 10–15 yıldan bu yana Avrupa Birliğinde önemli ölçüde gelişme kaydetmektedir. Aynı gelişmeler Türkiye de ise ancak 2004 Haziranından sonra gerçekleşmeye başlamıştır. Bugün Avrupa’da özel güvenlik şirketleri, önceden kamu veya özel sektör kuruluşların kendi bünyesinden oluşturdukları hizmetleri uzmanlaşma ile daha etkin ve etkili bir şekilde yerine getirmektedir.

Sektör, daha da karmaşılaştıkça ve kalite talebi, arttıkça sektörde profesyonelliğin daha da gelişmesi için yasal düzenlemeye duyulan ihtiyaç giderek daha da artmaktadır. Bu

durum, özel güvenlik sektörü müşterilerinin, işleri için teklif getiren şirketlerin uyduğu kalite ve yasama standartlarından haberdar olmasının önem arz etmesinden dolayı eşyaların, hizmetlerin ve insanların serbest dolaşımı açısından önemlidir. Bu, özel güvenlik şirketlerinin faaliyetlerine üye ülkelerce getirilen yasama standartları hakkında belirli bir düzeyde bilgi sahibi olunmasını gerektirirken kamu güvenliğinin sağlanması için yeterli değildir.

Bu çalışmada, Türkiye’de özel güvenlik kuruluşların da görev alan Özel Güvenlik Görevlilerinin eğitim düzeylerinin anlaşılabilmesi için; 2495 sayılı Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması Hakkındaki Kanundaki eğitim ile 5188 sayılı Özel Güvenlik Kanunu ve Avrupa Birliği Özel Güvenlik Eğitim çalışmaları karşılaştırılarak farklılıkların ortaya konulması amaçlanmıştır.

Özel Güvenli Görevlileri eğitim alırken ilk sorun olarak ücret politikası ortaya çıkmıştır. Eğitim alınmasının çok iyi olacağı düşünülerek hazırlana kanun diğer kanunlar gibi sadece kanun içeriğinde kalmıştır. Asgari ücretle çalıştırılmaya zorlanan ÖGG’lerin aldıkları ücretlerin en az iki katı bir bedelle eğitim almaya zorlanmaları ne kadar doğrudur tartışılması gereken bir konudur. Bu nedenle eğitimin eğitim olabilmesi için ilk önce ÖGG’leri bir para kazanmak için birer materyal olarak değil onları bu meslektan kazandıkları parayla evlerini geçindiren insanlar olarak görmek gerektiği düşünülmektedir. Eğer bu şekilde görülür ve ücretlerde buna göre olursa sektör kalifiye elamanların başka iş sahalarına geçmeleri engellenerek profesyonel bir meslek halini alacaktır.

Sektörün profesyonelleşmesi, sektörde çalışan güvenlik görevlilerinin sahip olması gereken ahlaki ve mesleki değerlerle ilgili genel asgari kuralların uygulanması ile gerçekleşir. Bunların olabilmesi içinde güvenlik işinin reklamdandan çıkarılması gerekmektedir. Türkiye’de özel güvenlikten maksat güvenlik reklamıyla korunan alanın değerini arttırmaktan başka bir şey değildir.

Görev esnasında köpeklerin ve ateşli silahların kullanımı konusundaki kurallar da ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Özel güvenlik görevlileri tarafından silah kullanımının kabul edilebilir bir durum olup olmadığı tartışması gibi kültürel farklılıklara saygı gösterilerek hangi durumlarda silah kullanılacağı ve silah taşıyan görevlilerin temel eğitimi gibi durumlarda karışıklığa mahal vermemek amacıyla ortak standartlar oluşturulmalıdır.

Güvenlik şirketleri, serbest piyasa ekonomisine göre şekillendiklerinden sadece ucuz iş, ucuz çalışan prensibini benimsemiş ve ona göre kaliteden yoksun bir güvenlik

hizmeti vermektedirler. Ancak İngiltere, ABD gibi gelişmiş ülkelere bakıldığında güvenlik sektörünün 500 bin kişinin çalıştığı dev bir sektör haline gelmesinde eğitimin yadsınamayacak yeri vardır.

Eğitim sadece güvenlik personeline değil topyekun tüm şirkete ve topluma verilmelidir. Çünkü toplumda genel bir kabul olmadıkça güvenlik sektörünün gelişmesi düşünülemez. Eğitim arttıkça kalite de yükselecek, kalitenin yükselmesi personel istihdamını arttıracak ve dolayısıyla etkin güvenlik yapılmaya başlanacaktır. Genelde dikkat edilmesi gereken husus; kontrol mekanizmasıdır. Denetlemelerin gereği gibi yapılmaması sadece işin maddi kısmı için bu işe giren eğitim kurumlarının ve dolayısıyla da görevi ile ilgili gerekli eğitimi alamamış güvenlik görevlilerinin varlığına sebep olacaktır.

Ayrıca özel güvenlik sektörünün personel kaynağını emekli asker ve polis teşkilatlarından karşılaması da çeşitli sorunları beraberinde getirmeye devam etmektedir. Güvenlik teşkilatlarında ki olumsuz yönler daha yeni kurulan özel güvenlik şirketlerine de nüfuz etmektedir. Örneğin kanunda ve yönetmelikte güvenlik teşkilatlarında ayrılmış personel hiçbir eğitime tabi tutulmadan beş yıl süre ile çalışabilmesi yeni sisteme dahil olan personel ile genel kolluk emeklileri arasında entegrasyon krizini ortaya çıkarmaktadır. Her ne kadar genel kolluk ta önceden çalışmak bir avantaj gibi gözükse de yanlış uygulamaları alıp özel güvenlik teşkilatlarına aktarılması sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu sebeple eğitimde istisnaların kaldırılması herkesin eğitimden geçirilmesi gereği ortaya çıkmaktadır. Hatta psikolojik testlerin ilk önce genel kolluk personeline yapılması gerekir. Nasıl bir özel kuruluşla kamu kuruluşunun vatandaşa davranışında farklılık varsa aynı durum özel güvenlikle genel kolluk arasında da var olması yadsınmayacak bir gerçektir.

Sonuç olarak çalışma koşullarının personelin motivasyonu ve verilen hizmetin kalitesi üzerinde etkisi yadsınmamalıdır. Sadece düşük fiyatlı teklifin kabul edilmesi, düşük çalışma koşullarını ve bozuk eğitim altyapısı riskini beraberinde getirir, böylelikle güvenlik açısından bir risk arz eder. Bu nedenle sağlık ve güvenlik ve azami çalışma saatleri ile ilgili asgari standartlarının belirlenmesi de önemlidir. Buna ilaveten, sosyal ortaklar, en düşük fiyat teklifinden ziyade “ekonomik açıdan en avantajlı” teklifin seçimini destekleyecek bir kılavuz üzerinde çalışmaktadır. Eğitim seviyesinin ülke genelindeki eğitim göz önünde bulundurulduğu aynı düzeyde olduğu görülmektedir. Eğitim veren eğitmenlerin asker ve polis olması avantajlar sağlamakla birlikte asayiş olaylarındaki yanlış uygulamalar

güvenlik görevlerine de yansıtılmaktadır. Buda sisteme yeni katılan güvenlik görevlilerinde yanlış uygulamaların ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir. Eğitimdeki denetim eksikliği ve teorik eğitim verilmesi de operasyonel düzeye çıkılamamakta ve ilk aşamada yanlış uygulama yapan güvenlik görevlilerinin sayısında da artış görülmektedir. Tabi ki Avrupa ve ABD' de şirketlerin mazisi iki yüz yıllık olmasında sistem oturmuş bir sistem olması doğaldır. Türkiye'de daha sektör emekleme aşamasındadır. İlerleyen tarihlerde hızlı bir gelişme göstererek bu açığın kapanacağı diğer gelişmelerde olduğu gibi bunda da görülecektir.

EK-1

ÜLKELERE GÖRE ÖZEL GÜVENLİK SEKTÖRÜ

Tablo 1: Her bir üye ülkedeki endüstriyi düzenleyen önemli yasalar ve sektörün genel özellikleri¹⁴¹

Ülke	Düzenleme	Yasalarla kapsam altına alınmış alanlar	Sektörün genel özellikleri
Avusturya	Belirli bir düzenleme yok Genel ticaret kanunu (Gewerbeordnung); 249–256 (Sicherheitspersonal) Ve § 254–256 (Bewachungsgewerbe) özel güvenlik endüstrisi ile ilgilidir.	Malların korunması (sabit veya hareket halindeki) Kişilerin korunması Taşınan değerli eşyaların, nakdi değerlerin korunması	Avusturya'daki özel güvenlik endüstrisi, önemli ölçüde genel ticaret kanunu ile düzenlenmiş olup birçok faaliyeti kapsamaktadır.
Danimarka	Güvenlik Hizmetleri hakkında Kanun (1986) ve 22 Mayıs tarih ve 266 sayılı Yasa ve bu kuralların uygulanmasına dair 26 Aralık 1986 tarih ve 936 sayılı Yönetmelik	Malların korunması (sabit veya hareket halindeki) Kişilerin korunması Taşınan değerli eşyaların, nakdi değerlerin korunması	Düzenlemeler, yetki ve eğitim konularında katı şartlar içermektedir. Hizmetlerin kapsamı çok geniş olup diğer İskandinav ülkelerinin düzenlemelerine benzerlik göstermektedir. Ambulans ve yangın hizmetleri aynı zamanda kamuya açık yerlerdeki güvenlik yasa kapsamına alınmıştır.

¹⁴¹ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, “Yasal Çerçevenin Uyumlandırılmasına Yönelik CoESS ve UNI-Europa Ortak Stratejisi”, Brüksel, 2001, s.7.

Fransa	<p>Özel güvenlik şirketleri ve nakdi değer taşıma hizmeti veren kuruluşlar hakkındaki 12 Temmuz 1983 tarih ve 83-629 sayılı kanun. 1986 yılı idari yetkilendirme ve personel alımı kararname ve 1986 yılı malzeme, doküman, üniforma ve sembollerin kullanılmasına dair kararname</p> <p>Yeni taslak halindeki düzenleme (Project de loi No 346 sur les activités de sécurité privées et la sécurité interne de certains services publics)</p> <p>31 Ekim 2001 tarihli yeni “günlük güvenlik” hakkındaki kanun</p>	<p>İnsanlı koruma</p> <p>Taşınan nakdi değerler</p> <p>Kişilerin korunması</p>	<p>Geleneksel olarak yönetmelikler, sıkı değildir; ancak, yeni kanun ile yetki ve faaliyet konularına katı kurallar getirilerek bunun değiştirilmesi amaçlanmıştır.</p>
Almanya	<p>Belirli bir düzenleme yok</p> <p>(En son 16 Haziran 1998 tarihinde tadil edilen) 7 Şubat 1927 tarihli çalışanlar kanunu (Gewerbeordnung) ile 14 Aralık 1995 tarihli özel güvenlik kuruluşları hakkındaki yönetmelik (Verordnung über das Bewachungsgewerbe)</p>	<p>Taşınan değerlerin korunması</p> <p>Kişilerin korunması</p> <p>Binaların ve endüstriyel bölgelerin korunması</p> <p>Askeri yerleşim yerlerinin korunması</p> <p>Etkinliklerde kamu düzeni</p>	<p>Düzenlemeler ve yönetmelikler asgari düzeyde tutulmaktadır ve büyük ölçüde genel ticaret kanununa tabidir. Faaliyetler, alarmlara cevap verme, gözetim ve para ve değerli eşya taşıma faaliyetlerini kapsamaktadır. Bu ülkede çok sayıda önceden dışarıdan temin edilmiş resmi hizmet faaliyetleri bulunmaktadır.</p>
Yunanistan	<p>21 Ağustos 1997 tarih ve 2518 sayılı özel güvenlik kuruluşları hakkındaki kanun</p>	<p>Malların korunması (sabit veya hareket halindeki)</p> <p>Kişilerin korunması</p> <p>Taşınan nakdi değerler</p>	<p>Yunanistan, sektörün düzenlenmesine yönelik belirli yasalara sahiptir; ancak, geleneksel olarak uygulamalarda aksaklıklar bulunmaktadır.</p>
İrlanda	<p>Taslak halindeki Özel Güvenlik Endüstrisi Yasa Tasarısı (2000)</p>	<p>Mal ve insanların korunması~</p> <p>Araç tekerleklerinin kilitlemesi</p> <p>Özel detektifler</p> <p>Güvenlik danışmanlığı</p> <p>Anahtarların saklanması</p>	<p>Yeni düzenlemeler, halen taslak aşamasında bulunmakta olup uygulamaya geçilmesi ile birlikte Birleşik Krallıktakine benzer bir durum ortaya çıkacaktır.</p>

Tablo 1: Her bir üye ülkedeki endüstriyi düzenleyen önemli yasalar ve sektörün genel özellikleri

Ülke	Düzenleme	Yasalarla kapsam altına alınmış alanlar	Sektörün genel özellikleri
İtalya	Kamu güvenliği hakkındaki 18.06.1931 tarihli kanun 26.09.1935 tarihli kanun 06.05.1940 tarihli kanun	Malların korunması (sabit veya hareket halindeki) Özel tahkikat	Genel anlamda ülkenin politik ve idari yapısını yansıtan ayrıntılı yönetmeliklerle güçlendirilmiş belirli yasalarla endüstri yönetilmektedir.
Lüksemburg	Özel koruma faaliyetleri hakkındaki 06.06.1990 tarihli kanun ve özel koruma faaliyetleri hakkındaki 4784/00 sayılı taslak kanun	Malların korunması (sabit veya hareket halindeki) Kişilerin korunması Taşınan nakdi değerler Alarm sistemlerinin montajı ve bakımı	Lüksemburg, 'asgari geniş' seviye yasalara sahiptir.
Hollanda	Özel güvenlik ve özel araştırma şirketleri hakkındaki 24.10.1997 tarihli kanun 03.03.1999 tarihli yönetmelik	Kişilerin ve eşyaların korunması Taşınan nakdi değerler Özel dedektiflik büroları Alarm sistemlerinin montajı	Hollanda, sektörü düzenleyen katı yasalara sahiptir, ancak uygulamada bunların bulunmayacağı görülmektedir.
Portekiz	10 Ağustos 1993 tarih ve 276 sayılı kanun hükmünde kararname		
İspanya	Özel güvenlik hakkında 23/1992 sayılı kanun Bu kanunun uygulanmasına dair 2364/1994 sayılı Kraliyet Kararı	Malların korunması (sabit veya hareket halindeki) Kişilerin korunması Taşınan değerli eşyaların, nakdi değerlerin korunması Merkezi alarm sistemleri Alarm sistemlerinin planlanması, montajı ve bakımı	Belirli yasaların yürürlüğe girmesi ile endüstri, alarmlara cevap verme, gözetim ve para ve değerleri eşya taşıma faaliyetlerini içerecek şekilde genişlemiştir. Yasalar, birçok alanda açık bir şekilde belirlenmiştir.

Tablo 1: Her bir üye ülkedeki endüstriyi düzenleyen önemli yasalar ve sektörün genel özellikleri

Ülke	Düzenleme	Yasalarla kapsam altına alınmış alanlar	Sektörün genel özellikleri
------	-----------	---	----------------------------

İsveç	<p>Özel güvenlik endüstrisi hakkındaki 26.04.1974 tarihli kanun ve kararname</p> <p>Düzenin korunması hakkındaki kanun ve kararname (1980/578 ve 1980/579) ve</p> <p>Ulusal kurumların çıkarlarının korunması hakkındaki kanun ve kararname (1990, 217 Ve 1990, 1334)</p> <p>Alarm sistemlerinin kurulumuna ilişkin kanun ve kararname (1983/1097 ve 1983/1099)</p>	<p>Binaların korunması</p> <p>Kamu etkinliklerinin korunması</p> <p>Kişilerin korunması</p> <p>Taşınan nakdi değerler</p> <p>Alarm sistemlerinin montajı ve bakımı</p>	<p>İsveç'teki özel güvenlik endüstrisi, bazı yazarlar tarafından (örneğin de Waard, 2000) Dünyadaki benzerleri arasında kalite anlamında en iyisi olarak değerlendirilmektedir. Yasalar ve yönetmelikler, endüstrideki birçok sektörü kapsamaktadır ve yetki ve eğitim konularında katı kuralları bulunmaktadır. Devlet denetimi, katı olarak görülmektedir. Faaliyet alanları oldukça geniştir: ambulans hizmetleri, hasta taşıma, trafik kontrolleri, yangın destek hizmetleri, araç arıza destek hizmetleri, Savunma Bakanlığı için gözetim hizmetleri, para ve değerli eşya taşınması, alarmlara cevap verme, çevre denetim, havalimanları hizmetleri.</p>
Birleşik Krallık (İngiltere)	<p>11.05.2001 tarihli Özel Güvenlik Endüstrisi Yasası</p>	<p>Mal ve insanların korunması</p> <p>Araç tekerleklerinin kilitlemesi</p> <p>Özel detektifler</p> <p>Güvenlik danışmanlığı</p> <p>Anahtarların saklanması</p>	<p>Birleşik Krallık, özel güvenlik pazarına yönelik yasal düzenlemenin darlığı veya bulunmaması nedeniyle uzun süreden beri büyük bir istisna olagelmıştır. Bu durum şu anda yürürlükte bulunan Özel Güvenlik Endüstrisi Yasası (Mayıs 2001) ile değişmiştir. Yeni yönetmeliklere rağmen yasal düzenlemelerin denetim ve kapsamı, yine de oldukça düşük düzeydedir.</p>

Tablo 2: Şirketler İçin Kuruluş şartları¹⁴²

Kuruluş şartları	Şartlar		
Ülke	İzin gerekli mi?	İzni veren makam	Diğer kuruluş şartları
Avusturya	Evet, fakat endüstriye yönelik belirli bir düzenleme yok	Landeshauptmann	
Belçika	Evet, izin 5 yıl için geçerli	Adalet Bakanlığı ile istişare halinde İçişleri Bakanlığı	
Danimarka	Evet	Emniyet	
Finlandiya	Evet		Mali yeterlilik tetkiki, yeterlilik testi
Fransa	Evet	Emniyet	
Almanya	Endüstriye yönelik belirli bir düzenleme yok		Mali tetkikler, sahip/yöneticilerin saygınlığı
Yunanistan	Evet, izin gerekli	Emniyet	
İrlanda	Yeni düzenleme, izni gerektiriyor	Özel olarak bu amaçla kurulmuş yeni kurum	
İtalya	Evet, izin gerekli	Valilik	
Lüksemburg	Evet, izin gerekli	Adalet Bakanlığı	
Hollanda	Evet, izin gerekli	Adalet Bakanlığı	
İspanya	Evet, izin gerekli	Adalet Bakanlığı	
İsveç	Evet, ancak ret kriterleri belirlenmemiş		
Birleşik Krallık-İngiltere	Yeni düzenleme, izni gerektiriyor	Yeni Özel Güvenlik Endüstrisi Dairesi (halen kuruluş aşamasında)	

¹⁴² CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.10.

Tablo 3: Sahip ve Yönetici Kadrosunun Geçmişi Hakkındaki Sınırlandırmalar¹⁴³

Sahip ve yönetici kadrosunun geçmişi hakkındaki sınırlandırmalar	Şartlar			
	Ülke	Adli sicil kaydı kontrol yetkisine sahip makam / Asgari yaş / Rıza gerekli mi?	Asgari yaş	Diğer faaliyetlere ilişkin sınırlandırmalar
Avusturya	İlgili alanda adli sicil kaydının bulunmaması	18	Belirli bir şart yok	Mesleki vasıflara sahip olmak
Belçika	Katı ret kriterleri, adli sicil kaydı esas alınarak belirlenmiştir. Şahısların, 6 aydan daha fazla bir süre için hapis cezasına çarptırılmamış veya ağır ceza almamış veya ilgili suçlardan daha kısa bir süre için de olsa hüküm giymemiş olması gerekmektedir. Bu aynı zamanda AB'nin diğer ülkelerindeki benzer yaptırımlara uygulanmaktadır. Tahkikat, Adalet Bakanlığı (emniyet tarafından görevlendirilen yetkililer tarafından yapılmaktadır. Rıza gereklidir.	Yönetim kadrosu için asgari yaş 21	Özel dedektiflik hizmeti ve silah üretimi veya ticareti veya kamu güvenliğini tehlikeye sokabilecek diğer faaliyetler yasaklanmıştır. Son 5 yılda emniyet veya gizli servis üyesi olmaması gereklidir.	Mali yeterlilik tetkiki Sağlık durumu Eğitim şartı
Danimarka	Adli sicil kaydının bulunmaması	Yönetim kadrosu için 25	Şart yok	Mesleki eğitim kursu almış olmak; işin yürütülmesi için mali araçlara sahip olmak.
Finlandiya	Hüküm giyilmemiş olması	18-65	Şart yok	Mali yeterlilik tetkiki

¹⁴³ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.14.

Tablo 3: Sahip ve yönetici kadrosunun geçmişi hakkındaki sınırlandırmalar

Sahip ve yönetici kadrosunun geçmişi hakkındaki sınırlandırmalar	Şartlar			
Ülke	Adli sicil kaydı kontrol yetkisine sahip makam / Asgari yaş / Rıza gerekli mi?	Asgari yaş	Diğer faaliyetlere ilişkin sınırlandırmalar	Diğer şartlar
Fransa	Hapis cezasını gerektiren bir hüküm giymemiş olmak. Ticari kanunlara aleyhine işlenen suçlar da değerlendiremeye alınabilmektedir. Yeni kanun, iznin reddinin, hukuki yaptırıma neden olmamış olsa bile cezai fiillerden doğabileceğini belirtmektedir. Adli sicil sorgulaması, emniyet tarafından yapılmaktadır. Rıza gerekli değildir.	18	Şirketin sadece güvenlik alanında faaliyet göstermesi gerekmektedir, diğer faaliyetlere izin verilmemektedir.	
Almanya	Evet, fiili olarak görev yapan devlet memuru olmaması şartı dışında belirli bir kriter yok. Tetkikler, ticaret odaları tarafından yapılmaktadır.	18	Fiili olarak görev yapan devlet memuru olmaması	
Yunanistan	6 ayın üzerinde hapis cezası öngören bir hüküm giyilmemiş olacak	18	Belirli bir şart bulunmamakta	
İrlanda	Yeni düzenlemeler, iyi hal, mali yeterlilik ve mesleki vasıfların bulunması şartını gerektiriyor.	18	Şart yok	
İtalya	Hüküm giyilmemiş olacak. Denetim valilik tarafından yapılmakta ve ön rıza gerektirmemektedir.	18	Şart yok	
Lüksemburg	Sınırlandırmalar bulunmaktadır fakat belirli ret kriterleri bulunmamaktadır.	18	Özel güvenlik faaliyetleri ile ihtilafli diğer faaliyetlerde bulunulamaz	

Tablo 3: Sahip ve yönetici kadrosunun geçmişi hakkındaki sınırlandırmalar

Sahip ve yönetici kadrosunun geçmişi hakkındaki sınırlandırmalar	Şartlar			
Ülke	Adli sicil kaydı kontrol yetkisine sahip makam / Asgari yaş / Rıza gerekli mi?	Asgari yaş	Diğer faaliyetlere ilişkin sınırlandırmalar	Diğer şartlar
Hollanda	İzin gereklidir. Son 4 yıl içinde hüküm giymemiş olmak veya hapis cezası gerektiren herhangi bir suçtan dolayı son 8 yıl içinde hüküm giymemiş olmak. Tetkikler girişim tarafından yapılmaktadır.	18		
Portekiz	Yetkilendirme gereklidir; Son 4 yıl içinde hüküm giymemiş olmak. Tetkikler, resmi makamlar tarafından yapılmaktadır.			
İspanya	İzin gerekli. Son 5 yılda hüküm giymemiş olmak-Tetkikler kamu yetkililerince yapılır.	Yasal reşitlik yaşı	Özel dedektiflik hizmeti veya resmi görev icra etmemek	
İsveç	Herhangi bir suçtan dolayı hüküm giymemiş olmak (Tetkikler yıllık olarak yapılır)	Yasal reşitlik yaşı. Bazı görevler için 20	Belirli bir şart bulunmamakta	
Birleşik Krallık	Yeni düzenleme, adli sicil kaydı tetkikini gerektirmektedir. Gerekli olan izin üç yıl için olup yenilenebilmektedir.	Şart yok	Şart yok	Mali yeterlilik tetkiki

Tablo 4: Çalışanların geçmişleri hakkındaki sınırlandırmalar¹⁴⁴

Çalışanların geçmişleri hakkındaki sınırlandırmalar	Şartlar			
Ülke	Adli sicil kaydı tetkiki / Kontrol yetkisine sahip makam / Rıza gerekli mi?	Asgari yaş	Diğer faaliyetlere ilişkin sınırlandırmalar	Diğer şartlar
Avusturya	İlgili alanda adli sicil kaydının bulunmaması	18	Belirli bir şart yok	
Belçika	Katı ret kriterleri, adli sicil kaydı esas alınarak belirlenmiştir. Şahısların, 6 aydan daha fazla bir süre için hapis cezasına çarptırılmamış veya ağır ceza almamış veya ilgili suçlardan daha kısa bir süre için de olsa hüküm giymemiş olması gerekmektedir. Tahkikat, Adalet Bakanlığı (emniyet tarafından görevlendirilen yetkililer tarafından yapılmaktadır. Rıza gereklidir.	18	Özel dedektiflik hizmeti ve silah üretimi veya ticareti veya kamu güvenliğini tehlikeye sokabilecek diğer faaliyetler yasaklanmıştır. Son 5 yılda emniyet veya gizli servis üyesi olmaması gereklidir.	Şirketin, listede belirtilen suçlardan dolayı hüküm giyen personel ile ilişkisini kesmesi gerekmektedir.
Danimarka	Adli sicil kaydının bulunmaması	18	Şart yok	111 saat eğitimini tamamlamış veya tamamlamak üzere olması
Finlandiya	Hüküm giyilmemiş olması	18–65	Şart yok	İzin her 5 yılda bir yenilenmektedir; sağlık taraması; 100 saat eğitim (yeni yasalar kapsamında)

Tablo 4: Çalışanların geçmişleri hakkındaki sınırlandırmalar

¹⁴⁴ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.19.

Çalışanların geçmişleri hakkındaki sınırlandırmalar	Şartlar			
	Ülke	Adli sicil kaydı tetkiki / Kontrol yetkisine sahip makam / Rıza gerekli mi?	Asgari yaş	Diğer faaliyetlere ilişkin sınırlandırmalar
Almanya	Evet, ancak ret kriterleri belirlenmemiş. Adli sicil kaydı dikkate alınabilmektedir. Tetkikler, ticaret odaları tarafından yapılmaktadır. Personelin, polisten alınmış bir sertifikaya sahip olması gerekmektedir.	18	Özel bir sınırlandırma bulunmamaktadır	
Yunanistan	6 ayın üzerinde hapis cezası öngören bir hüküm giyilmemiş olacak	18	Özel bir sınırlandırma bulunmamaktadır	Yunan veya AB vatandaşlarının zorunlu askerliğini yapmış olması
İrlanda	Evet, fakat ret kriterleri açıkça belirtilmemiş. "Uygun" kişiler olması gerekmektedir.	18	Şart yok	İtalyan veya AB vatandaşlarının zorunlu askerliğini yapmış olması
İtalya	Evet, yıllık olarak yenilenmesi gerek izin şartı bulunmaktadır. İzin, yargı kararı üzerine verilmekte ve hüküm giymemiş olması şartı aranmaktadır.	18	Şart yok	
Lüksemburg	Sınırlandırmalar bulunmakta, fakat belirli ret kriteri bulunmamaktadır.	18	Özel güvenlik faaliyetleri ile ihtilafli diğer faaliyetlerde bulunulamaz	
Hollanda	İzin gereklidir. 5 yıl için verilmekte sonradan yenilenmektedir Son 4 yıl içinde hüküm giymemiş olmak veya hapis cezası gerektiren herhangi bir suçtan dolayı son 8 yıl içinde hüküm giymemiş olmak.	18	Özel dedektiflik hizmeti vermemek	

Tablo 4: Çalışanların geçmişleri hakkındaki sınırlandırmalar

Çalışanların geçmişleri hakkındaki sınırlandırmalar	Şartlar				
	Ülke	Adli sicil kaydı tetkiki / Kontrol yetkisine sahip makam / Rıza gerekli mi?	Asgari yaş	Diğer faaliyetlere ilişkin sınırlandırmalar	Diğer şartlar
İsveç	Herhangi bir suçtan dolayı hüküm giymemiş olmak (tetkikler yıllık olarak yapılmaktadır)	Yasal reşitlik yaşı. Bazı görevler için 20	Belirli bir şart bulunmamakta	Belirli bir şart bulunmamakta	
Birleşik Krallık İngiltere	Yeni düzenleme, adli sicil kaydı tetkikini gerektirmektedir. Gerekli olan izin üç yıl için olup yenilenebilmektedir. Belirli ret kriteri bulunmamaktadır.	Belirli bir şart bulunmamakta	Şart yok		
İspanya	Yetkilendirme gereklidir. Son 5 yıl içinde hüküm giymemiş olmak. Tetkikler, resmi makamlar tarafından yapılmaktadır.	Yasal reşitlik yaşı	Özel dedektiflik hizmeti veya resmi görev icra etmemek		
Fransa	Hapis cezasını gerektiren bir hükmün giymemiş olmak. Ticari kanunlara aleyhine işlenen suçlar da değerlendirilmeye alınabilmektedir. Yeni kanun, iznin reddinin, hukuki yaptırıma neden olmamış olsa bile cezai fillerden doğabileceğini belirtmektedir. Adli sicil sorgulaması, emniyet tarafından yapılmaktadır. Rıza gerekli değildir.	Belirli bir şart bulunmamakta	Şirket ve personelinin özel güvenlik dışında bir başka alanda faaliyet göstermemesi gerekmektedir. Yeni kanun, bu hükümde değişiklik yaparak personelin özel dedektiflik hizmetinde bulunmasını yasaklamıştır.		

Tablo 5: Performans şartları¹⁴⁵

Performans şartları	Şartlar
Ülke	Raporlama
Avusturya	Belirli herhangi bir şart yok
Belçika	Yıllık raporlar İçişleri Bakanlığına verilmektedir
Danimarka	Belirli herhangi bir şart yok
Finlandiya	Polis tarafından güvenlik şirketlerinin değerlendirilmesi; günlük rapor evraklarının tutulması
Fransa	Belirli herhangi bir şart yok
Almanya	Kanun günlük rapor evraklarının tutulmasını gerektiriyor
Yunanistan	Belirli herhangi bir şart yok
İrlanda	Belirli herhangi bir şart yok
İtalya	Belirli herhangi bir şart yok
Lüksemburg	Yıllık raporlar Adalet Bakanlığına verilmektedir
Hollanda	Yıllık raporlar Adalet Bakanlığına verilmektedir
Portekiz	Belirli herhangi bir şart yok
İspanya	Belirli herhangi bir şart yok
İsveç	Yetkili yerel makamlar tarafından güvenlik şirketleri denetlenmektedir
Birleşik Krallık	Belirli herhangi bir şart yok

¹⁴⁵ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.23.

Tablo 6: Eğitim¹⁴⁶

Eğitim	Şartlar			
Ülke	Zorunlu/isteğe bağlı başlangıç eğitimi ve süresi	Sınav	Daimi eğitim	Eğitim kuruluşları / Eğitim kuruluşlarının denetimi
Belçika	Eğitim zorunlu; eğitim süresinin uzunluğu faaliyet gösterilen sektöre göre değişiyor: Yönetim kadrosu 72 saat; Çalışanlar 66 saat. Kişilerin korunmasında görevli kişileri için ilave 60 saat, silah kullanımı için ilave 40 saat ve köpekle koruma için ilave 16 saat.	Evet, sertifika 5 yıl için veriliyor	Evet, her 5 yılda bir çalışanlar için en az 12 saat eğitim şartı var (yönetim kadrosu için 6 saat)	Eğitmenlerin iyi hal kâğıdı alması gerekiyor. Eğitim, bu amaçla her 5 yılda bir onaylanan merkezlerde veriliyor.
Danimarka	111 saat temel eğitim zorunlu	Evet	Zorunlu değil	Eğitim kuruluşları devler okulları
Finlandiya	Çalışanlar için 40 saat zorunlu eğitim. 2002 yılında yürürlüğe girecek yeni kanun ile 100 saate çıkarılacaktır.	Evet, final sınavını geçenlere “güvenlik elemanı kartı” veriliyor. Bu kart, 5 yıl için geçerli olup bu süre sonunda yenilenmesi gerekiyor.	Zorunlu değil	İşveren temel eğitimi karşılıyor

¹⁴⁶ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.26.

Tablo 6: Eğitim

Ülke	Zorunlu/isteğe bağlı başlangıç eğitimi ve süresi	Sınav	Daimi eğitim	Eğitim kuruluşları / Eğitim kuruluşlarının denetimi
Fransa	Toplu iş sözleşmesi ile 32 saatlik başlangıç eğitimi	Belirli vasıflar mevcuttur, bazıları devlet tarafından tanınmıştır.	Şart yok	Eğitim özel veya resmi kuruluşlar tarafından verilebilmektedir. Sadece dâhili kontrol yapılmaktadır.
Almanya	Zorunlu eğitim. Yönetim kadrosu 40 saatlik teorik eğitim, çalışanlar 24 saatlik teorik eğitime tabiler.	Evet, tüm katılımcılara sertifika verilmektedir.	Şart yok	Eğitim sanayi ve ticaret odaları ve sektörü temsil eden meslek kuruluşları tarafından verilmektedir.
Yunanistan	İsteğe bağlı	Belirli değildir.	Şart yok	Yüksek standartları oluşturmak isteyen özel komisyonlar
İrlanda	Zorunluluk yok			
İtalya	Toplu iş sözleşmesi belirlenmiş olan isteğe bağlı teorik ve pratik eğitim (40 saat)	Belirli şartlar bulunmamaktadır. Her bölge, kendi standartlarını oluşturmuş durumda.	Zorunlu değil	Okul veya eğitmenlere yönelik herhangi bir belirli şart bulunmamaktadır.
Lüksemburg	İsteğe bağlı			

Tablo 7: Üniforma ve Ekipman¹⁴⁷

Üniforma / Ekipman	Şartlar	
Ülke	Üniforma zorunlu mu?	Özel şartlar
Avusturya	Evet	Üniformalar, kamu düzeni görevlilerinin üniformalarına benzememelidir.
Belçika	Evet	Üniformalar, kamu düzeni görevlilerinin üniformalarına benzememelidir ve İçişleri Bakanlığı tarafından onaylanmalıdır. Güvenlik elemanları kimlik taşımaktadır.
Danimarka	Evet	Üniformalar, kamu düzeni görevlilerinin üniformalarına benzememelidir ve Emniyet Müdürlüğü tarafından onaylanmalıdır. Güvenlik elemanları kimlik taşımaktadır.
Finlandiya	Evet	Üniformalar, kamu düzeni görevlilerinin üniformalarına benzememelidir ve yetkili makamlarca onaylanmalıdır.
Fransa	Evet	Üniformalar, kamu düzeni görevlilerinin üniformalarına benzememelidir.
Almanya	Belirli şart bulunmamakta	
Yunanistan	Belirli şart bulunmamakta	
İrlanda	Belirli şart bulunmamakta	
İtalya	Evet	Normlar, bölgelere göre değişmektedir.
Lüksemburg	Belirli şart bulunmamakta	
Hollanda	Evet	
İspanya	Evet	
İsveç	Evet	Üniforma tasarımı yasalarla düzenlenmiştir.
Birleşik Krallık	Belirli bir yönetmelik bulunmamakta	

¹⁴⁷ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.32.

Tablo 8: (Ateşli) Silah Taşıma ve Kullanma¹⁴⁸

(Ateşli) silah taşıma ve kullanma	Şartlar			
	Taşıma	İzin/İzni veren makam	Kullanımı ve saklanması	Gerekli eğitim
Ülke				
Avusturya	Evet	İzin gerekli	Herhangi bir belirli şart bulunmamaktadır	Eğitim gerekli
Belçika	Evet	İzin gereklidir. İzinler uygun bulunan kişilere verilmektedir.	Silahlar, görev dışındayken özel cephaneliklerde saklanmalıdır.	40 saatlik eğitim gerekli
Danimarka	Hayır			
Finlandiya	Evet	Eğitim gerekli	Ateşli silahlar sadece özel görevlerde kullanılabilir.	Silah taşıyan güvenlik görevlileri, özel eğitim almış olmalıdırlar. Yeni yasa, ateşli silah kullanımı ehliyetini her yıl denetleyecektir.
Fransa	Hayır	CIT için hariç izin gerekli	Düzenli eğitim	Özel eğitim gerekli
Almanya	Evet	Eğitim gerekli	Sadece belirli görevlerde (örneğin; taşınan nakdi değerler)	Eğitim gerekli
Yunanistan	Evet	Eğitim gerekli	Bazı sınırlandırmalar bulunmaktadır.	Eğitim gerekli
İrlanda	Hayır			
İtalya	Evet	Emniyet müdürlüğü tarafından verilen izin gerekli	Özel şart yoktur.	
Lüksemburg	Evet	İzin Adalet Bakanlığında alınmakta. Başvuru üzerine polis tarafından tahkikat yapılmaktadır.	Taşınan nakdi değerler gibi sadece özel görevlerde kullanılmaktadır.	
Hollanda	Hayır			
İspanya	Evet	Eğitim alınmalıdır	Taşınan nakdi değerler ve yüksek riskli bölgelerin korunması gibi sadece özel görevlerde kullanılmaktadır.	İki yılda bir yapılan eğitime katılım zorunlu
İsveç	Evet	Eğitim gerekli		Eğitim gerekli

¹⁴⁸ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.34.

Tablo 9: Köpeklerin kullanımı¹⁴⁹

Köpeklerin kullanımı	Şartlar	
Ülke	İzne mi tabi?	Sınırlandırmalar ve diğer şartlar
Avusturya	Evet	
Belçika	Evet, bazı durumlarda	Köpekten sorumlu kişi en az 16 saat eğitim almış olmalı
Danimarka	Evet	Köpek kullanımı için emniyet müdürlüğünün izni gereklidir
Finlandiya	Evet	Köpekler izne tabidir ve sorumlu kişi özel eğitim almış olmalıdır
Fransa	Evet	
Almanya	Evet	Her yıl olmak üzere eğitim zorunludur
Yunanistan	Evet	
İrlanda	Evet	
İtalya	Evet	Köpek kullanımı için yerel yönetmelikler bulunmaktadır
Lüksemburg	Evet	
Hollanda	Evet	Köpekler izne tabidir ve hem sorumlu kişi hem de köpek özel eğitim almış olmalıdır
Portekiz	Evet	
İspanya	Evet	
İsveç	Evet	
Birleşik Krallık	Evet, özel yasalarla düzenlenmiş.	

¹⁴⁹ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.36.

Tablo 10: Devlet kontrolü ve yaptırımlar¹⁵⁰

Resmi Yaptırımlar	Şartlar	
Ülke	Yaptırımlar	Diğer şartlar
Avusturya	Tekrar etmesi halinde iznin iptali	
Belçika	6 aya kadar iznin iptali	Yasanın bazı hükümlerine karşı suç işleme konusunda ciddi yaptırımlar mevcuttur.
Danimarka	İzin iptali	
Finlandiya	İzin iptali	Özel güvenlik şirketlerinin personeli, hukuki şahısların sahip olduğu haklardan başka bir hakka sahip değildir. Kamu düzeninden sadece polis sorumludur.
Fransa	Yetki iptali	
Almanya	Faaliyet izni iptali	
İrlanda	Yeni kanun, iznin iptalini mümkün kılmaktadır	
İtalya	İzin askıya alınması veya iptali	
Lüksemburg	İzin iptali	
İspanya	Faaliyetlerle ve yönetim kadrosundaki değişiklikler ilgili olarak her yıl emniyet müdürlüğüne rapor verilmelidir.	
İsveç	İzin iptali	
Birleşik Krallık	İzin iptali İzinsiz özel güvenlik hizmeti vermek suçtur	

¹⁵⁰ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.37.

Tablo 11. Lisans Zorunluluđu¹⁵¹

SEKTÖR VE ROLLER	LİSANS AÇILMA TARİHİ	NE ZAMAN LİSANS ZORUNLU
Kapı Koruma	Devam ediyor	Şu anda
Güvenlik	Şu anda	20 Mart 2006
Nakit Ve Değerli Eşya Transiti	Şu anda	20 Mart 2006
Kamu Alanını İzleme	Şu anda	20 Mart 2006
Yakın Koruma	Şu anda	20 Mart 2006
Değerli Anahtar Taşıyıcıları	14 Kasım	20 Mart 2006

EK-2

¹⁵¹ CoESS ve UNI-Europa Müşterek Konferansı Çalışma Kitapçığı, a.g.k., s.39.

ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİ EĞİTİM MÜFREDATI

1. Özel Güvenlik Hukuku ve Kişi Hakları¹⁵²

1- Özel Güvenliğin Anlamı ve Kapsamı

- Özel Güvenliğin Felsefesi
- Türkiye’de Modern Özel Güvenlik Tarihçesi

2- Özel güvenlik görevlisinin Yetkileri

- Kimlik Sorma, Arama ve El Koyma
- IHEB, IHAS ve T.C. Anayasası
- 5188 Şayili Yasa
- Sahte Kimlik Belgesi Kullanma Suçu
- Kimlik Bilgileri Söylememe Suçu
- Adli Arama
- Yetkinin Sınırları
- Şüphelinin Eşyası ve Üzerinin Aranması
- Mağaza Müşterilerinin Aranması
- Arama İşlemleri
- Önleme Araması
- Şartları
- Çalışma İlişkilerinden Kaynaklanan Arama
- Hava Alanlarında Arama

¹⁵² Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik

- El Koyma
- Adli El Koyma
- Önleme El Koyması
- Terk Edilen ve Bulunan Eşya
- 2559 Şayili Kanun
- 2559 Şayili Kanuna Göre Genel Kolluğun Yetkileri
- Genel Kollukla ilişkiler

3- Yakalama

- IHEB, IHAS ve T.C Anayasası
- 5188 Şayili Yasa
- Önleme Yakalama
- Özel Yakalama
- Adli Yakalama
- Yakalananın Muhafazası

4- Hukuka Uygunluk Nedenleri ve Zor Kullanma

- Özel Hukukta Hukuka Uygunluk Nedenleri
- Meşru Müdafaa
- Zaruret Hali

5- Ceza Hukukunda Hukuka Uygunluk Nedenleri

- Meşru Müdafaa Şartları, Sorunun Asılması

— Kanun Hükümünde İcra

— Yetkili Mevkiin Emrini İfa

— Zaruret Hali

6- Zor Kullanma ve Silah Kullanma Yetkisi-Sınırları

7- Özel Güvenlik Görevlisinin İnsan Hakları İhlalleri

— Faili Olabilecekleri Suçlar

— Hürriyeti tahdit, haksız üst arama, konut dokunulmazlığını ihlal, zimmet, rüşvet alma, keyfi ve sert muamele, sırrın ifşa, görevi ihlal, emre takatsizlik, öğrendiği suçu merciine bildirmeme, görevi terk, görevi kötüye kullanma, işkence, kötü muamele, evrakta sahtecilik.

8- Özel Güvenlik Görevlisine Karşı İslenebilecek Suçlar

— Memura karşı şiddet ve tahdit, aktif mukavemet, pasif mukavemet, hakaret ve taarruz, sövme yaralama.

9- 5188 Şayili Yasa'da Yer Alan Suçlar

— Adli Suçlar ve Cezaları

— İzinsiz özel güvenlik hizmeti alma, izinsiz özel güvenlik hizmeti verme, izinsiz özel güvenlik birimi kurma, izinsiz özel güvenlik eğitimi verme, izin almayan özel güvenlik görevlisini istihdam, özel güvenlik mali sorumluluk sigortası yaptırmama, usulsüz reklam

10- İdari Suçlar ve Cezaları

— Zamanında bildirimde bulunmamam, ek önlemleri almama, grev yasağına uymama, ateşli silahını kanuna aykırı ve görev alanı dışında kullanma, kimlik kartını başkasına kullandırma, eksikleri gidermeme, özel güvenlik görevlisini başka iste çalıştırma.

11- Özel Güvenlik Görevlisinin Hakları

— Dernek, Sendika ve Siyasal Partilere üye olma hakkı ve suçları

— Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması

2. Güvenlik Tedbirleri¹⁵³

1- Devriye Hizmetleri

- Devriyenin Tanımı, Amacı ve Önemi
- Devriyelerin Genel Olarak Dikkat Edeceği Hususlar
- Devriyenin Görevleri
- Devriye Görevi Esnasında Kontrol Edilecek Yerler

2- Nokta Hizmetleri

- Noktanın Tanımı, Amacı ve Önemi
- Nokta Kurulabilecek Yerler
- Nokta Görevlisinin Dikkat Edeceği Hususlar
- Nokta Memurunun Görevleri

3- Kontrol Noktaları

- Kontrol Noktası Tanımı, Amacı ve Önemi
- Kontrol Noktası Çalışma Esasları
- Kontrol Noktası Görevlisinin Davranışları
- Özellikli Şahısların Kontrolü
- Personelin Kontrolü
- Ziyaretçi Kontrolü
- Personele Ait Paket ve Malzemelerin Kontrolü

¹⁵³ Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik Ek.11.

— Araçların Kontrolü

4- Not Alma

— Not Almanın Tanımı Amacı ve Önemi

— Not Alma Taktikleri

— Şüpheli Eşkâl Tarifi

— Eşya Tarifi

5- Rapor Yazma

— Rapor Yazmanın Tanımı, Amacı ve Önemi

— Rapor Yazılırken Gerekli Bilgiler

— Rapor Yazarken Dikkat Edilecek Hususlar

6- Önleme Araması

— Kişiler Üzerinde Yapılan Önleme Araması

— Yardımcı Güvenlik Cihazları

7- Tutanaklar

— Tutanağın Tanımı, Amacı ve Önemi

— Tutanağın Bölümleri

— Tutanakların Ortak Özellikleri

— Tutanak Yazarken Dikkat Edilecek Hususlar

— Tutanak Çeşitleri

— Olay Tespit Tutanağı

- Yakalama Tutanağı
- Arama Tutanağı
- Zapt etme Tutanağı
- Suçüstü Tutanağı
- Teslim Tesellüm Tutanağı
- Yangın Tutanağı

8- Sosyal İlişkiler

- Halkla İlişkiler
- Genel Kollukla İlişkiler

9- Yakalama, Arama, El Koyma, Zor Kullanmanın Tanımı ve ilgili CMUK mevzuatına Göre Hukuki Dayanak ve Yöntemleri

3. Etkili İletişim¹⁵⁴

1- İletişim

- İletişimin Tanımı
- İletişim Türleri
- Kişi-İçi İletişim ve Çatışma
- Kişiler Arası İletişim
- Örgüt-İçi İletişim ve Çatışma
- Kitle İletişimi ve Çatışma

2- Etkin İletişimin Önündeki Engeller

¹⁵⁴ Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32.

- Korkular
- Ön kabuller
- Duyarsızlık
- İsim Takmak
- Kararsızlık
- Alınganlık
- Ben-Merkezcilik

3- İletişimin Temel Becerileri

- Karsımızdakini Dinlemek
- Kendini Tanımak
- Kendini Açmak
- Kendini Doğru İfade Etmek
- Mesajlarımız
- Tam Mesaj- Kısmi Mesaj- Kirli Mesaj
- Mesajın Hazırlanması
- Etkin İfadenin Kuralları

4- İletişimin Püf Noktaları

- Beden Dili
- Sesin ve Sözüün Ötesi
- Yarı- Dilsel Göstergeler

- Savunucu İletişim
- Soru Sormak – Yanıt Vermek
- Cevap Verme Sanatı
- Kendinden Emin Konuşmak
- Kendinden Emin İfade – Kendinden Emin Dinleme
- Kendinden Emin İletişim Önerileri
- Eleştiri Sanatı – Eleştirmenin Kuralları
- Hayır” Diyebilmek
- Neden Hayır Diyemeyiz?
- Hayır, Deme Taktikleri

5- Empati

- Empatinin Tanımı ve Tarihçesi
- Empatinin Sempatiden Farklılığı
- Günlük Yşamda Empatinin Önemi ve Empati İle İlgili Değişkenler

6- Stres ve Risk Yönetimi

- Stresle Basa Çıkma ve Stres Yönetimi
- Stres Belirtileri
- Stres Kaynakları
- Stresle Basa Çıkma Yöntemleri

7- Motivasyon

- Motivasyonun Tanımı
- Motivasyon ve Is Yaşamına Etkileri
- Motivasyonun özellikleri
- Takim Çalışması Anlam ve Önemi
- Motivasyonu Etkileyen Değişkenler

8- Problem Çözme Yolları

- Problem Çözümündeki Aşamalar
- Alt Amaçlar ve Planlama
- Deneme ve Yanılma Yada İçgörü
- Problem Çözmede Karşılaşılan Güçlükler

4. Olay Yeri Koruma¹⁵⁵

1- Temel Kavramlar

- Olay
- Olay Yeri
- Olay Yeri İncelemesinin Amacı
- Bulgu
- Delil
- Maddi Delil
- Delillerin Faydaları
- İlk Ekip

¹⁵⁵ Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32/b.

— Soruşturma Ekibi

— Olay Yeri İnceleme Ekibi

2- Olay Yeri Güvenliği

— Olay Yerinin Korunmasının Önemi

— Olay Yerinde Genel Olarak Yapılması Gerekenler

— Olay Yerinin Korunmasında Yapılan Hatalar

— Olay Yerinin Sistemli Korunmasının Aşamaları

— Olayın Geçtiği (suçun islendiği) Alanın Korunması

— Olay Yerinin Yakın Çevresinin Korunması

— Olay Yerinin Geniş Çevresinin Korunması

— Farklı Alanlarda Olay Yeri Korunması

— Kapalı Alanlar

— Açık Alanlar

— Islak ve Su Altındaki Alanlar

— Olay Yerinin Korunma Süresi

3- İlk Ekip ve Sorumlulukları

— İlk Ekip

— İlk Görevli Ekibin Bilmesi Gereken Konular

— İlk Ekibin Yapması Gerekenler

— Olay Yerinde Bulunabilecek Deliller

- İlk Ekipte Bulunması Gereken Malzemeler
- İlk Ekibin Delillerle İlgili Acil Alması Gereken Tedbirler

5. Temel İlk Yardım¹⁵⁶

1- Genel İlk Yardım Bilgileri

- İlk Yardım Nedir?
- Acil Tedavi Nedir?
- İlk Yardımcı Kimdir?
- İlk Yardım ve Acil Tedavi Arasındaki Fark Nedir?
- İlk Yardımın Öncelikli Amaçları Nelerdir?
- İlk Yardımın Temel Uygulamaları Nelerdir?
- İlk Yardımcının Müdahale İli İlgili Yapması Gerekenler Nelerdir?
- İlk Yardımın ABD'si Nedir?

2- Hasta/Yaralının ve Olay Yerinin Değerlendirilmesi

- İlk Yardımcının Bilmesi Gereken ve Vücudu Oluşturan Sistemler Nelerdir?
- Vücutta Nabız Alınabilen Bölgeler nelerdir?
- Hasta/Yaralının Değerlendirilmesinin Amacı Nedir?
- Hasta/Yaralının İlk Değerlendirilme Aşamaları Nelerdir?
- Hasta/Yaralının İkinci Değerlendirilmesi Nasıl Olmalıdır?
- Olay Yerini Değerlendirmenin Amacı Nedir?
- Olay Yerinin Değerlendirilmesinde Yapılacak İşler Nelerdir?

¹⁵⁶ Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32/d.

3- Temel Yasam Desteği

- Solunum ve Kalp Durması Nedir?
- Temel Yasam Desteği Nedir?
- Hava Yolunu Açmak İçin Bas – Çene Pozisyonu Nasıl Verilir?
- Hava Yolu Tıkanıklığı Nedir?
- Diş Kalp Masajı Nasıl Yapılır?
- Yapay Solunum Nasıl Yapılır?
- Solunum Yolu Tıkanıklığı Belirtileri Nelerdir?
- Tam Tıkanıklık Olan Kişilerde Heimlich Manevrası Nasıl Uygulanır?

4- Kanamalarda İlk Yardım

- Kanama Nedir?
- Kaç Çeşit Kanama Vardır?
- Kanamalarda İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?
- Şok Nedir?
- Kaç Çeşit Sok Vardır?
- Şok Belirtileri Nelerdir?
- Şokta İlk Yardım Uygulamaları Nelerdir?
- Şok Pozisyonu Nasıl Verilir?

5- Yaralanmalarda İlk Yardım

- Yara Nedir?

- Kaç Çeşit Yara Vardır?
- Yaraların Ortak Belirtileri Nelerdir?
- Yaralanmalar da İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Ciddi Yaralanmalar Nelerdir?
- Ciddi Yaralanmalarda İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Delici Göğüs Yaralanmalarında Ne Gibi Sorunlar Görülebilir?
- Delici Göğüs Yaralanmalarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Delici Karın Yaralanmalarında Ne Gibi Sorunlar Olabilir?
- Delici Karın Yaralanmalarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Kafatası ve Omurga Yaralanmaları Neden Önemlidir?
- Kafatası Yaralanmaları Çeşitleri Nelerdir?
- Kafatası ve Omurga Yaralanmalarının Nedenleri Nelerdir?
- Kafatası ve Omurga Yaralanmalarında Belirtiler Nelerdir?
- Kafatası ve Omurga Yaralanmalarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

6- Yanık, Donma ve Sıcak Çarpmalarında İlk Yardım

- Yanık Nedir?
- Kaç Çeşit Yanık Vardır?
- Yanığın Ciddiyetini Belirleyen Faktörler Nelerdir?
- Yanıklar Nasıl Derecelendirilir?
- Yanığın Vücuttaki Olumsuz Etkileri Nelerdir?

- İsi İle Oluşan Yanıklarda İlk Yardım İşlemleri Nedir?
- Kimyasal Yanıklarda İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Elektrik Yanıklarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Sıcak Çarpması Belirtileri Nelerdir?
- Sıcak Çarpmasında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Donuk Belirtileri Nelerdir?
- Donukta İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

7- Kırık, Çıkık ve Burkulmalarda İlk Yardım

- Kırık Nedir?
- Kaç Çeşit Kirik Vardır?
- Kirik Belirtileri Nelerdir?
- Kiriğin Yol Açabileceği Olumsuz Durumlar Nelerdir?
- Kırıklarda İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Burkulma Nedir?
- Burkulmada İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Çıkık Nedir?
- Çıkık Belirtileri Nelerdir?
- Çıkıkta İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Kirik, Çıkık ve Burkulmalarda Tespit Nasıl Olmalıdır?
- Tespit Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar Nelerdir?

— Tespit Yöntemleri Nelerdir?

8- Bilinç Bozukluklarında İlk Yardım İlk yardım

— Bilinç Kaybı Nedir?

— Bilinç Kaybı Nedenleri Nelerdir?

— Bilinç Bozukluğu Belirtileri Nelerdir?

— Bilinç Bozukluğu Durumunda İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

— Koma Pozisyonu (yarı yüzükoyun – yan pozisyon) Nasıl Verilir?

— Havale Nedir?

— Havale Nedenleri Nelerdir?

— Nedenlerine Göre Havale Çeşitleri Nelerdir?

— Ateş Nedeniyle Oluşan Havale Nedir?

— Ateşli Havalede İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

— Sara Krizi (Epilepsi) Nedir?

— Sara Krizinde İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

— Kan Sekeri Düşüklüğü Nedir?

— Kan Sekeri Düşmesi Nedenleri Nelerdir?

— Kan Sekeri Aniden Düştüğünde Hangi Belirtiler Görülür?

— Kan Sekeri Düşüklüğü Yavaş ve Uzun Sürede Oluşursa Hangi Belirtiler Görülür?

— Kan Sekeri Düşmesinde İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

— Göğüste Kuvvetli Ağrı Nedenleri Nelerdir?

— Göğüste Kuvvetli Ağrı Belirtileri Nelerdir?

— Göğüs Ağrısında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

9- Zehirlenmelerde İlk Yardım

— Zehirlenme Nedir?

— Zehirlenmelerde Genel Belirtiler Nelerdir?

— Zehirlenme Hangi Yollarla Meydana Gelir?

— Sindirim Yoluyla Zehirlenmede İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

— Cilt Yoluyla Zehirlenmede İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

— Zehirlenmelerde Genel İlk Yardım Nelerdir?

10- Hayvan Isırmalarında İlk Yardım

— Hayvan Isırmaları Neden Önemlidir?

— Kedi, Köpek Isırmalarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

— Arı Sokmalarının Belirtileri Nelerdir?

— Arı Sokmalarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

— Akrep Sokmalarının Belirtileri Nelerdir?

— Akrep Sokmalarında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

— Yılan Sokmalarında İlk Yardım Nasıl olmalıdır?

— Deniz Canlıları Sokmasında Belirtiler Nelerdir?

— Deniz Canlıları Sokmasında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

11- Göz, Kulak ve Buruna Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım

- Göze Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Kulağa Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?
- Buruna Yabancı Cisim Kaçmasında İlk Yardım Nasıl Olmalıdır?

12- Boğulmalarda İlk Yardım

- Boğulma Nedir?
- Boğulma Nedenleri Nelerdir?
- Boğulmalarda Genel Belirtiler Nelerdir?
- Boğulmalarda Genel İlk Yardım İşlemleri Ne Olmalıdır?

13- Hasta/Yaralı Tasıma Teknikleri

- Hasta/Yaralı Taşınmasında Genel Kurallar Nelerdir?
- Acil Tasıma Teknikleri Nelerdir?
- Sürükleme Teknikleri Nelerdir?
- Araç İçindeki Yaralıyı Tasıma (RENTEK manevrası)

6. Kalabalık Yönetimi¹⁵⁷

1- Grup Dinamiği

- Grubun Tanımlanması
- Davranış ve Kaynakları
- Bireyin Toplum İçindeki Yeri ve Önemi
- Kültür ve Toplumsal Normlar

2- Kolektif Davranış ve Özellikleri (Teorik)

¹⁵⁷ Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32/f.

- Kolektif Davranışın Ön Koşulları
- Kalabalığın Anlamı, Oluşumu ve Özellikleri
- Kalabalığın Çeşitleri

3- Topluluğun Çeşitleri ve Özellikleri (Teorik)

- Topluluğu Yönlendirme Usulleri
- Olayların Hazırlık Safhası
- Olayları Başlatma Usulleri

4- Eylem Taktikleri (Teorik)

- Eylem Biçimleri
- Panik Nedenleri
- Kişi Tipleri
- Provokatörler

5- Genel İlkeler(Teorik)

- Diyalog Kurma
- İkna Edici ve İnandırıcı Olma
- İnisiyatif Kullanma
- Caydırıcılık.
- Provokasyona Gelmeme
- Profesyonel Olma

6- Cop ve Göz Yaşartıcı Gazlar (Teorik)

- Copun Özellikleri
- Göz Yaşartıcı Gazların Sınıflandırılması
- Göz Yaşartıcı Gazların Etkileri
- Göz yaşartıcı Gazların Kullanım Esasları
- Göz Yaşartıcı Gazlarda İlk Yardım

7- Şüpheli İle Alanda Görüşme (Uygulama)

- Yaklaşma. Tepki Zamanı İlkesi
- Tehlike Bölgesi
- Duruş

8- Göreceli Pozisyon Alma (Uygulama)

- Kişi Kontrolünde Dikkat Edilecek Hususlar
- Saldırganlığın Erken Uyarı İşaretleri

9- Copun Tanımı ve Çeşitleri(Uygulama)

- Vuruş Teknikleri
- Hedefe İsabet
- Akıcı darbe Vurusu Prensibi
- Öne Doğru Kesme Vurusu
- El Arkası kesme Vurusu

10- Cop Çekmenin Pozisyonları (Uygulama)

11- Vuruşlarda Hedef Seçimi (Uygulama)

12- Vuruş ve Blok Teknikleri (Uygulama)

- Coplu tasıma Tutusu
- Çaprazlama Boğma Tutusu
- Copun Kelepçe Yerine Kullanılması

13- Toplu Düzenler (Uygulama)

- Hat Düzeni
- Kama Düzeni
- Çember Düzeni

14- Koruma Düzenleri (Uygulama)

- Hakem
- Araç
- Sahne

15- Göz Yaşartıcı Gazlar (Uygulama)

- Gaz Maskesi Kullanımı
- Sprey Çeşitleri
- Sprey Kullanımı

7. Güvenlik Sistem ve Cihazları ¹⁵⁸

1- Yolcu ve Bagaj Kontrolünün Yasal Dayanağı

2- Tehdit Değerlendirmesi

3- Elektronik Güvenlik Sistemleri

¹⁵⁸ Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32/h.

— Tanım

— Genel Özellikleri

4- X-RAY Cihazı

— X-RAY Radyasyonu

— Sağlık Emniyeti

— Dozaj Gösterge Şeridi (Dozimetre)

— Yapılmaması Gerekenler

— X-RAY Sistemleri

— Çarpmalı X-RAY (Pulse X-RAY)

— Uçuşan Noktalı X-RAY (Flying Spot X-RAY)

— Sabit Potansiyelli X-RAY (Constant Potential X-RAY)

5- Kapı Detektörleri

— Kapı Detektörlerinin Çalışma Sistemi

— Ayarı

— Test Edilmesi

— Özellikli Yolcuların Kontrolü

— Eldeki Eşyaların Kontrolü

6- El Detektörleri

— El Detektörlerinin Çalışma Sistemi

— Ayarı

— Test Edilmesi

— El Detektörlerinin Kullanılması

7- Kart Kontrollü Geçiş Sistemleri (CACS)

— Tanım

— Kartlı Geçiş Kontrol Sistemleri

— Biyometrik Sistemler

— Turnikeler

— Bariyerler

8- Kapalı Devre Görüntüleme ve Kayıt Sistemleri (CCTV)

— Tanım

— Sistemin Kullanımı

— İşleyiş

9- Veri ve Görüntü Nakil Sistemleri

— Tanım

— Sistemin Kullanımı

— İşleyiş

10- Yangın Algılama Sistemleri

— Tanım

— Sistemin Kullanımı

— İşleyiş

11- Çevre Güvenlik Sistemleri

— Tanım

— Sistemin Kullanımı

— İşleyiş

12- Soygun ve Sabotaj Alarm Sistemleri

— Tanım

— Sistemin Kullanımı

— İşleyiş

13- Elektronik Çevre Güvenlik Alarm Sistemleri

— Çit (Fence) Üstü Koruma

— Hacim Koruma

— Toprak Altı Koruma

8. Silah Bilgisi ve Atış¹⁵⁹

1- Silah Bilgisi

— Silahın Tanımı

— Silahın Çeşitleri

— Ateşli Silahlar

— Ateşsiz Silahlar

— Silahın Parçaları ve Sökülüp Takılması

— Silahın Parçalarında Meydana Gelebilecek Arızalar ve Giderme Yolları

¹⁵⁹ Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32/c.

- Silah Temizliği ve Dikkat Edilecek Hususlar
- Silah Bakimi ve Dikkat Edilecek Hususlar
- Silahlı Görev Yapariken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar
- Devir Teslim Esnasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

2- Atış Teknikleri

- Atış Emniyeti
- Temel Atış Teknikleri
- İleri Seviye Atış Teknikleri

9. Kişi Koruma¹⁶⁰

1- Koruma Hukuku

- Koruma Hukuku İle İlgili Mevzuat
- Silah Kullanmaya Yetki Veren Düzenlemeler

2- Korumanın Temel Prensipleri

- Korumanın Amacı
- Koruma Görevinin Dört Aşaması
- Kişisel Fiziki Güvenlik
- Temel Koruma Prensipleri

3- nc Çalışması

- Kesif Yapmayı Gerektiren Yerler
- Toplantılarda Koruma Düzeni

¹⁶⁰ zel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32/g.

— Halka Açık Yerlerde Koruma Düzeni

— Güzergâh Güvenliği

— Yurt Dışı Seyahatler

— Tren ve Gemilerde Koruma Düzeni

4- Görev Silahlarını Tanıma

— Yarı Otomatik Silahlar

— MP-5

5- Suikastların Nedenleri ve Suikastçıların Çalışma Yöntemleri

— Saldırı Nedenleri

— Saldırı Metotları

— Saldırılarına Karşı Metotlar

— İntihar Saldırıları

6- Yaya Koruma Teknikleri

— Korumanın Amaçları ve Aşamaları

— Korumanın Temel Vasıfları

— Yaya Koruma Teknikleri ve Düzenleri

— Karo Düzeni

— Bir Kişiyile Koruma

— İki Kişiyile Koruma

— Üç Kişiyile Koruma

- Dört Kişiyile Koruma
- Beş Kişiyile Koruma
- Altı Kişiyile Koruma
- Tehlike Anında Koruma
- Kalabalıklar Karsısında Koruma
- Toplantılarda Koruma Düzeni
- Merdiven ve Asansörlerde Koruma Düzeni
- Boğma Noktaları

7- Motorize Koruma Teknikleri

- Konvoy Düzenleri
- Tek Arabalı Koruma
- İki Arabalı Koruma
- Üç Arabalı Koruma
- Kılavuz Araba
- Bastaki Güvenlik Aracı
- Makam Aracı
- Kadro Aracı
- Motosikletler
- Ambulans
- Koruma Görevlilerinin Sorumluluk Alanı

— Konvoy İlerleme Teknikleri

8- Şahıs ve Bagaj Kontrolleri

10.Uyuşturucu Madde Bilgileri¹⁶¹

1- Uyuşturucu Maddenin Tanımı, Sınıflandırılması ve Yasal Prosedürü

— Uyuşturucu Madde Nedir?

— Uyuşturucu Madde Türleri

— Uyuşturucu Madde Kategorileri

— Kenevir

— Tarihçesi

— Özellikleri

— Kullanım Yöntemleri

— Afyon Türevleri

— Tarihçesi

— Özellikleri

— Kullanım Yöntemleri

— Kokain

— Tarihçesi

— Özellikleri

— Kullanım Yöntemleri

— Hallisin ojenler

¹⁶¹ Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32/h.

- Tarihçesi
- Özellikleri
- Kullanım Yöntemleri

2- Uyuşturucu Kaçakçılığının Ülkemizdeki Durumu ve Trendleri

- Ülkemizde Uyuşturucu Madde Mevzuatı
- Yakalamalarda Öngörülen Cezalar
- Uyuşturucu Madde Kaçakçılık Yöntemleri
- Araç Aramada Dikkat Edilecek Hususlar
- Yakalamalarda Öngörülen Cezalar

3- Bağımlılık Nedir, Bağımlılık Yapan Maddeler Nelerdir?

- Maddenin Tanımı
- Bağımlılık Nedir Tanımı
- Bağımlılık Yapan Maddeler
- Madde Kullanıcıları Tanıma ve Bağımlı Profilleri

4- Bağımlılığa İten Faktörler Nelerdir? (Çevre ve Sosyal Faktörler)

- Madde Kullanımı ve Bağımlılığını Önleme ve Eğitim Çalışmaları
- Uyuşturucu Maddelerin Etkileri
- Uyuşturucunun Arz ve Talep Boyutları Arasındaki Farkları ve Kesişim Noktalarını Anlama ve Günlük Çalışmalarına Yansıtma

— Uyuşturucu Maddelerin Etkilerini ve Kullanıcıların Psikolojik Yapılarını Öğrenme ve Bu Şahıslarla Karşılaşıldığında Onları Tespit Edebilme ve Onlara Karşı Empatik Yaklaşabilme, İletişim Kurma

5- Madde Bağımlılığı İle İlgili Ülkemizdeki Durum ve Tedavi Yöntemleri

- Birey Aile İlişkileri
- Bireyin Sosyal Yaşantısı
- Madde Kullananlara İlk Yardım
- Tedavi ve Terapi Yöntemleri

11. Yangın Güvenliği ve Tabii Felaketlerde Müdahale Tarzı ¹⁶²

1- İtfaiye Teşkilleri Hakkında Genel Bilgiler

2- Yanma ve Yangın

- Yanma nedir, Yanmanın Çeşitleri
- Yanmanın Ürünleri
- Yangın Nedir, Yangın Sınıfları
- Yangın Oluşum Safhaları
- Yangınların Sebepleri ve Etkenleri
- Yangın Yerindeki Tehlikeler
- Yanıcı Maddelerin Sınıflandırılması

3- Yangın Türleri

- LPG Yangınları
- Doğalgaz Yangınları

¹⁶² Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32/k.

— Akaryakıt Yangınları

— Baca Yangınları

— Elektrik Yangınları

— Orman Yangınları

— Araç Yangınları

— Bina Yangınları

4- Yangın Söndürücü Maddeler ve Yangın Söndürme İlkeleri

— Yangın Sınıflarına Göre Söndürücü Maddeler

— Yangın Söndürme Cihazları

— Yangın Söndürme Prensipleri

5- Yangın Önleyici Tedbirler

— İşyerinde, Kurum ve Kuruluşlarda Acil Durum Planı ve Ekiplerin Kurulması

— Binalardan Dahili Söndürme, Algılama ve Tahliye Sistemleri

— Yangında Koruyucu Malzemeler

— Yangın Dolapları ve Bulundurulması Gereken Malzemeler

6- Doğal Afetlerin Tanımı, Özellikleri ve Sonuçları

— Doğal Afetin Tanımı ve Çeşitleri

— Deprem

— Tanımı

— Deprem Öncesinde Alınacak Tedbirler

- Deprem Esnasında Alınacak Tedbirler
- Bina İçerisinde Alınacak Tedbirler
- Bina Dışında Alınacak Tedbirler
- Deprem Sonrasında Alınacak Tedbirler
- Sel
- Tanımı ve Nedenleri
- Sel Durumunda Alınacak Genel Önlemler

12. Patlayıcı Maddeler¹⁶³

1- Bomba ve Patlayıcı Maddeler Hakkında Genel Bilgiler

- Giriş
- Teröristler Neden Bomba Kullanırlar?
- Bomba Nedir?
- Bombanın Unsurları Nelerdir?
- Patlayıcı Madde Nedir?
- Patlayıcı Maddelerin Sınıflandırılması
- Başlatıcılar (Kapsüller)
- Bombada Anahtar Sistemleri
- Patlama Nedir?
- Patlamanın Etkileri Nelerdir?

2- Şüpheli Kişi, Araç Ve Cisimler

¹⁶³ Özel Güvenlik Kanunu Hakkında Yönetmelik, m.32/1.

- Bombalı Otomobil
- Şüpheli Araç Hakkında Alınması Gereken Bilgiler
- Mektup Bombalar
- Kitap Bombalar
- Paket Bombalar
- Bombalı Eylemlerde Muhtemel Hedefler
- Saldırganın Takip Edeceği Muhtemel Yöntemler

3- Bombalı Eylemlere Karşı Alınması Gereken Emniyet Tedbirleri

- Binalarda Alınması Gereken Emniyet Tedbirleri
- Tehdit Analizi, Ekip Kurma ve Planlama
- Bomba Tehditleri
- Bomba Tehdidinin Analiz Edilmesi
- İhbarlı Aramalarda Hareket Tarzı
- Şüpheli Paket Ve Bomba İhbarlarında Arama Yöntemleri

KAYNAKÇA

- Akdağ, M.,: Celeli Fetreti, Ankara, D.T.C.F. Dergisi, Xvi, 1958.
- Akgüner, T., Giritli, İ., İdare Hukuku Ders Notları, İstanbul,1985.
- Akın, C., Kapalıçarşı Ve Benzeri, Ticari, Turistik Tesislerde Özel Güvenlik Teşkilatı Kurulması İmkânı Ve İlk Örneği”,Maliye Ve Sigorta Yorumları, Eylül, 1996.
- Akıncı, Füsün Sokulu:’Polis, Toplumsal Bir Kurum Olarak Gelişmesi, Polis Alt Kültürü Ve İnsan Hakları,İstanbul, 1990.
- Alyot H., Türkiye’de Zabıta ,İçişleri Bakanlığı Yayınları,Ankara ,1947.
- Arda, T., 21. Yüzyılda Türkiye’de Özel Güvenlik’, Sayı:19, Yıl:5,1999.
- Aydın, A.H., Özel Güvenlik Teşkilatı’, Polis Bilimleri Dergisi, Cilt:4,Sayı:1–2
- Aytaç, Ö., Bilir İhsan: ‘Polisin Eğitimi’ Polis Dergisi, Yıl:6, Sayı:22, 2000.
- Block, H. C., Black’s Law Dictionary’, St. Paul, Minnesota; West Publishing Company,1951.
- Bozkurt, A., V., Yönetim Fonksiyonu Açısından Özel Güvenlik Görevlilerinin Örgütlenmesi ve Türkiye’de Uygulama Örnekleri, İstanbul, 1999.
- Bunyan, T., The History And Practice Of The Political Police İn Britain’, London, 1983.
- Centel, N., Ceza Muhakemesi Hukukunda Tutuklama Ve Yakalama’, İstanbul, 1992.
- Cerrah, İ., Güvenlik Hizmetlerine Sivil Katılım Ve Sapma Davranışlarının Analizi: Türkiye Örneği’ Polis Bilimleri Dergisi, 2000, Cilt.2,Sayı.7–8,
- Christman, J. H., History Of Private Security’, Los Angeles, California: Security World Publishing Co, Inc,1975.
- Cihan, E., Yenisey, Feridun:’Ceza Muhakemesi Hukuku’, İstanbul, 1996.
- Cihan,E.,-Yenisey, F.,, Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul, 1996.
- Clifford, S.E:’Private Security İn America, New York 1998’, Prentice Hall Publication,
- Cunningham, W. C., Todd H.Taylor:’ The Hallcrest Report: Private Security And Police İn America,” 1985,Chancellor Pres, Mclean, Virginia 22101
- Derbil, S., İdare Hukuku, Ankara, 1949.
- Doğan, İ., Sivil Toplumun Kültür Temelleri, Polis Bilimleri Dergisi, Yıl.1999,Sayı.4,Cilt.1
- Domaç, Ç., Özel Güvenlik Personeli Eğitimi, İsatnbul, Umut Matbaacılık, 1998.
- Drapper, H., Pirivate Police, Penguin Books
- Ekinci, Y., Ahilik, Ankara 1989,Sisten Ofset
- Erkal, B.E.,Ansiklopedik Sosyoloji Sözlüğü, İstanbul, 1997.
- Fay J., F., Eucycolpedia Of Security Management, London,1981;Aktaran A.İhsan Karaca
- Fyfe, M.R, Policing the City, Urban Studies, 1995.

G.Grant J., ‘Principal Of The Institute Of Professional Investigator’ Report On The Discussion Paper On The Private Security Industry. England, ,1992.

Giovanni M., Esse Come Int Magazine, Çeviri Yangın Ve Güvenlik Dergisi, Sayı 31

Giritli, İ., Bilgen, Pertev: ‘İdare Hukuku, İstanbul ,1973.

Gleizal J, Gatti Domench, Claude Journes, Batı Demokrasilerinde Polis. Çev: Mustafa Kandemir, 2000. Fransa Üniversite Yay.

Gözler K., İdare Hukuku, C.Iı, Ekin Kitapevi, Bursa, 2003.

Gözübüyük, A.Ş.,Yönetim Hukuku, Ankara, 1983.

Gülcü M., Özel Güvenlik Hukuku, İstanbul, 2004.

Güran,H., Polisin Kimlik Sorma Yetkisi”,Yargı Aylık Dergisi, İstanbul ,1980.

Hallcrest I., The State Of Security, American Society For Industrial Security , 1990.

Johnston, L., Regulation Pricate Securty, U.K.,1992.

Jones Peter H., The Real Professional Investigator , Red Book,England, 1992.

Kakalik, J. S., Wildhorn Sorrell: The Rant Report. Santa Monica, California, 1971.

Karagöz, A., Hüsrev, Polisin Adli Görevleri İle İlgili El Kitabı, Ankara, 1988.

Karagöz, A., Kolluğun İdari Görevleri, Ceza Hukuku El Kitabı’, İstanbul, 1989.

Karagöz, A., Suç Önleme Hizmetleri, Ankara ,2002.

Karaman, Ö., Seyhan, K., Olumlu Ve Olumsuz Yanlar İle Özel Güvenlik Hizmetleri, Polis Bilimleri Dergisi, Cilt.3,Sayı.3–4

Karatepe, Ş., İdare Hukuku, İzmir,1993.

Kenneth J. P., (2001) Justice Administration Police, Courts And Corrections Monopemant, Pretice Hall Y.Y., New Jersey, 3. Baskı.

Kıratlı, M., Koruyucu İdari Hizmetler, Ankara, 1993.

Kunter, N., Muhakeme Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul ,1986.

Lawrance S, Policing Communities: What Works?, The Univecity Of Chicago, 1986.

Linda S. M., Karen M. H., (1997) The Police İn The Comunity Stroategies For The 21 St. Centruy, 2, Baskı West/Wadsworth

Madden K., Guard Control System Of Austrian, Red Book, Guarding Software. England, 1992

Mises V., Bureaucracy, Arlington House, New York, 1969.

National Center For Policy Analysiz And Adam Smith Institute, Ncpa, Dallas, 1985.

Norman A. C., Karen M. H., Christine M. Horthmann, (1999) Corrections İn The 21 St. Century A Practical Approach, West/Wadsworth

Onar S. S., İdare Hukukunun Umumi Esasları, İstanbul, 1952.